

	I EES-STOFNANIR	
	1. Sameiginlega EES-nefndin	
	II EFTA-STOFNANIR	
	1. Fastanefnd EFTA-ríkjanna	
	2. Eftirlitsstofnun EFTA	
2023/EES/61/01	Ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA nr. 004/23/COL frá 8. febrúar 2023 um breytingu á efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar sem felur í sér að felldar eru inn nýjar leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð sem veitt er til að styðja við uppbyggingu breiðbandsneta	1
	3. EFTA-dómstóllinn	
	III ESB-STOFNANIR	
	1. Framkvæmdastjórnin	
2023/EES/61/02	Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja (mál M.11134 – NOVOFLEET/SHAREHOLDERS OF ANDAMUR/ROAD) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	50
2023/EES/61/03	Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja (mál M.11193 – BAOSTEEL/SAUDI ARAMCO/PIF/JV) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	51
2023/EES/61/04	Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja (mál M.11196 – CVC/WORXINVEST/SD WORX) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	52
2023/EES/61/05	Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja (mál M.11214 – MUBADALA CAPITAL/FORTRESS MANAGEMENT/FIG) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	53
2023/EES/61/06	Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja (mál M.11229 – MFE-MEDIAFOREUROPE/PROSIEBENSAT1) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	54
2023/EES/61/07	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.11117 – APOLLO/PLATINUM FALCON/UNIVAR)	55

2023/EES/61/08	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.11145 – SCANIA/SENNER/JV)	55
2023/EES/61/09	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.11154 – LUBEA/GEL/ESTEVE HEALTHCARE)	56
2023/EES/61/10	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.11170 – VERITAS/EIM/PATIENT SQUARE/SYNEOS HEALTH)	56
2023/EES/61/11	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.11190 – CORAL REEF/MHI/EQUITY INMEUBLES)	57
2023/EES/61/12	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.11203 – PAI PARTNERS/ECF)	57
2023/EES/61/13	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.11205 – INPEX CORPORATION/ENEL GREEN POWER/ENEL GREEN POWER AUSTRALIA)	58
2023/EES/61/14	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.11215 – PAI PARTNERS/HG/AZETS)	58
2023/EES/61/15	Tilkynning um ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar frá 15. maí 2023 þar sem lýst er yfir að samruni fyrirtækja samræmist innri markaðinum og framkvæmd EES-samningsins (mál M.10646 – MICROSOFT/ACTIVISION BLIZZARD) (Tilkynnt með skjalnúmeri C(2023) 3139)	59
2023/EES/61/16	Auglýsing framkvæmdastjórnarinnar um endurgreiðsluvexti í tengslum við endurheimtu ríkisaðstoðar og viðmiðunar- og afreiknivexti sem gilda frá 1. september 2023	60
2023/EES/61/17	Upplýsingar um staðla sem varða EFTA-ríkin í samræmi við: Framkvæmdarákvörðun framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2023/1646 frá 17. ágúst 2023 um breytingu á framkvæmdarákvörðun (ESB) að því er varðar samhæfða staðla um öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum	61

EFTA-STOFNANIR

EFTIRLITSSTOFNUN EFTA

ÁKVÖRDUN EFTIRLITSSTOFNUNAR EFTA

2023/EES/61/01

nr. 004/23/COL frá 8. febrúar 2023

um breytingu á efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar sem felur í sér að felldar eru inn
nýjar leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð sem veitt er til að styðja við
uppbyggingu breiðbandsneta

Eftirlitsstofnun EFTA („ESA“) hefur,

með vísan til:

samningsins um Evrópska efnahagssvæðið („EES-samningurinn“), einkum 61. til 63. gr. og bókunar 26,
samningsins milli EFTA-ríkjanna um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls („samningurinn um
eftirlitsstofnun og dómstól“), einkum 24. gr. og b-liðar 2. mgr. 5. gr.,

bókunar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól („bókunar 3“), einkum 1. mgr. 1. gr. I. hluta,

að teknu tilliti til eftirfarandi:

Skv. 24. gr. samnings um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls ber ESA að koma ákvæðum EES-samningsins um ríkisaðstoð til framkvæmda.

Skv. b-lið 2. mgr. 5. gr. samningsins um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls ber ESA að gefa út
auglýsingar eða leiðbeinandi reglur um málefni á sviði EES-samningsins ef samningurinn eða
samningurinn um eftirlitsstofnun og dómstól kveður skýrt á um það, eða ESA álitur það nauðsynlegt.

Skv. 1. mgr. 1. gr. í I. hluta bókunar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól, ber ESA að hafa
stöðugt til skoðunar öll aðstoðarkerfi sem eru við lýði í EFTA-ríkjunum⁽¹⁾ og leggja til viðeigandi
ráðstafanir sem krafist er í samræmi við þróun og framkvæmd EES-samningsins.

Leiðbeinandi reglur ESA um beitingu reglna um ríkisaðstoð í tengslum við ráðstafanir til að hraða
útbreiðslu breiðbandsneta⁽²⁾, með áorðnum breytingum⁽³⁾, samsvara leiðbeinandi reglum framkvæmda-
stjórnarinnar um ríkisaðstoð í tengslum við ráðstafanir til að hraða útbreiðslu breiðbandsneta⁽⁴⁾.

Framkvæmdastjórnin samþykkti 12. desember 2022 endurskoðaða orðsendingu um leiðbeinandi reglur
um ríkisaðstoð sem veitt er til að hraða útbreiðslu breiðbandsneta („breiðbandsreglurnar frá 2022“)⁽⁵⁾

Breiðbandsreglurnar frá 2022 varða einnig Evrópska efnahagssvæðið („EES“).

Trygga ber að EES-reglum um ríkisaðstoð sé beitt á sama hátt hvarvetna á Evrópska efnahagssvæðinu, í
samræmi við markmið um einsleitni í 1. gr. EES-samningsins.

Samkvæmt ákvæðum II. liðar undir fyrirsögninni „ALMENNT“ á bls. 11 í XV. viðauka við EES-
samninginn ber ESA, að höfðu samráði við framkvæmdastjórnina, að samþykkja lagagerðir sem samsvara
þeim sem framkvæmdastjórnin hefur samþykkt.

⁽¹⁾ Í b-lið 1. gr. samningsins um eftirlitsstofnun og dómstól er skýrt frá því að „hugtakið „EFTA-ríki“ vísi til
lýðveldisins Íslands og Konungsríkisins Noregs og, í samræmi við þau skilyrði sem mælt er fyrir um í 2. mgr.
1. gr. bókunar um breytingu á samningi milli EFTA-ríkjanna um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls,
Furstadæmisins Liechtenstein“.

⁽²⁾ Leiðbeinandi reglur ESA um beitingu reglna um ríkisaðstoð í tengslum við ráðstafanir til að hraða útbreiðslu
breiðbandsneta sem innleiddar voru með ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA nr. 73/13/COL, frá 20. febrúar 2013,
um áttugustu og níundu breytingu á málsmeðferðar- og efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar sem felur í sér að felldur
er inn nýr kafli um beitingu ríkisaðstoðarreglna í tengslum við ráðstafanir til að hraða útbreiðslu breiðbandsneta,
Stjtið. ESB L 135, 8.5.2014, bls. 49.

⁽³⁾ Ákvörðun ESA nr. 302/14/COL frá 16. júlí 2014 um níugustu og níundu breytingu á málsmeðferðar- og
efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar með því að breyta tilteknum leiðbeinandi reglum um ríkisaðstoð, Stjtið. ESB
L 15, 22.1.2015, bls. 103.

⁽⁴⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar – Leiðbeinandi reglur ESB um beitingu reglna um ríkisaðstoð í tengslum
við ráðstafanir til að hraða útbreiðslu breiðbandsneta, Stjtið. ESB C 25, 26.1.2013, bls. 1.

⁽⁵⁾ C(2022) 9343 lokaútgáfa, leiðbeiningarnar hafa enn ekki verið birtar í Stjórnartíðindum Evrópusambandsins.

Breiðbandsreglurnar frá 2022 geta vísað til tiltekinna stjórnækja Evrópusambandsins og til tiltekinna reglugerða Evrópusambandsins sem hafa ekki verið felldar inn í EES-samninginn. ESA mun, í því skyni að tryggja samræmda beitingu ákvæða um ríkisaðstoð og jöfn samkeppnisskilyrði á EES-svæðinu, almennt beita sömu viðmiðum og framkvæmdastjórnin við mat á samræmi aðstoðar við framkvæmd EES-samningsins.

Samráð hefur verið haft við framkvæmdastjórnina.

Samráð hefur verið haft við EFTA-ríkin,

SAMÞYKKT ÁKVÖRÐUN ÞESSA:

1. gr.

- 1) Efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar er breytt með því að fella inn nýjar leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð sem veitt er til að hraða útbreiðslu breiðbandsneta („breiðbandsreglurnar“). Breiðbandsreglurnar frá 2022 fylgja í viðauka við þessa ákvörðun og eru óaðskiljanlegur hluti hennar.
- 2) ESA mun fylgja meginreglunum sem settar eru fram í breiðbandsreglunum frá 2022 til að meta samrýmanleika allrar aðstoðar sem veitt er til að hraða útbreiðslu breiðbandsneta sem tilkynnt hefur verið um og sem hún er beðin um að taka ákvörðun um eftir 8. febrúar 2023 þegar breiðbandsreglurnar öðlast gildi. Ólögmat aðstoð sem veitt er til að hraða útbreiðslu breiðbandsneta verður metin með hliðsjón af þeim reglum sem voru í gildi á þeim tíma þegar aðstoðin var veitt.

2. gr.

ESA beitir breiðbandsreglunum frá 2022, m.a. en ekki einvörðungu, með eftirfarandi aðlögunartexta eftir því sem við á:

- a) ef vísað er til „aðildarríkis/aðildarríkja“, túlkar ESA það sem vísun til „EFTA-ríkis/ríkja“ ⁽⁶⁾, eða þar sem við á „EES-ríkis/ríkja“;
- b) ef vísað er til „framkvæmdastjórnar ESB“, túlkar ESA það, eftir því sem við á, sem vísun til „Eftirlitsstofnunar EFTA“.
- c) ef vísað er til „sáttmálans“ eða „sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins“, túlkar ESA það sem vísun til „EES-samningsins“;
- d) ef vísað er til „Sambandsins“, túlkar ESA það sem vísun til „EES“;
- e) ef vísað er til 106. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins eða undirkafla þeirrar greinar, túlkar ESA það sem vísun til 59. gr. EES-samningsins eða samsvarandi undirkafla þeirrar greinar;
- f) ef vísað er til 107. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins eða undirkafla þeirrar greinar, túlkar ESA það sem vísun til 61. gr. EES-samningsins eða samsvarandi undirkafla þeirrar greinar;
- g) ef vísað er til 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins eða undirkafla þeirrar greinar, túlkar ESA það sem vísun til 1. gr. í I. hluta bókunar 3. við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól eða samsvarandi undirkafla þeirrar greinar;
- h) ef vísað er til reglugerðar ráðsins (ESB) 2015/1589 ⁽⁷⁾, túlkar ESA það sem vísun til II. hluta bókunar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól;
- i) ef vísað er til reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 794/2004 ⁽⁸⁾, túlkar ESA það sem tilvísun í ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA 195/04/COL;

⁽⁶⁾ „EFTA-ríkin“ vísar til Íslands, Liechtenstein og Noregs.

⁽⁷⁾ Reglugerð ráðsins (ESB) 2015/1589 frá 13. júlí 2015 um ítarlegar reglur um beitingu 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins, Stjtið. ESB L 248, 24.9.2015, bls. 9.

⁽⁸⁾ Reglugerð ráðsins (ESB) 794/2004 frá 21. apríl 2004 um framkvæmd reglugerðar ráðsins (ESB) 2015/1589 um ítarlegar reglur um beitingu 108. gr. sáttmálans um starfsemi Evrópusambandsins, Stjtið. ESB L 140, 30.4.2004, bls. 1.

- j) ef vísað er til orðalagsins „samrýmist/samrýmist ekki sameiginlega markaðnum“, túlkar ESA það sem „samrýmist/samrýmist ekki framkvæmd EES-samningsins“;
- k) ef vísað er til orðsendinga framkvæmdastjórnarinnar, tilkynninga eða leiðbeinandi reglna, túlkar ESA það sem vísun til samsvarandi leiðbeinandi reglna ESA.

3. gr.

- 1) Eftirfarandi kemur í stað a-liðar 221. liðar breiðbandsreglnanna frá 2022:

„Eftirlitsstofnun EFTA leggur til við EFTA-ríkin, í samræmi við 1. mgr. 1. gr. I. hluta bókar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól, að þau breyti, ef nauðsyn krefur, þeim aðstoðaráætlunum um ríkisaðstoð sem veitt er til að hraða útbreiðslu breiðbandsneta sem eru við lýði til að þær samræmist ákvæðum í undirkafla 7.1 í þessum breiðbandslegum innan 12 mánaða frá gildistökudegi þessara breiðbandsreglna“.

- 2) Eftirfarandi kemur í stað b-liðar 221. liðar breiðbandsreglnanna frá 2022:

„EFTA-ríkin skulu gefa til kynna skýrt og fyrirvaralaust samþykki sitt við þeim viðeigandi ráðstöfunum (ásamt breytingum) sem eru lagðar til í a-lið innan 2 mánaða frá gildistökudegi þessara breiðbandsreglna. Berist ekki svar innan tveggja mánaða, mun ESA líta svo á að hlutaðeigandi EFTA-ríki hafi ekki samþykkt tillöguna.“

Gjört í Brussel,

Fyrir hönd Eftirlitsstofnunar EFTA

Arne Røksund
Forseti
stjórnarmaður sem fer með málaflökkinn

Árni Páll Árnason
Stjórnarmaður

Stefan Barriga
Stjórnarmaður

Melpo-Menie Joséphidès
meðáritar sem deildarstjóri
lagaskrifstofu

VIÐAUKI: Orðsending framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins C(2022) 9343 lokaútgáfa:
Leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð sem veitt er til að hraða útbreiðslu breiðbandsneta (skjal nr. 1343613) og I., II., III. og IV. viðaukar þeirra (skjal nr. 1343614).

EFNISYFIRLIT

1.	INNGANGUR	5
2.	GILDISSVIÐ, SKILGREININGAR, TEGUNDIR BREIÐBANDSNETA	6
2.1	Gildissvið	6
2.2	Skilgreiningar	7
2.3	Tegundir breiðbandsnetar	8
2.3.1	Fastanet	9
2.3.2	Farnet	9
2.3.3	Greinanet	10
3.	MAT Á ÞVÍ HVORT AÐSTOÐ GETUR TALIST SAMRÝMANLEG INNRI MARKAÐNUM MEÐ VÍSAN TIL 2. MGR. 106. GR. SÁTTMÁLANS	10
4.	MAT Á ÞVÍ HVORT AÐSTOÐ GETUR TALIST SAMRÝMANLEG INNRI MARKAÐNUM MEÐ VÍSAN TIL C-LIÐAR 3. MGR. 107. GR. SÁTTMÁLANS	12
5.	AÐSTOÐ SEM VEITT ER TIL AÐ STYÐJA UPPBYGGINGU BREIÐBANDSNETA	13
5.1	Fyrir skilyrði: greitt sé fyrir þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi	13
5.1.1	Fjarskiptanet sem örvandi afl í uppbyggingu atvinnustarfsemi	13
5.1.2	Hvetjandi áhrif	13
5.1.3	Samræmi við önnur ákvæði sambandslöggjafar	14
5.2	Síðara skilyrði: aðstoðin spilli ekki viðskiptaskilyrðum um of og í bága við sameiginlega hagsmuni	14
5.2.1	Jákvæð áhrif aðstoðarinnar	14
5.2.2	Ríkisafskipti teljist nauðsynleg	14
5.2.3	Ríkisaðstoð sé heppilegt stjórnæki	22
5.2.4	Aðstoð sé hóflega ákvörðuð	25
5.2.5	Gagnsæi, skýrslugerð og eftirfylgd aðstoðarinnar	34
5.3	Neikvæð áhrif á samkeppni og milliríkja viðskipti	34
5.4	Metið hvort jákvæð áhrif aðstoðar vega þyngra en neikvæð áhrif hennar á samkeppni og milliríkja viðskipti	34
6.	MAT Á ÞVÍ HVORT RÁÐSTAFANIR TIL AÐ TRYGGJA HÁTT NÝTINGARHLUTFALL SAMRÆMAST REGLUM INNRI MARKAÐARINS	35
6.1	Félagslegir inneignarmiðar	36
6.2	Almennir inneignarmiðar fyrir nettengingu	37
6.2.1	Fyrir skilyrði: greitt sé fyrir þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi	37
6.2.2	Síðara skilyrði: aðstoðin spilli ekki viðskiptaskilyrðum um of og í bága við sameiginlega hagsmuni	37
7.	GAGNSÆI, SKÝRSLUGERÐ OG EFTIRFYLGD	39
7.1	Gagnsæi	39
7.2	Skýrsla	39
7.3	Eftirfylgd	40
8.	ÁÆTLUN UM EFTIRÁMAT	40
9.	LOKAÁKVÆÐI	41

ORÐSENDING FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR**Leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð sem veitt er til að styðja uppbyggingu breiðbandsneta****1. INNGANGUR**

1. Góðar nettengingar eru ómissandi þáttur í stafvæðingu samfélagsins. Þær skipta öllu máli fyrir vöxt og nýsköpun í öllum greinum atvinnulífsins í Evrópusambandinu og fyrir félagslega samheldni og samstöðu byggða.
2. Mikill metnaður hefur verið sýndur í Evrópusambandinu með þeim markmiðum um nettengingar sem sett eru í gígabitaorðsendingunni ⁽¹⁾, orðsendingunni „Shaping Europe’s digital future“ ⁽²⁾, orðsendingunni „Digital Compass“ ⁽³⁾ og fyrirbyggjandi drögum að ákvörðun Evrópuþingsins og ráðsins um að koma á fót stefnuáætlun til ársins 2030 undir heitinu „Path to the Digital Decade“ („Stafrænn áratugur framundan“; notuð er skammstöfunin DDPP) ⁽⁴⁾.
3. Í gígabitaorðsendingunni setti framkvæmdastjórnin þau markmið um nettengingar að árið 2025 skyldu a) öll heimili í Evrópusambandinu, bæði í dreifbýli og þéttbýli, hafa yfir að ráða nettengingu með flutningshraða til notanda sem væri að minnsta kosti 100 Mb/s, með möguleikum á stækkun í 1 Gb/s, b) stofnanir með mikið félagslegt og efnahagslegt vægi – svo sem fyrirtæki sem byggja starfsemi sína að miklu leyti á stafrænni tækni, skólar, sjúkrahús og opinberar stofnanir – hafa yfir að ráða nettengingu með flutningshraða sem væri að minnsta kosti 1 Gb/s til notanda og 1 Gb/s frá notanda og c) öll þéttbýlissvæði og allar helstu flutningaleiðir njóta órófins 5G-sambands ⁽⁵⁾.
4. Í orðsendingunni „Shaping Europe’s digital future“ er að finna þá útskýringu að orðalagið „100 Mb/s, með möguleikum á stækkun í 1 Gb/s“ endurspeglar þá spá framkvæmdastjórnarinnar að heimili muni í ríkara mæli þurfa á tengingu með hraðanum 1 Gb/s að halda eftir því sem líður á áratuginn ⁽⁶⁾.
5. Í orðsendingunni „Digital Compass“ kemur fram það markmið um nettengingar að árið 2030 hafi öll heimili í sambandinu gígabitatengingu ⁽⁷⁾ og 5G-samband verði á öllum byggðum svæðum ⁽⁸⁾. Í drögunum að DDPP-ákvörðuninni er sérstaklega tekið fram að „þörfin á bandbreidd til gagnaflutnings til og frá notanda [fari] stöðugt vaxandi í samfélaginu. Æskilegt [sé] að árið 2030 bjóðist gígabitatengingar með aðgengilegum skilmálum öllum þeim sem þurfa á slíkum tengingum að halda eða vilja geta nýtt sér þær“ [óstaðfest þýðing] ⁽⁹⁾.
6. Þörf er á fjárfestingum sem stuðla með fullnægjandi hætti að markmiðum sambandsins til ársins 2025 annars vegar og ársins 2030 hins vegar. Þær fjárfestingar verða einkum á vegum einkafjárfesta, en einnig má nýta opinbera fjármuni í sama skyni, eftir því sem þörf er á, í samræmi við reglur um ríkisaðstoð.
7. COVID-19-faraldurinn varpaði skýru ljósi á mikilvægi þess að almenningur, fyrirtæki og opinberar stofnanir hefðu aðgang að fullkomnum rafrænum fjarskiptanetum. Hinn 27. maí 2020 var kynnt tillaga framkvæmdastjórnarinnar að viðtækri endurreisnaráætlun,

⁽¹⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndar Evrópu og svæðanefndarinnar frá 14. september 2016, „Connectivity for a Competitive Digital Single Market – Towards a European Gigabit Society“, COM(2016)587 lokaútg.

⁽²⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndar Evrópu og svæðanefndarinnar frá 19. febrúar 2020, „Shaping Europe’s digital future“, COM(2020)67 lokaútg.

⁽³⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndar Evrópu og svæðanefndarinnar frá 9. mars 2021, „2030 Digital Compass: the European way for the Digital Decade“, COM(2021)118 lokaútg.

⁽⁴⁾ Drög að ákvörðun Evrópuþingsins og ráðsins um að koma á fót stefnuáætlun til ársins 2030 undir heitinu „Path to the Digital Decade“ („Stafrænn áratugur framundan“), COM(2021)574 lokaútg., 2021/0293 (COD).

⁽⁵⁾ Gígabitaorðsendingin, 3. kafli.

⁽⁶⁾ Orðsendingin „Shaping Europe’s digital future“, aftanmálsgrein 3.

⁽⁷⁾ Eins og tækniþróun er nú komið geta ljósleiðari að heimili, ljósleiðari að byggingu og fullkomin kapalkerfi (að minnsta kosti DOCSIS 3.1) skilað 1 Gb/s flutningshraða til notanda.

⁽⁸⁾ Orðsendingin „Digital Compass“, undirkafli 3.2.

⁽⁹⁾ Drög að DDPP-ákvörðuninni, 7. liður inngangsorðanna.

NextGenerationEU⁽¹⁰⁾, sem ætlað er að milda efnahagsleg og félagsleg áhrif faraldursins. Endurreisnar- og viðnámssjóðurinn, sem komið var á fót með reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/241⁽¹¹⁾, er einn þáttur þeirrar áætlunar. Eitt af helstu markmiðum sjóðsins er að styðja við stafvæðingu samfélagsins með ráðstöfunum til að efla nettengingar, einkum í því skyni að brúa hið svonefnda „stafræna bil“ milli þéttbýlis og strjálbýlis og bæta úr markaðsbrestum sem standa í vegi fyrir uppbyggingu fullkominna fjarskiptaneta. Í reglugerð (ESB) 2021/241 er kveðið á um að aðildarríkin skuli hvert um sig verja að minnsta kosti 20% þeirra fjármuna sem þau hafa til ráðstöfunar úr sjóðnum til að greiða fyrir stafvæðingu samfélagsins.

8. Rafræn fjarskiptanet geta jafnframt komið að gagni í tengslum við ýmis sjálfbærni-markmið. Markmiði Evrópusambandsins um loftslagshlutleysi árið 2050, sem sett er í græna samfélagssáttmálanum⁽¹²⁾ og reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/1119⁽¹³⁾, verður ekki náð nema með stafrænni umbyltingu á öllum sviðum samfélagsins. Meðal mikilvægra þátta í stafrænni umbyltingu Evrópusambandsins er uppbygging örugga og fullkominna rafrænna fjarskiptaneta sem meðal annars geta stuðlað að helstu umhverfismarkmiðum sambandsins. Um leið er nauðsynlegt að auka sjálfbærni fjarskiptanetanna sjálfra og bæta orku- og auðlindanýtingu í tengslum við þau.
9. Opinber höft á atvinnurekstri á sviði rafrænna fjarskipta hafa verið afnumin að mestu og greinin fellur nú undir sérlöggjöf um slíka starfsemi. Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/1972⁽¹⁴⁾ hefur að geyma réttarreglur um starfsemi á sviði rafrænna fjarskipta.
10. Samkeppnisreglur, einkum reglur um ríkisaðstoð, gegna mikilvægu hlutverki í tengslum við sett markmið á sviði stafrænnar uppbyggingar og það verkefni að móta samhæfða stefnu um fjárfestingar til að bæta nettengingar. Tilgangur eftirlits með ríkisaðstoð til breiðbandsfyrirtækja er að sjá til þess að slík aðstoð leiði til meiri útbreiðslu og notkunar breiðbands en orðið hefði án ríkisafskipta, jafnframt því að stuðla að betri og ódýrari þjónustu og fjárfestingum á samkeppnisforsendum. Ríkisafskiptum ber jafnan að haga þannig að dregið sé eftir fongum úr hættunni á að ruðningsáhrif komi fram gagnvart einkafjárfestingum, hvötum til fjárfestinga á viðskiptaforsendum sé spillt og samkeppni raskist þegar til lengdar lætur í bága við sameiginlega hagsmuni.
11. Árið 2020 hóf framkvæmdastjórnin úttekt á breiðbandsreglunum frá 2013⁽¹⁵⁾ með það fyrir augum að meta hvort þær þjónuðu enn tilgangi sínum. Úttektin leiddi í ljós⁽¹⁶⁾ að þótt reglurnar hefðu skilað tilætluðum árangri að flestu leyti væri nauðsynlegt að gera á þeim tilteknar breytingar með hliðsjón af þróun mála á markaði og í tæknilegum eignum undanfarin ár, breytti löggjöf og núverandi áherslum stjórnvalda⁽¹⁷⁾.

2. GILDISSVIÐ, SKILGREININGAR, TEGUNDIR BREIÐBANDSNETA

2.1 Gildissvið

⁽¹⁰⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðs Evrópusambandsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndar Evrópu og svæðanefndarinnar frá 27. maí 2020, „*Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation*“, COM(2020) 456 lokaútg.

⁽¹¹⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/241 frá 12. febrúar 2021 um stofnun endurreisnar- og viðnámssjóðs (Stjtið. ESB L 57, 18.2.2021, bls. 17). Sjá einnig reglugerð ráðsins (ESB) 2020/2094 frá 14. desember 2020 um stofnun endurreisnarsjóðs á vegum Evrópusambandsins til að styðja við endurreisnarstarf í kjölfar COVID-19-faraldursins (Stjtið. ESB L 433I, 22.12.2020, bls. 23).

⁽¹²⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðs Evrópusambandsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndar Evrópu og svæðanefndarinnar frá 11. desember 2019, „*The European Green Deal*“, COM(2019) 640 lokaútg.

⁽¹³⁾ *Regulation (EU) 2021/1119 of the European Parliament and of the Council of 30 June 2021 establishing the framework for achieving climate neutrality and amending Regulations (EC) No 401/2009 and (EU) 2018/1999 (European Climate Law)* (svonefnd „loftslagslög Evrópu“) (Stjtið. ESB L 243, 9.7.2021, bls. 1).

⁽¹⁴⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/1972 frá 11. desember 2018 um setningu evrópskra reglna um rafræn fjarskipti (Stjtið. ESB L 321, 17.12.2018, bls. 36).

⁽¹⁵⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar frá 26. janúar 2013, „Leiðbeinandi reglur Evrópusambandsins um beitingu reglna um ríkisaðstoð í tengslum við ráðstafanir til að hraða útbreiðslu breiðbandsneta“ (Stjtið. ESB C 25, 26.1.2013) („breiðbandsreglurnar frá 2013“).

⁽¹⁶⁾ Sjá vinnuskjal framkvæmdastjórnarinnar um niðurstöður úttektarinnar, dagsett 7. júlí 2021, SWD(2021) 195 lokag.

⁽¹⁷⁾ Sjá samantekt í vinnuskjali framkvæmdastjórnarinnar frá 7. júlí 2021 um niðurstöður úttektar á reglum um ríkisaðstoð sem veitt er vegna breiðbandsuppbyggingar, SWD(2021) 194 lokag.

12. Til þess að ríkisaðstoð raski ekki samkeppni á innri markaðnum um of og halda hættunni á slíkri röskun í skefjum, og til að aðstoðin hafi ekki umtalsverð áhrif á viðskipti milli aðildarríkjanna, er sú almenna regla sett í 1. mgr. 107. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins (sem hér er nefndur „sáttmálinn“) að ríkisaðstoð sé óheimil. Slík aðstoð getur þó talist samrýmanleg innri markaðnum í vissum tilvikum með vísan til 2. og 3. mgr. 107. gr. sáttmálans.
13. Stjórnvöldum aðildarríkjanna er skylt, samkvæmt 3. mgr. 108. gr. sáttmálans, að tilkynna framkvæmdastjórninni öll áform um að veita ríkisaðstoð, nema sú aðstoð falli í einhvern þeirra flokka sem eru undanþegnir tilkynningarskyldu samkvæmt 109. gr. sáttmálans ⁽¹⁸⁾.
14. Í þessum leiðbeinandi reglum er að finna leiðsögn um hvernig staðið verður að mati framkvæmdastjórnarinnar, sbr. 2. mgr. 106. gr., a-lið 2. mgr. 107. gr. og c-lið 3. mgr. 107. gr. sáttmálans, á því hvort ríkisaðstoð, sem veitt er til að styðja uppbyggingu og nýtingu breiðbandsneta og breiðbandsþjónustu á fastaneti og farneti, skuli teljast samrýmanleg innri markaðnum.
15. Ef engu þeirra skilyrða sem mælt er fyrir um í 1. mgr. 107. gr. sáttmálans er fullnægt telst ekki vera um ríkisaðstoð að ræða. Í slíkum tilvikum eru ríkisafskiptin því ekki háð mati samkvæmt þessum leiðbeinandi reglum á því hvort þau skuli teljast samrýmanleg innri markaðnum.
16. Tekið skal sérstaklega fram að fjárframlög á vegum sambandsins teljast ekki ríkisaðstoð ef stofnanir, skrifstofur, sameiginleg fyrirtæki eða aðrar skipulagsheildir sambandsins annast úthlutun þeirra og sú úthlutun er ekki háð beinu eða óbeinu boðvaldi stjórnvalda í aðildarríkjunum ⁽¹⁹⁾.
17. Aðstoð sem hefur þann tilgang að styðja uppbyggingu og nýtingu breiðbandsneta má ekki veita illa stöddum fyrirtækjum, sbr. leiðbeinandi reglur framkvæmdastjórnarinnar um ríkisaðstoð til björgunar og endurskipulagningar í illa stöddum fyrirtækjum ⁽²⁰⁾.
18. Ef aðstoð er veitt fyrirtæki sem sætir endurgreiðslukröfu í kjölfar fyrri ákvörðunar framkvæmdastjórnarinnar þar sem aðstoð var lýst ólögleg og ósamrýmanleg innri markaðnum verður litið til þess í mati framkvæmdastjórnarinnar hversu miklir fjármunir eru enn óinnheimtir af þeirri aðstoð ⁽²¹⁾.

2.2 Skilgreiningar

19. Merking orða í þessum leiðbeinandi reglum er sem hér segir:
- a) „Breiðbandsnet“: Rafrænt fjarskiptanet, sbr. skilgreiningu 1. tölul. 2. gr. tilskipunar (ESB) 2018/1972, sem notað er til að veita rafræna fjarskiptaþjónustu með breiðbandstækni („breiðbandsþjónustu“).
 - b) „Aðgangsnét“: Sá hluti breiðbandsnets sem myndar tengingu milli greinanetsins og húsnæðis eða búnaðar endanotenda.
 - c) „Fastanet“: Breiðbandsnet sem notað er til að veita endanotendum gagnaflutningsþjónustu á föstum stað með ýmiss konar tækni, þar á meðal kapalkerfi, DSL-tækni („digital subscriber line“), ljósleiðara og þráðlaust.
 - d) „Ofurhratt fastanet“: Fastanet sem notað er til að veita breiðbandsþjónustu með að minnsta kosti 100 Mbps flutningshraða til notanda („ofurhröð breiðbandsþjónusta á fastaneti“).
 - e) „Farnet“: Þráðlaust fjarskiptanet sem notað er til að sjá endanotendum fyrir nettengingu hvar sem vera skal á svæðinu sem netið nær yfir, samkvæmt einum eða fleiri stöðlum International Mobile Telecommunications („IMT-stöðlum“).

⁽¹⁸⁾ Sjá til dæmis reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 651/2014 frá 17. júní 2014 þar sem tilgreindir eru tilteknir flokkar aðstoðar sem samrýmast sameiginlega markaðnum til beitingar 107. og 108. gr. sáttmálans (Stjtið. ESB L 187, 26.6.2014, bls. 1).

⁽¹⁹⁾ Þar á meðal fjárframlög sem úthlutað er í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/1153 frá 7. júlí 2021 m að koma á fót sjóði fyrir samtengda Evrópu og um niðurfellingu á reglugerðum (ESB) nr. 1316/2013 og (ESB) nr. 283/2014 (Stjtið. ESB L 249, 14.7.2021, bls. 38).

⁽²⁰⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar *Guidelines on State aid for rescuing and restructuring non-financial undertakings in difficulty*, undirkaflí 2.2 (Stjtið. ESB C 249, 31.7.2014, bls. 1).

⁽²¹⁾ Sjá dóm felldan 13. september 1995, *TWD gegn framkvæmdastjórn*, sameinuð mál T-244/93 og T-486/93, EU:T:1995:160, 56. mgr. Sjá einnig orðsendingu framkvæmdastjórnarinnar *Commission Notice on the recovery of unlawful and incompatible State aid* (Stjtið. ESB C 247, 23.7.2019, bls. 1).

- f) „Greinanet“: Sá hluti netsins sem tengir aðgangsnét og burðarnet. Í greinanetinu safnast saman umferð endanotenda.
- g) „Burðarnet“: Meginnetið sem tengir saman greinanet frá mismunandi landshlutum eða svæðum.
- h) „Virkt net“: Breiðbandsnet með virkum búnaði (t.d. endurvörpum, netbeinum og netskiptum, virkum loftnetum) og hlutlausum búnaði (til dæmis rörum, staurum, möstrum, ótengdum ljósþráðum, tengiskápum og mannopum).
- i) „Grunnvirki“: Breiðbandsnet án virks búnaðar, venjulega samansett úr „efnislegum grunnvirkjum“ skv. skilgreiningu í 2. tölul. 2. mgr. 2. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2014/61/ESB ⁽²²⁾, köplum og þráðum (þar á meðal ótengdum ljósþráðum og kopartaugum).
- j) „Álagstími“: Sá tími dagsins, oftast um klukkustund að lengd, sem álag á netinu er venjulega mest.
- k) „Álagstímaskilyrði“: Þau skilyrði sem búast má við að myndist á netinu á „álagstíma“.
- l) „Heimili/fyrirtæki sem kostur er á að veita þjónustu“: Húsnæði endanotenda sem fjarskiptafyrirtæki getur tengt við breiðbandsþjónustu, að beiðni endanotanda og innan 4 vikna frá því að beiðni þess efnis er send (óháð því hvort húsnæðið er þegar tengt netinu eða ekki). Gjaldið sem fjarskiptafyrirtækið tekur fyrir að tengja húsnæði endanotanda við slíka breiðbandsþjónustu má í þessum tilvikum ekki vera herra en sem nemur venjulegum tengigjöldum. Það merkir að gjaldið má ekki taka til viðbótar- eða frávíkskostnaðar sem bætist við það sem almennt tíðkast í viðskiptum í greininni og má hvað sem öðru líður ekki vera herra en verðið sem venjulega er sett upp í aðildarríkinu sem um ræðir. Sú opinbera stofnun sem fer með málaflokkinn í landinu verður að skera úr um það verð.
- m) „Viðmiðunartímabil“: Tíminn sem notaður er til að kanna fyrirhugaðar einkafjárfestingar og samsvarar þeim tíma sem stjórnvöld aðildarríkisins áætla að fyrirhuguð uppbygging ríkisstyrkta netsins muni taka, frá því að opinbert samráð um fyrirhuguð ríkisafskipti hefst með birtingu upplýsinga um þau og þar til netið kemst í notkun, þ.e. þar til rekstur heildsölu- eða smásöluþjónustu hefst á ríkisstyrkta netinu. Styttra viðmiðunartímabil en 2 ár verður ekki tekið til greina.
- n) „Viðbótaruppbygging“: Uppbygging nets með ríkisstyrkjum á svæði þar sem fyrir eru önnur net, eitt eða fleiri.
- o) „Ruðningsáhrif“: Efnahagsleg áhrif ríkisafskipta sem draga úr hvata til einkafjárfestinga, torvelda þær, draga úr þeim eða ryðja þeim jafnvel alveg úr vegi. Dæmi um slík áhrif er þegar einkafjárfestar sjá fram á að arðsemi fyrri fjárfestinga, eða þeirra sem eru áformaðar, muni fara minnkandi vegna ríkisaðstoðar til annarra fjárfestingarverkefna og kunna því að taka þá ákvörðun að draga úr fjárfestingu, hætta henni eða breyta, hverfa af markaðnum að fullu og öllu eða hefja ekki starfsemi á nýjum markaði eða nýju markaðssvæði.
- p) „Veruleg breyting“: Umtalsverð breyting til batnaðar sem næst fram fyrir tilstuðlan nets sem byggt er upp með ríkisstyrkjum og leiðir til mikillar aukningar nýfjárfestinga í breiðbandsnetum og umtalsverðra endurbóta á þjónustu sem stendur til boða á markaðnum þegar litið er til framboðs á breiðbandsþjónustu, afkasta, hraða eða annarra mikilvægra eiginleika netsins og samkeppni á þessu sviði.
- q) „Stafrænt bil“: Bilið milli þeirra svæða eða héraða sem búa við fullnægjandi breiðbandsþjónustu og þeirra sem gera það ekki.

2.3 Tegundir breiðbandsneta

⁽²²⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/61/ESB frá 15. maí 2014 um ráðstafanir til að lækka kostnað við uppbyggingu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum (Stjtið. ESB L 155, 23.5.2014, bls. 1).

20. Með tilliti til mats á ríkisaðstoð er í þessum leiðbeinandi reglum greint milli fastaneta, farneta og greinaneta, sbr. nánari lýsingu í undirköflum 2.3.1, 2.3.2 og 2.3.3. „Föst ofurhrað aðgangsneta“ og „farneta aðgangsneta“ eru önnur heiti á „fastanetum“ annars vegar og „farnetum“ hins vegar. Allar tölur um flutningshraða, sem fram koma í þessum leiðbeinandi reglum, miðast hraða sem næst við álagstímaskilyrði.

2.3.1 *Fastanet*

21. Eins og tækniþróun á þessu sviði er nú komið eru í notkun nokkrar tegundir fastra ofurhraðra aðgangsneta, þar á meðal a) ljósnet (FTTx) ⁽²³⁾ og b) fullkomin kapalkerfi sem notast að minnsta kosti við staðalinn „DOCSIS 3.0“ ⁽²⁴⁾. Þráðlaus net, til dæmis tiltekin aðgangsneta sem bjóða þráðlausa tengingu um fastan nettengipunkt ⁽²⁵⁾ og gervitunglanet ⁽²⁶⁾, kunna einnig að hafa nægilega flutningsgetu til að veita ofurhraða breiðbandsþjónustu á fastaneti.

2.3.2 *Farnet*

22. Eins og markaðs- og tækniþróun er nú komið eru nokkrar kynslóðir farneta í notkun samhliða ⁽²⁷⁾.
23. Sérhver ný útgáfa farsímataekni er venjulega tekin upp í áföngum ⁽²⁸⁾. Eins og málum er nú komið eru net sem byggjast á 4G-tækni enn í notkun sums staðar í sambandinu og við uppbyggingu svonefndra „ósjálfstæðra“ (e. *non-standalone*) 5G-neta er stuðst við þær tegundir 4G-neta sem kallaðar eru „Long Term Evolution“ (LTE) og „LTE Advanced“ ⁽²⁹⁾. Gert er ráð fyrir að 5G-net verði smám saman sjálfstæð og að ekki þurfi að treysta á 4G-net við uppbyggingu þeirra í framtíðinni. Búast má við að sjálfstæð 5G-net muni gera það

⁽²³⁾ Undir heitið FTTx falla ýmsar tegundir neta, þar á meðal ljósleiðari að byggingu (e. *fibre to the building*, FTTB), ljósleiðari að heimili (e. *fibre to the home*, FTTH), ljósleiðari að húsnæði (e. *fibre to the premises*, FTTP) og ljósleiðari að tengiskápi (e. *fibre to the cabinet*, FTTC). FTTC-net nýtast þó aðeins til að veita ofurhraða þjónustu á fastaneti þegar vigrun er notuð á lykkjum yfir tiltekinni lengd (vigrun er tækni sem eykur afköst VDSL-kerfa (e. *very high-speed digital subscriber line*)).

⁽²⁴⁾ DOCSIS er skammstöfun á „*data over cable service interface specifications*“. Þar er á ferðinni fjarskiptastaðall með alþjóðaviðurkenningu og forskriftir hans eru endurbættar í áföngum og gefnar út sem sjálfstæðar útgáfur (DOCSIS 1.0, DOCSIS 1.1, DOCSIS 2.0, DOCSIS 3.0, DOCSIS 3.1 o.s.frv.). Eins og málum er nú komið hafa forskriftir verið þróaðar fyrir DOCSIS 4.0.

⁽²⁵⁾ Til dæmis aðgangsneta sem bjóða þráðlausa tengingu um fastan nettengipunkt á grundvelli 5G-tækni, en hugsanlega einnig aðrar tegundir þráðlausrar tækni sem nýta fastar útvarpsbylgjustöðvar, einkum næsta útgáfa Wi-Fi-staðalsins (Wi-Fi6).

⁽²⁶⁾ Sem stendur eru gervitunglalausnir notaðar í vissum tilvikum á afskekktum og einangruðum stöðum þegar unnt er að veita nægilega góða breiðbandsþjónustu á fastaneti með þeim hætti. Gert er ráð fyrir að á næstu árum verði komin í notkun fullkomin gervitungl sem geta skilað umtalsvert betri breiðbandsþjónustu og ofurhröðum gagnaflutningi (þar á meðal gervitungl með afar mikilli gagnaflutningsgetu). Gervitungl gegna einnig hlutverki við að fullnægja þjónustubörf hins opinbera. Undirbúningur er hafinn að nokkrum gervitunglasamstæðum á lágrí sporbraut (LEO) sem gert er ráð fyrir að muni hafa í för með sér minni gagnatöf.

⁽²⁷⁾ Öll breiðbandskerfi á farnetum (2G, 3G, 4G og 5G) eru byggð á svonefndum IMT-stöðlum Alþjóðafjarskiptasambandsins (International Mobile Telecommunication standards). IMT-staðlar hafa að geyma forskriftir og kröfur fyrir háhraðaþjónustu á farnetsbreiðbandi á grundvelli áætlaðra tækniframfara á viðmiðunartímabilinu. Farnet eru endurbætt smám saman með virkni og tæknieiginleikum nýrra staðla. Gæði þjónustunnar ráðast einnig að verulegu leyti af því hversu stór hluti tíðnirófsins er nýttur og hvaða tíðnisvið um er að ræða, enda ræðst mögulegt útbreiðslusvæði meðal annars af þessum þáttum. Þannig er nú talið að af þeim þremur tíðnisviðum sem notuð verða í fyrstu til að veita 5G-þjónustu henti 700 MHz-sviðið best fyrir stór svæði svo og innanhúss, en einkenni 3,6 GHz-sviðsins (3,4–3,8 GHz) eru meiri afköst en minna útbreiðslusvæði en á 700 MHz-sviðinu. Líklegt er að 26 GHz-sviðið (24,25–27,5 GHz) verði notað til að koma upp tengireitum (e. *hot-spots*) á litlum svæðum þar sem eftirspurn er mikil (til dæmis í samgöngumiðstöðvum, á samkomustöðum, í iðnaðar- og verslunarhúsnæði og meðfram helstu vegum og járnbrautum utan þéttbýlis) en ekki til að byggja upp stór útbreiðslusvæði. Nýjar kynslóðir farneta kunna einnig að nota tíðnisvið sem upphaflega voru notuð til að veita þjónustu með eldri tækni.

⁽²⁸⁾ Þær gerðir 2G sem komu í kjölfar upphaflegu 2G-tækninnar (kallaðar endurbætt 2G eða 2.xG) voru fullkominari en hin fyrsta. Endurbættar gerðir 3G-tækninnar (nefndar 3.xG) voru á sama hátt fullkominari en 3G. Um 4G-tæknina gildir hið sama, þ.e. að 4.5G er að ýmsu leyti betra fjarskiptakerfi en 4G. 4.5G er niðurstaðan af þróun LTE, sem áður hafði getið af sér LTE-Advanced. Þegar uppsetning 5G-netsins hefst verður að öllum líkindum lögð áhersla á það fyrst og fremst að bæta breiðbandsþjónustu á farnetinu (sem er eitt þeirra notkunarviða sem skilgreind hafa verið fyrir 5G). Gert er ráð fyrir að með sjálfstæðum 5G-netum muni flutningshraði aukast umtalsvert og gagnatöf minnka og að tengja meg fleiri tæki á hverju svæði en áður hefur verið unnt, auk þess sem nýir tæknieiginleikar geta bæst við, t.d. þeir að skipta meg hverju neti í sneiðar (e. *network slicing*) og skapa þannig möguleika á nýjum notkunarviðum 5G.

⁽²⁹⁾ Í ósjálfstæðum 5G-netum er notaður nýr búnaður og nýúthlutað tíðni fyrir 5G til að bæta þjónustuna, en jafnframt notast við ýmsa hluta 4G-kerfisins.

kleift að veita fullkomnari farnetsþjónustu, þar á meðal með minni gagnatöf og meiri flutningshraða, og að þar með verði unnt að nota tæknina í fjölbreyttari aðstæðum og flóknara tæknisamhengi.

24. Til að tryggja árangursríka og skilvirka notkun tíðnirófsins er stjórnvöldum í aðildarríkjunum heimilt að setja ýmis skilyrði fyrir úthlutun tíðnileyfa til einstakra fyrirtækja, svo sem kvaðir um þjónustusvæði og gæði veittrar þjónustu. Slíkar kvaðir geta snúið að því til hvaða svæða, íbúahópa og samgönguleiða þjónustan á að taka, auk tiltekinna lágmarksákvæða um gæði þjónustunnar ⁽³⁰⁾.

2.3.3 Greinanet

25. Greinanet eru nauðsynlegur hluti bæði fastaneta og farneta. Greinanet geta verið að uppistöðu kopar- eða ljósleiðarataugar, örbylgjukerfi eða gervitunglakerfi ⁽³¹⁾.

3. MAT Á ÞVI HVORT AÐSTOÐ GETUR TALIST SAMRÝMANLEG INNRI MARKAÐNUM MEÐ VÍSAN TIL 2. MGR. 106. GR. SÁTTMÁLANS

26. Stjórnvöld aðildarríkjanna geta í sumum tilvikum flokkað breiðbandsþjónustu sem þjónustu sem hefur almenna efnahagslega þýðingu eins og slík þjónusta er skilgreind í 2. mgr. 106. gr. sáttmálans ⁽³²⁾ og veitt fjárhagslegan stuðning vegna uppbyggingar á neti til að veita slíka þjónustu. Fjárfstyrkur til að standa undir kostnaði við slíka þjónustu með almenna efnahagslega þýðingu telst ekki ríkisaðstoð ef fullnægt er öllum fjórum skilyrðum dómsúrskurðar í Altmark-málinu ⁽³³⁾. Ef fjárfstyrkur til að veita þjónustu sem hefur almenna efnahagslega þýðingu er þess eðlis að hann telst ríkisaðstoð verður hann metinn í samræmi við reglur sem gilda um ríkisaðstoð sem er fólgin í endurgjaldi fyrir almannaðjónustu (reglurnar í svonefndum „SGEI-pakka“) ⁽³⁴⁾.
27. Í þessum leiðbeinandi reglum er aðeins varpað ljósi á skilgreininguna á þjónustu sem hefur almenna efnahagslega þýðingu með vísan til þess hvernig reglunum í SGEI-pakkanum er beitt að því er varðar breiðbandsnet, að teknu tilliti til sérstakra einkenna greinarinnar.

⁽³⁰⁾ Nefna má að kvaðir af því tagi sem settar hafa verið til þessa vegna tiltekinna tíðnisviða mæla fyrir um það, eftir tegund tíðnisviðs, að tiltekið hlutfall íbúa eða landsvæðis verði að geta nýtt sér þjónustuna og að hún verði að fullnægja tilteknum lágmarkskröfum um flutningshraða og gagnatöf. Frestur til að fullnægja slíkum kvöðum er oft 5 ár frá úthlutun tíðnisviðsins sem um ræðir, en stundum allt að 7 árum.

⁽³¹⁾ Í fyrstu kynslóðum farneta var tengingin milli farnetssendis og skiptistöðvar yfirleitt beintengisamband með örbylgju. Með aukinni útbreiðslu LTE-Advanced og tilkomu 5G hefur þörfin á öflugum greinanetum aukist og valdið því að sendar eru æ oftar tengdir með ljósleiðaranetum.

⁽³²⁾ Samkvæmt viðtekinni dómaframkvæmd verður það að byggjast á formlegri stjórnvaldsákvörðun þegar fyrirtækjum er falið að sinna þjónustu sem hefur almenna efnahagslega þýðingu. Þannig má til að mynda fela fyrirtæki að sinna þjónustu sem hefur almenna efnahagslega þýðingu með veitingu sérleyfis til að annast almannaðjónustu, sjá dóm felldan 13. júní 2000, *EPAC gegn framkvæmdastjórn*, sameinuð mál T-204/97 og T-270/97, EU:T:1995:160, 126. mgr. og dóm felldan 15. júní 2005, *Fred Olsen gegn framkvæmdastjórn*, T-17/02, EU:T:2005:218, 186. mgr. og 188.–189. mgr.

⁽³³⁾ Dómur felldur 24. júlí 2003, *Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, EU:C:2003:415, 87.–95. mgr.

⁽³⁴⁾ Í SGEI-pakkanum eru orðsending framkvæmdastjórnarinnar um beitingu Evrópusambandsreglna um ríkisaðstoð gagnvart endurgjaldi sem greitt er fyrir að starfrækja þjónustu með almenna efnahagslega þýðingu (Stjtið. ESB C 8, 11.1.2012, bls. 4), ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar frá 20. desember 2011 um beitingu 2. mgr. 106. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins gagnvart ríkisaðstoð í formi bóta til tiltekinna fyrirtækja sem veita opinbera þjónustu sem hefur almenna efnahagslega þýðingu (Stjtið. ESB L 7, 11.1.2012, bls. 3), orðsending framkvæmdastjórnarinnar með heitinu Rammaákvæði Evrópusambandsins um ríkisaðstoð sem er fólgin í endurgjaldi fyrir almannaðjónustu (Stjtið. ESB C 8, 11.1.2012, bls. 15) og reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 360/2012 frá 25. apríl 2012 um beitingu 107. og 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins gagnvart minniháttaraðstoð sem veitt er fyrirtækjum sem veita þjónustu er hefur almenna efnahagslega þýðingu (Stjtið. ESB L 114, 26.4.2012, bls. 8). Framkvæmdastjórnin hóf í júní árið 2019 úttekt á gildandi reglum um ríkisaðstoð vegna heilbrigðisþjónustu og félagsþjónustu sem hefur almenna efnahagslega þýðingu og ákvæðum reglugerðar (ESB) nr. 360/2012.

28. Að því er varðar skilgreiningu á því hvaða starfsemi er í raun þjónusta sem hefur almenna efnahagslega þýðingu hefur framkvæmdastjórnin tekið fram að stjórnvöldum í aðildarríkjunum sé ekki heimilt að mæla fyrir um almannaþjónustukvaðir í tengslum við þjónustu sem þegar er sinnt, eða sinna mætti, á fullnægjandi hátt og í samræmi við skilmála, svo sem að því er varðar gjaldskrá, hlutlæga gæðaeiginleika, samfellu og aðgang að þjónustunni, sem samræmast almannahag eins og stjórnvöld aðildarríkisins skilgreina hann, á vegum fyrirtækja sem starfa við venjulegar markaðsaðstæður ⁽³⁵⁾.
29. Þegar framkvæmdastjórnin beitir þessari reglu í tengslum við rekstur breiðbandsþjónustu, í því skyni að staðfesta að hún hafi ekki með augljósum hætti verið ranglega flokkuð sem þjónusta sem hefur almenna efnahagslega þýðingu, eru eftirtalin atriði lögð til grundvallar:
- a) Ríkisaðstoð má aðeins beinast að svæðum þar sem sannanlega háttar svo til að einkafjárfestar hafa ekki tök á að bjóða fullnægjandi breiðbandsþjónustu. Samkvæmt ákvæðum tilskipunar (ESB) 2018/1972 er það í höndum stjórnvalda hvers aðildarríkis að ákveða hvað þarf til að breiðbandsþjónusta teljist fullnægjandi, í ljósi aðstæðna í landinu og minnstu bandbreiddar sem meiri hluti neytenda í aðildarríkinu hefur aðgang að, til að tryggja öllum íbúum nægilega bandbreidd til að þeir hafi fullnægjandi tengsl við samfélagið og geti tekið þátt í stafvæðingu hagkerfis og samfélags í heimabyggð sinni. Fullnægjandi breiðbandsþjónusta þarf að geta skilað þeirri bandbreidd sem er nauðsynleg til að unnt sé að bjóða, að minnsta kosti, þær tegundir þjónustu sem taldar eru upp í V. viðauka með tilskipun (ESB) 2018/1972. Ætlast er til að stjórnvöld í hverju aðildarríki gangi úr skugga um hvar breiðbandsþjónusta er ábótavant með hliðsjón af kortlagningu og opinberu samráði sem fram fer í samræmi við ákvæði undirkafla 5.2.2.4.1 og 5.2.2.4.2 ⁽³⁶⁾. Framkvæmdastjórnin lítur svo á að hafi einkafjárfestar þegar komið upp, eða hafi áform um að koma upp, breiðbandsneti sem tryggir fullnægjandi breiðbandsþjónustu á tilteknu svæði geti uppbygging annars breiðbandsnets á sama svæði með opinberum fjárstuðningi ekki talist þjónusta sem hefur almenna efnahagslega þýðingu í skilningi 2. mgr. 106. gr. sáttmálans ⁽³⁷⁾.
 - b) Breiðbandsþjónusta ⁽³⁸⁾ á netinu sem um ræðir verður að vera aðgengileg öllum heimilum og fyrirtækjum á svæðinu sem aðstoð verður beint til og verð fyrir hana viðráðanlegt með hliðsjón af aðstæðum í landinu. Ekki getur talist nægilegt að veita fjárstuðning eingöngu í þeim tilgangi að gera fyrirtækjum kleift að tengjast netinu ⁽³⁹⁾.
 - c) Við uppbyggingu netsins verður að virða regluna um hlutleysi að því er varðar tækniaðferðir.
 - d) Ætlast er til að fyrirtækið sem annast þjónustu sem hefur almenna efnahagslega þýðingu bjóði heildsöluáðgang þannig að gætt sé jafnræðis milli fyrirtækja í samræmi við ákvæði undirkafla 5.2.4.4 ⁽⁴⁰⁾.

⁽³⁵⁾ Sjá 13. mgr. orðsendingar framkvæmdastjórnarinnar með heitinu Rammaákvæði Evrópusambandsins um ríkisaðstoð sem er fölginn í endurgjaldi fyrir almannaþjónustu (Stjtið. ESB C 8, 11.1.2012, bls. 15).

⁽³⁶⁾ Um framfylgd alþjónustukvaða gilda ákvæði tilskipunar (ESB) 2018/1972.

⁽³⁷⁾ Sjá 49. mgr. orðsendingar framkvæmdastjórnarinnar um beitingu Evrópusambandsreglna um ríkisaðstoð gagnvart endurgjaldi sem greitt er fyrir að starfrækja þjónustu með almenna efnahagslega þýðingu. Sjá einnig 154. mgr. dóms frá 16. september 2013, *Colt Télécommunications France gegn framkvæmdastjórn*, T-79/10, EU:T:2013:463, og ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2016)7005 lokag. frá 7. nóvember 2016, mál SA.37183 (2015/NN) – Frakkland – Plan France Très Haut Débit, 263. forsenda (Stjtið. ESB C 68, 3.3.2017, bls. 1).

⁽³⁸⁾ Sjá ákvæði 84., 85. og 86. gr. tilskipunar (ESB) 2018/1972.

⁽³⁹⁾ Sjá 50. mgr. orðsendingar framkvæmdastjórnarinnar um beitingu Evrópusambandsreglna um ríkisaðstoð gagnvart endurgjaldi sem greitt er fyrir að starfrækja þjónustu með almenna efnahagslega þýðingu. Sjá einnig ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2006)436 frá 8. mars 2006, mál N 284/05 – Írland – Regional Broadband Programme: *Metropolitan Area Networks* ('MANs'), phases II and III (Stjtið. ESB C 207, 30.8.2006, bls. 3) og ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2007) 3235 lokag. frá 10. júlí 2007, mál N 890/06 – Frakkland – Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit (Stjtið. ESB C 218, 18.9.2007, bls. 1).

⁽⁴⁰⁾ Um framfylgd alþjónustukvaða gilda ákvæði tilskipunar (ESB) 2018/1972.

- e) Ef fyrirtækið sem annast þjónustu með almenna efnahagslega þýðingu er jafnframt kerfisrekandi, þ.e. svonefnt „lóðrétt samþætt fyrirtæki“, ber stjórnvöldum að tryggja að fullnægjandi varnarákvæði séu í gildi ⁽⁴¹⁾ til að forðast hagsmunaárekstra, að fyrirtækjum sé mismunað með ótilhlýðilegum hætti og að fyrirtækið hljóti óbeint hagræði af öðru tagi þannig að leynt fari ⁽⁴²⁾.

4. MAT Á ÞVÍ HVORT AÐSTOÐ GETUR TALIST SAMRÝMANLEG INNRI MARKAÐNUM MEÐ VÍSAN TIL C-LÍÐAR 3. MGR. 107. GR. SÁTTMÁLANS

30. Ríkisaðstoð sem veitt er til að styðja uppbyggingu og nýtingu breiðbandsneta og breiðbandsþjónustu verður ekki metin samrýmanleg innri markaðnum með vísan til c-líðar 3. mgr. 107. gr. sáttmálans nema sú aðstoð greiði fyrir þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi eða tiltekinnna efnahagssvæða (fyrira skilyrði) og raski ekki viðskiptaskilyrðum í bága við sameiginlega hagsmuni (síðara skilyrði).

31. Í mati sínu á þessu tekur framkvæmdastjórnin eftirtalda tvo þætti til athugunar:

- a) Með vísan til fyrira skilyrðisins athugar framkvæmdastjórnin hvort aðstoðinni sé ætlað að ýta undir þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi, og tekur þá einkum eftirtalin atriði til athugunar:
- i) Atvinnustarfsemina sem aðstoðin beinist að.
 - ii) Hvetjandi áhrif aðstoðarinnar, þ.e. hvort hún er til þess fallin að breyta háttsemi hlutaðeigandi fyrirtækja þannig að þau taki upp nýja starfsemi sem hefði ekki verið stunduð, eða með minni umsvifum, á annan hátt eða á öðrum stað, ef engin aðstoð hefði fengist.
 - iii) Hvort ráðstöfunin sem um ræðir brýtur í bága við eitthvert ákvæði sambandslöggjafar.
- b) Með vísan til síðara skilyrðisins metur framkvæmdastjórnin jákvæðar afleiðingar fyrirhugaðrar aðstoðar og þær neikvæðu afleiðingar sem hún kann að hafa á innri markaðnum að því er varðar samkeppnisröskun og óhagfelld áhrif á milliríkja-viðskipti, og athugar þess vegna
- i) jákvæðar afleiðingar aðstoðarinnar,
 - ii) hvort aðstoðarinnar er þörf, og hvort aðstæðurnar sem hún beinist að eru þess eðlis að hún geti komið til leiðar verulegum umbótum sem ekki yrði náð fram fyrir tilstuðlan markaðsaflanna einna, til dæmis á þann hátt að bætt sé úr markaðsbresti eða leyst úr vanda sem tengist jafnræði íbúa eða samstöðu byggða,
 - iii) hvort aðstoðin er heppilegt stjórnæki til að ná markmiðinu sem hún beinist að,
 - iv) hvort aðstoðin er í samræmi við meðalhóf og takmörkuð við þá fjárhæð sem nauðsynlegt er að verja til að örva fyrirtæki til nýrrar fjárfestingar eða starfsemi á svæðinu sem um ræðir,
 - v) hvort reglur um aðstöðina eru gagnsæjar, þ.e. hvort stjórnvöld aðildarríkjanna, fyrirtækin sem eiga í hlut, almenningur og framkvæmdastjórnin geta með auðveldum hætti nálgast upplýsingar um veitta aðstoð,
 - vi) neikvæðar afleiðingar aðstoðarinnar að því er varðar samkeppni og viðskipti milli aðildarríkjanna.

⁽⁴¹⁾ Eftir því hvernig háttar hverju sinni geta slík varnarákvæði til að mynda falið í sér bann við annarri starfsemi en heildsöluþjónustu og kvöð um að viðhafa aðskilnað í bókhaldi, svo og kröfu um að komið sé upp rekstrareiningu sem er aðgreind frá kerfisrekandanum í skipulagslegum og lagalegum skilningi. Sú rekstrareining bærir þá ein ábyrgð á því að annast þjónustuna sem hefur almenna efnahagslega þýðingu og fullnægja kvöðum um hana. Raunar er það svo að þegar byggt hefur verið upp breiðbandsnet sem nýtist til að veita almenna breiðbandsþjónustu geta fyrirtæki sem selja smásöluáðgang að breiðbandi og starfa á markaðsforsendum yfirleitt veitt endanotendum þá þjónustu á samkeppnishæfum kjörum. Sjá ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2016)7005 lokag. frá 7. nóvember 2016, mál SA.37183 (2015/NN) – Frakkland – Plan France Très Haut Débit (Stjóð. ESB C 68, 3.3.2017, bls. 1).

⁽⁴²⁾ Um framfylgd alþjónustukvaða gilda ákvæði tilskipunar (ESB) 2018/1972.

32. Að lokum er metið hvort telst vega þyngra, neikvæð áhrif aðstoðarinnar á innri markaðnum eða jákvæð áhrif hennar á atvinnustarfsemina sem um ræðir.

33. Nánari umfjöllun um einstaka þætti rannsóknar framkvæmdastjórnarinnar á aðstoð sem veitt er til að styðja uppbyggingu og nýtingu breiðbandsneta og breiðbandsþjónustu er að finna í 5.–8. kafla hér á eftir.

5. AÐSTOÐ SEM VEITT ER TIL AÐ STYÐJA UPPBYGGINGU BREIÐBANDSNETA

34. Framkvæmdastjórnin lítur svo á að breiðbandsþjónusta á fastaneti og breiðbandsþjónusta á farneti séu aðgreindir markaðir ⁽⁴³⁾. Reglurnar sem farið er eftir við mat á aðstoð geta því verið ólíkar eftir því hvor markaðurinn er til skoðunar ⁽⁴⁴⁾.

5.1 Fyrri skilyrði: greitt sé fyrir þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi

5.1.1 Fjarskiptanet sem örvandi afl í uppbyggingu atvinnustarfsemi

35. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að tilgreina hvaða atvinnustarfsemi stutt verður við með aðstoðinni, til dæmis að um sé að ræða uppbyggingu fastaneta til að bjóða fullkomna breiðbandsþjónustu eða uppbyggingu farneta til að bjóða talþjónustu og öfluga breiðbandsþjónustu. Þau verða sömuleiðis að skýra hvernig stuðningi við þá uppbyggingu er háttað.

36. Aðstoð sem veitt er til að styðja uppbyggingu fastaneta eða farneta getur greitt fyrir þróun margs konar atvinnustarfsemi með því að bæta nettengingar og gera almenningi, fyrirtækjum og opinberum stofnunum auðveldara að nýta sér breiðbandsnet og breiðbandsþjónustu. Slík aðstoð getur greitt fyrir þróun atvinnustarfsemi á svæðum þar sem starfsemin sem um ræðir er annað hvort alls ekki stunduð eða í svo litlum mæli að hún fullnægir ekki þörf endanotenda.

5.1.2 Hvetjandi áhrif

37. Aðstoð getur ekki talist stuðla að þróun atvinnustarfsemi nema henni fylgi hvetjandi áhrif.

38. Aðstoð hefur hvetjandi áhrif ef hún hvetur fyrirtækið sem aðstoðina hlýtur til að breyta háttsemi sinni á þann hátt að aðstoðin sé notuð til að byggja upp nýja starfsemi sem hefði ekki verið stunduð á sama tímabili, eða hefði aðeins verið stunduð í minna mæli, á annan hátt eða á öðrum stað, ef engin aðstoð hefði fengist.

39. Aðstoðina má ekki nota til að standa undir kostnaði vegna starfsemi sem fyrirtæki hefði stundað óháð aðstoðinni. Hún má ekki verða til þess að losa fyrirtæki undan eðlilegri viðskiptaáhættu vegna tiltekinnar atvinnustarfsemi ⁽⁴⁵⁾.

40. Til að færa sönnur á að aðstoð hafi hvetjandi áhrif á uppbyggingu fastaneta eða farneta þarf að ganga úr skugga um það, með kortlagningu og opinberu samráði í samræmi við ákvæði undirkafla 5.2.2.4.1 og 5.2.2.4.2, hvort fyrirtæki hafa fjárfest, eða áforma fjárfestingar á viðmiðunartímabilinu, í fastanetum eða farnetum á svæðunum sem aðstoð verður beint til. Ef niðurstaðan er sú að forsendur séu fyrir sambærilegum fjárfestingum á svæðinu á sama tímabili án þess að aðstoð verði veitt getur aðstoðin ekki talist hafa hvetjandi áhrif. Dæmi um þetta er að starfi fyrirtæki samkvæmt lögfestum kvöðum, svo sem um stærð þjónustusvæðis, fjölda notenda sem þjónusta nær til og gæði veittrar þjónustu, sem tengjast réttinum til að starfrækja farnet á tilteknu tíðnisviði er óheimilt að nota ríkisaðstoð til að

⁽⁴³⁾ Þegar kostnaður við uppbyggingu fastanets er mjög mikill getur komið til greina að nota í staðinn öflugt farnet, að teknu tilliti til aðstæðna hverju sinni. Verulegur munur er þó á eiginleikum þessara tveggja tæknilausna. Ólíkt því sem á við um fastanet geta notendur farneta nýtt sér þau meðan ferðast er (til dæmis í bíl). Fastanet einkennast á hinn bóginn af meiri stöðugleika, sérstaklega þegar kemur að gagnaflutningi. Sem stendur nýta flestir endanotendur kosti beggja tæknilausnanna samhliða, og líta ekki svo á að önnur geti komið í stað hinnar.

⁽⁴⁴⁾ Stjórnvöld í aðildarríkjunum geta farið þá leið að koma á fót einni ríkisaðstoðarráðstöfun til að styðja uppbyggingu samþætts kerfis fjarskiptaneta (fastaneta, farneta og greinaneta), með fyrirvara um þær reglur sem gilda um hverja tegund neta.

⁽⁴⁵⁾ Sjá dóm frá 13. júní 2013, *HGA o.fl. gegn framkvæmdastjórn*, C-630/11 P til C-633/11 P, EU:C:2013:387, 104. mgr.

fullnægja slíkum skuldbindingum því að ólíklegt er að hún hafi hvetjandi áhrif í slíkum tilvikum, og þar með er einnig ólíklegt að hún samræmist reglum innri markaðarins. Ríkisaðstoð getur aftur á móti talist samræmanleg innri markaðnum þegar og að því leyti sem hún er nauðsynleg til að tryggja tiltekin gæði þjónustu umfram það sem skylt er samkvæmt slíkum kvöðum.

5.1.3 Samræmi við önnur ákvæði sambandslöggjafar

41. Ef ríkisaðstoð, skilyrðin sem ráða framkvæmd hennar (að því meðtöldu hvernig fjármögnun er háttað, ef sérstaklega er fjallað um það í ákvæðum um aðstoðina) eða starfsemin sem styrkt er með henni fela í sér brot á ákvæði eða almennri reglu sambandslöggjafar verður aðstoðin ekki talin samrýmanleg reglum innri markaðarins⁽⁴⁶⁾. Þannig getur staðið á ef veiting aðstoðar er bundin skilyrðum sem varða beint eða óbeint uppruna vöru eða tækjabúnaðar, svo sem ef fyrirtækinu sem hlýtur aðstoð er gert skylt að kaupa vörur sem framleiddar eru í landinu sem um ræðir.

5.2 Síðara skilyrði: aðstoðin spilli ekki viðskiptaskilyrðum um of og í bága við sameiginlega hagsmuni

5.2.1 Jákvæð áhrif aðstoðarinnar

42. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að lýsa jákvæðum áhrifum aðstoðarinnar og hvernig þeim verður komið til leiðar.
43. Stjórnvöld í aðildarríkjunum geta ákveðið að beita ríkisafskiptum til að brúa stafræna bilið. Þau geta gripið til slíkra afskipta til að leiðrétta misvægi milli þjóðfélagshópa eða landsvæða, eða til að ná markmiðum um jafnræði íbúa, þ.e. sem aðferð til að gera þeim auðveldara að nýta sér mikilvæga aðferð til samskipta og þátttöku í samfélaginu og auka þannig félagslega samheldni og samstöðu byggða. Stjórnvöld í aðildarríkjunum geta jafnframt ákveðið að haga ríkisafskiptum með þeim hætti að einnig sé unnið að markmiðum sem varða stefnu sambandsins á sviði stafrænnar tækni og markmiðum á sviði Græns samfélagssáttmála sambandsins og stuðlað að sjálfbærum grænum fjárfestingum í öllum greinum atvinnulífsins.

5.2.2 Ríkisafskipti teljist nauðsynleg

44. Aðstæðurnar, sem eru tilefni ríkisaðstoðar, verða að vera þannig vaxnar að aðstoðin geti komið til leiðar verulegum umbótum sem ekki yrði náð fram fyrir tilstuðlan markaðsaflanna einna.
45. Ríkisafskipti geta talist nauðsynleg ef markaðir skila þjóðfélaginu ekki skilvirkri niðurstöðu nema til afskipta komi af hálfu hins opinbera. Þannig getur háttað til, svo dæmi sé tekið, þegar fyrirtæki ráðast ekki í fjárfestingar á tilteknu sviði enda þótt hagur þjóðfélagsins af slíkum fjárfestingum vegi þyngra en kostnaðurinn við þær⁽⁴⁷⁾. Í slíkum tilvikum getur ríkisaðstoð skilað jákvæðum árangri og aukið skilvirkni starfseminnar í heild með því að breyta þeim fjárhagslegu hvötum sem fyrirtæki á markaði búa við.
46. Ein tegund markaðsbrests í breiðbandsgeiranum getur tengst því að fjarskiptafyrirtæki á markaðnum felli ekki tiltekin jákvæð úthrif inn í rekstrarútreikninga. Dæmi um það er að þótt fastanet og farnet séu mikilvægar forsendur þess að koma megi á fót nýrri þjónustu og ráðast í nýsköpun er líklegt að heildarávinningur af þeim sé meiri en aðeins sá fjárhagslegi ávinningur sem þau skila fjárfestum, sérstaklega í afskekktum héruðum og þar sem byggð er strjál eða engin. Markaðsaðstæður geta því verið með þeim hætti að of lítið sé um einkafjárfestingar í fastanetum og farnetum, einkum á tilteknum svæðum.

⁽⁴⁶⁾ Sjá dóm frá 22. september 2020, *Austurríska ríkið gegn framkvæmdastjórn*, C-594/18 P, EU:C:2020:742, 44. mgr.

⁽⁴⁷⁾ Markaðsbrestur telst þó ekki vera fyrir hendi af þeirri ástæðu einni að tiltekið fyrirtæki getur ekki ráðist í verkefni án aðstoðar. Ef fyrirtæki ákveður að fjárfesta ekki í verkefni með lítilli hagnaðarvon getur það verið visbending um að markaðurinn sé virkur fremur en að markaðsbrestur sé fyrir hendi.

47. Þéttleikahagkvæmni veldur því að uppbygging breiðbandsneta skilar almennt meiri arðsemi þar sem vænta má meiri og samfelldari eftirspurnar, þ.e. á þéttbýlum svæðum. Fjárfestingu á þessu sviði fylgir mikill fastur kostnaður og því verður kostnaður við hverja einingu til muna hærri á strjálbýlli stöðum. Af þeim sökum eru breiðbandsnet sem byggð eru upp á markaðsforsendum yfirleitt ekki arðbær á öllum byggðum svæðum í hverju landi. Ríkisaðstoð getur bætt úr slíkum markaðsbrestum við tiltekna aðstæður og aukið þannig skilvirkni markaðarins.
48. Markaðsbrestur getur einnig verið fyrir hendi ef ætla má að net sem þegar eru í rekstri eða fyrirhugað er að byggja upp muni skila endanotendum ófullnægjandi þjónustu að teknu tilliti til verðs ⁽⁴⁸⁾. Dæmi um slíkar aðstæður er a) þegar útlit er fyrir að tiltekni hópar notenda muni ekki fá fullnægjandi þjónustu eða b) þegar þannig háttar til, einkum þar sem engar kvaðir gilda um gjöld fyrir heildsöluáðgang, að smásöluverð er herra en það smásöluverð sem innheimt er fyrir sömu þjónustu á öðrum svæðum í aðildarríkinu sem búa við meiri samkeppni en eru sambærileg að öðru leyti.
49. Ef ríkisaðstoð væri veitt til að styrkja uppbyggingu fastaneta og farneta á svæðum þar sem fjarskiptafyrirtæki á markaðnum fjárfesta að jafnaði, eða hafa þegar fjárfest, gæti það aftur á móti haft þau áhrif að veikja til muna fjárfestingarhвата einkafjárfesta.
50. Við það bætist að þótt starfsemi á markaðsforsendum leiði til skilvirkar niðurstöðu getur sá árangur talist óviðunandi með tilliti til samstöðumarkmiða og þá getur verið nauðsynlegt að nota ríkisaðstoð til að ná fram æskilegri og sanngjarnari markaðsniðurstöðu. Við slíkar aðstæður geta hnitmiðuð ríkisafskipti á sviði breiðbandsþjónustu komið að gagni við að brúa stafræna bilið ⁽⁴⁹⁾.
51. Ríkisafskipti verða ekki réttlætt með því einu að markaðsbrestir séu fyrir hendi í tilteknu samhengi. Ríkisaðstoð skal aðeins notuð þegar ekki hefur reynst unnt að bæta úr markaðsbrestum með öðrum opinberum ráðstöfunum sem valda minni röskun á markaði, til dæmis stjórnsluákvörðunum eða kvöðum sem lúta að árangursríkri og skilvirkri notkun tíðnirófsins, þar á meðal kvöðum um stærð þjónustusvæðis, fjölda notenda sem þjónusta nær til og gæði veittrar þjónustu sem tengjast réttinum til að nota tíðnirófið.
52. Til að draga enn frekar úr hættunni á samkeppnisraskandi áhrifum af völdum aðstoðarinnar má í tengslum við ríkisafskipti kveða á um allt að 7 ára verndartíma fyrir einkafjárfestingar ⁽⁵⁰⁾.
- 5.2.2.1 Hvenær markaðsbrestur telst vera fyrir hendi að því er varðar fastanet
53. Aðstoð skal beint til svæða þar sem ekkert fastanet sem fullnægt getur þörf endanotenda er starfrækt eða áformað samkvæmt trúverðugum áætlunum um uppbyggingu á viðmiðunar-tímabilinu.
54. Eins og markaðspróun er nú komið og að teknu tilliti til þarfar endanotenda getur markaðsbrestur verið fyrir hendi þegar markaðurinn getur ekki boðið flutningshraða sem er að minnsta kosti 1 Gbps til notanda og að minnsta kosti 150 Mbps frá notanda, og ólíklegt er talið að breyting verði á því ⁽⁵¹⁾.

⁽⁴⁸⁾ Í slíkum tilvikum verður athugað vandlega hvort stjórnvöld í aðildarríkinu geta sýnt fram á það á skýran hátt og með vísan til sannreynanlegra gagna að þörf endanotenda sé ekki fullnægt. Gögn af því tagi geta verið notendakannanir, rannsóknir óháðra aðila o.s.frv.

⁽⁴⁹⁾ Þó að stafrænt bil geti átt sér ýmsar ástæður eru fullnægjandi breiðbandsnet forsenda þess að unnt sé að bæta nettengingar og brúa það bil. Þéttbýli er mikilvægur þáttur þegar kemur að því að geta nálgast og nýtt upplýsinga- og samskiptatækni. Hætt er við að hlutfall þeirra sem hafa netaðgang haldist lægra á strjálbýlum svæðum í sambandinu.

⁽⁵⁰⁾ Lengd verndartíma fyrir einkafjárfestingar skal ákveðin að teknu tilliti til eiginleika netanna sem njóta verndar, svo sem þess á hvaða tækni þau eru byggð, hvenær uppbyggingu netsins lauk o.s.frv.

⁽⁵¹⁾ Þó að flutningshraði sé sem stendur mikilvægasti þátturinn í mati á gæðum þjónustunnar geta aðrir þættir (svo sem gagnatöf) skipt tiltekna endanotendur miklu máli. Horfa má til slíkra þátta þegar metið er hvort markaðsbrestur er fyrir hendi.

55. Þegar metið er hversu líklegt er að fáanlegur verði á markaði flutningshraði sem er að minnsta kosti 1 Gbps til notanda og að minnsta kosti 150 Mbps frá notanda ber að huga að því hvort fyrir liggja trúverðugar áætlanir um uppbyggingu slíkra neta á viðmiðunar-tímabilinu (sbr. undirkafla 5.2.2.4.3).
56. Í samræmi við það lítur framkvæmdastjórnin svo á að enginn markaðsbrestur sé fyrir hendi á svæðum þar sem að minnsta kosti eitt fastanet með flutningshraða sem nemur að minnsta kosti 1 Gbps til notanda og að minnsta kosti 150 Mbps frá notanda er starfrækt eða áformað samkvæmt trúverðugum áætlunum, eða færi eru á að endurnýja net sem fyrir er(u) þannig að flutningshraði verði að minnsta kosti 1 Gbps til notanda og að minnsta kosti 150 Mbps frá notanda. Net telst vera endurnýjanlegt á þennan hátt ef unnt er að ná þessum flutningshraða með tiltölulega lítilli fjárfestingu, til dæmis með endurnýjun virks búnaðar.
57. Ef gripið er til ríkisafskipta til að koma upp neti til viðbótar öðrum sem rekin eru á svæðunum sem um getur í 56. mgr. getur það raskað starfsemi á þeim markaði. Þess vegna eru líkur á að framkvæmdastjórnin muni líta það neikvæðum augum að ríkisaðstoð verði veitt vegna uppbyggingar nýs nets á slíkum svæðum.
58. Á svæðum þar sem að minnsta kosti tvö sjálfstæð ofurhröð fastanet eru starfrækt eða áformuð samkvæmt trúverðugum áætlunum eru aðstæður almennt með þeim hætti að breiðbandsþjónusta telst veitt á samkeppnisgrundvelli (samkeppni á grundvelli grunnvirkja). Þá eru líkur á að eitt net eða fleiri af því tagi muni þróast þannig að flutningshraði verði að minnsta kosti 1 Gbps til notanda og að minnsta kosti 150 Mbps frá notanda án þess að til ríkisafskipta þurfi að koma.
59. Líkurnar á því að net sem rekin eru á svæðunum sem lýst er í 58. mgr. muni þróast í þá átt að flutningshraði verði að minnsta kosti 1 Gbps til notanda og að minnsta kosti 150 Mbps frá notanda geta einnig ráðist af því hversu mikillar fjárfestingar er þörf til að byggja upp net sem skila þeim hraða, að teknu tilliti til þess hvernig tæknipróun er nú komið. Af þeim sökum gildir eftirfarandi um þau svæði:
- a) Ef ekkert þeirra neta sem þegar eru starfrækt, eða áformuð eru samkvæmt trúverðugum áætlunum, býður flutningshraða til notanda sem er að minnsta kosti 300 Mbps⁽⁵²⁾ eru ekki líkur á að þau muni þróast þannig að flutningshraði verði að minnsta kosti 1 Gbps til notanda og að minnsta kosti 150 Mbps frá notanda. Ríkisafskipti eru þá heimil að því tilskildu að fullnægt sé öllum skilyrðum þessara leiðbeinandi reglna um samræmi við innri markaðinn.
 - b) Ef þannig háttar til að flutningshraði til notanda er að minnsta kosti 300 Mbps en undir 500 Mbps í að minnsta kosti einu þeirra neta sem þegar eru starfrækt, eða áformuð eru samkvæmt trúverðugum áætlunum⁽⁵³⁾, verður unnin ítarlegri greining á því hvort að minnsta kosti eitt þeirra neta sem þegar eru starfrækt, eða áformuð eru samkvæmt trúverðugum áætlunum, muni þróast í þá átt að flutningshraði verði 1 Gbps til notanda og 150 Mbps frá notanda og hvort ríkisafskipti eru nauðsynleg. Takist stjórnvöldum í aðildarríkinu ekki að færa sönnur á að i) kortlagning og opinbert samráð sýni að markaðsbrestur sé á svæðunum sem fyrirhugað er að beina aðstoð til og að ekkert net muni þróast í þá átt að flutningshraði verði að minnsta kosti 1 Gbps til notanda og að minnsta kosti 150 Mbps frá notanda og ii) fyrirhuguð ríkisafskipti fullnægi öllum skilyrðum þessara leiðbeinandi reglna um samræmi við innri markaðinn eru líkur á að framkvæmdastjórnin muni líta slík afskipti ríkisins neikvæðum augum.

⁽⁵²⁾ Til þess að enn frekari varúðar sé gætt geta stjórnvöld í aðildarríkjum leitað eftir staðfestingu á því að þessi hraði sé eða verði lágmarkshraði til notanda í skilningi d-liðar 1. mgr. 4. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2015/2120 frá 25. nóvember 2015 um ráðstafanir varðandi opinn Netaðgang og um breytingu á tilskipun 2002/22/EB og reglugerð (ESB) nr. 531/2012 (Stjtið. ESB L 310, 26.11.2015), samkvæmt að minnsta kosti einum samningi sem neytendum stendur til boða.

⁽⁵³⁾ Sjá 48. nmgr.

- c) Ef þannig háttar til að flutningshraði til notanda er að minnsta kosti 500 Mbps í að minnsta kosti einu þeirra neta sem þegar eru starfrækt, eða áformuð eru samkvæmt trúverðugum áætlunum, eru líkur á að eitt þeirra neta að minnsta kosti muni þróast í þá átt að flutningshraði verði að minnsta kosti 1 Gbps til notanda og að minnsta kosti 150 Mbps frá notanda. Þá er ríkisaðstoð að jafnaði óþörf og líkur á að framkvæmdastjórnin muni líta slík afskipti ríkisins neikvæðum augum.
- d) Stjórnvöld í aðildarríkinu geta tekið aðstæður til nýrrar skoðunar og tilkynnt ríkisafskipti til samþykktar þegar 5 ár eru liðin⁽⁵⁴⁾ frá því að tilkynning um ríkisafskipti var send samkvæmt b- og c-liðum. Þetta 5 ára tímabil miðast við að gefa fjárfestum færi á að hefja uppbyggingu einkafjármagnaðra neta með flutningshraða sem er að minnsta kosti 1 Gbps til notanda og að minnsta kosti 150 Mbps frá notanda. Slík tilkynning verður að byggjast á nýrri kortlagningu og nýju opinberu samráði sem sýnir að markaðsbrestur sé enn fyrir hendi og koma verður fram að fyrirhuguð ríkisafskipti fullnægi öllum skilyrðum þessara leiðbeinandi reglna um samræmi við innri markaðinn.

5.2.2.2 Hvenær markaðsbrestur telst vera fyrir hendi að því er varðar farnet

- 60. Framkvæmdastjórnin lítur svo á að markaðsbrestur sé fyrir hendi á svæðum þar sem ekkert farnet sem fullnægt getur þörf endanotenda er starfrækt eða áformað samkvæmt trúverðugum áætlunum um uppbyggingu á viðmiðunartímabilinu⁽⁵⁵⁾.
- 61. Fjarskipti í nútíð og framtíð verða sífellt háðari því að fullkomin farnet séu aðgengileg sem víðast⁽⁵⁶⁾. Endanotendur þurfa að geta haft samskipti og nálgast upplýsingar meðan þeir eru á ferðinni. Gert er ráð fyrir að þegar fram í sækir muni koma fram nýjar tegundir atvinnustarfsemi sem krefjast órofins aðgangs að fullkominni farnetsþjónustu. Samhliða þessum breytingum er gert ráð fyrir að farnet muni þróast þannig að nettengingar verði sífellt betri. Aðstæður geta verið með þeim hætti að skortur á nettengingu gegnum farnet, eða ófullnægjandi tenging af því tagi, bitni á tiltekinni atvinnustarfsemi, til að mynda iðnframleiðslu, landbúnaði, ferðaþjónustu eða samgöngum með netaðgangi. Öryggi almennings getur einnig verið í húfi⁽⁵⁷⁾. Einkum er hætt við þessu í afskekktum héruðum og þar sem byggð er strjál eða engin.
- 62. Á svæði þar sem að minnsta kosti eitt farnet sem fullnægt getur þörf endanotenda er þegar starfrækt, eða áformað samkvæmt trúverðugum áætlunum um uppbyggingu á viðmiðunartímabilinu, er hætt við að ríkisaðstoð sem veitt er vegna uppbyggingar farnets til viðbótar þeim sem fyrir eru myndi raska starfsemi á markaðnum um of.
- 63. Nauðsynlegt getur talist að veita ríkisaðstoð til uppbyggingar á farneti á svæðunum sem um getur í 62. mgr. ef sýnt er fram á að báðum eftirtöldum skilyrðum sé fullnægt:
 - a) farnetið sem fyrir er, eða áformað er samkvæmt trúverðugum áætlunum, býður

⁽⁵⁴⁾ Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að gefa fyrirhuguð afskipti til kynna með því að birta skrá um svæðin sem aðstoð verður beint til, kvaðir um gæði veittrar þjónustu með vísan til, að minnsta kosti, flutningshraða til og frá notanda, svo og við hvaða mörk gripið verður til afskipta með vísan til, að minnsta kosti, flutningshraða til og frá notanda í þjónustunni sem fyrirhuguð er að byggja ofan á með ráðstöfuninni. Þessar upplýsingar verður að birta á vefsíðu sem er aðgengileg almenningsi á svæðinu sem aðstoð verður beint til og í landinu í heild.

⁽⁵⁵⁾ Sjá til dæmis ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2021) 3492 lokag. frá 21. maí 2021, mál SA.58099 (2021/N) – Þýskaland – Mobile communications Mecklenburg-Western Pomerania (Stjtið. ESB C 260, 2.7.2021).

⁽⁵⁶⁾ Í gígabitaorðsendingunni er til að mynda vísað til netnotkunar í umferðinni, í vöruflytningum, í framleiðslugreinum og í heilbrigðisgeiranum, svo og í öryggis- og neyðarþjónustu á komandi árum (dæmi eru nettengd og sjálfkeyrandi ökutæki, fjarskurðlækningar og nákvæmnisbúskapur).

⁽⁵⁷⁾ Í 109. gr. tilskipunar (ESB) 2018/1972 er til að mynda kveðið á um að fjarskiptafyrirtækjum sé skylt að gera stofnunum sem taka við neyðarsímtölum kleift að sjá hvar sá sem hringir er staddur um leið og símtalið berst. Sömuleiðis er skylt að gera upplýsingar um staðsetningu, bæði upplýsingar frá farsendum og nákvæmari upplýsingar sem sóttar eru í fartækin sjálf, aðgengilegar þeirri neyðarlínumiðstöð sem við á hverju sinni.

endanotendum ekki nægilega góða þjónustu til að fullnægja breytilegri þörf þeirra og b) með ríkisafskiptum verður unnt að byggja upp góða þjónustu af því tagi og koma þannig til leiðar verulegum umbótum sem ekki verður náð fram fyrir tilstuðlan markaðarins ⁽⁵⁸⁾.

64. Ríkisafskipti geta verið nauðsynleg við vissar aðstæður til að bæta úr ákveðnum markaðsbrestum sem reynast vera fyrir hendi í tengslum við sérstaka tegund notkunar jafnvel þar sem 4G- eða 5G-farnet er starfrækt, ef það net býður endanotendum ekki nægilega góða þjónustu til að fullnægja breytilegri þörf þeirra, og ólíklegt er talið að breyting verði á því. Sérstök tegund notkunar af því tagi, tengd nýrri atvinnustarfsemi og þjónustu, getur skapað þörf á a) hnökralausum netaðgangi (til dæmis fyrir nettengd og sjálfkeyrandi ökutæki meðfram flutningaleiðum), b) tilteknu lágmarki hraða og flutningsgetu, c) tilteknum öðrum eiginleikum, svo sem minni gagnatöf, sýndargervingu neta eða getunni til að tengja margar útstöðvar í iðnaði eða landbúnaði.

65. Það er grundvallarregla, jafnvel þótt markaðsbrestur sé fyrir hendi, að óheimilt er að úthluta og nota ríkisaðstoð í þeim tilgangi að fullnægja lögbundnum skyldum, til dæmis skyldum sem tengjast rétti til að nota tíðnirófið. Aftur á móti er heimilt að veita ríkisaðstoð þegar og að því marki sem það telst nauðsynlegt til að bæta þjónustu nægilega mikið til að koma til móts við sannanlega þörf endanotenda, enda sé með því gengið lengra en þörf er á til að fullnægja slíkum lögbundnum skyldum. Veita má slíka aðstoð að því tilskildu að hún nemi ekki hærri fjárhæð en þeim aukna kostnaði sem ráðast þarf í til að bæta þjónustuna með þessum hætti.

66. Ef þannig háttar til á tilteknu svæði að starfrækt er, eða starfrækt verður á viðmiðunar-tímabilinu, að minnsta kosti eitt farnet sem getur fullnægt breytilegri þörf endanotenda (sjá 61., 63. og 64. mgr.) myndi ríkisaðstoð sem veitt væri til að koma upp öðru farneti með sambærilega eiginleika að jafnaði hafa í för með sér bæði óviðunandi samkeppnisröskun og ruðningsáhrif gagnvart einkafjárfestingum. Líkur eru á framkvæmdastjórnin myndi líta slík afskipti ríkisins neikvæðum augum.

5.2.2.3 Hvenær markaðsbrestur telst vera fyrir hendi að því er varðar greinanet

67. Greinanet eru forsenda þess að koma megi upp aðgangsnétum. Greinanet geta örvað samkeppni á aðgangssvæðunum sem um ræðir til hagsbóta fyrir öll aðgangsnét og allar tegundir tækni sem þar er notast við. Fullkomið greinanet getur ýtt undir einkafjárfestingar til að útvega endanotendum nettengingu, að því tilskildu að öllum fyrirtækjum sem sækjast eftir aðgangi sé tryggður opinn heildsöluaðgangur að netinu samkvæmt gagnsæjum skilmálum og þannig að jafnræðis sé gætt milli fyrirtækja og tæknilausna. Ef engar einkafjárfestingar hafa átt sér stað getur verið nauðsynlegt að nota ríkisaðstoð til byggja upp greinanet í þeim tilgangi að tryggja samkeppni og fjárfestingar í aðgangsnétum, því að á þann hátt er fyrirtækjum sem sækjast eftir aðgangi gert kleift að koma upp aðgangsnétum og bjóða endanotendum nettengingar.

68. Greinanet flytja umferð af ýmsum aðgangsnétum, bæði fastanetum og farnetum, og flutningsgeta þeirra þarf því að vera til muna meiri en flutningsgeta einstakra aðgangsneta. Tök verða að vera á að anna verulegri aukningu umferðar á notkunartíma hvers greinanets. Þar koma til bæði þörf endanotenda og tíðar uppfærslur fastaneta og farneta sem auka þörfina á bættum gagnaflutningi og fullkomnari eiginleikum (þar á meðal í nýjum útgáfum farsímatakninnar). Til að greinanet breytist ekki í flöskuháls getur verið nauðsynlegt að auka afkastagetu þess samhliða uppbyggingu fullkominna fastaneta eða farneta. Markaðsbrestur getur því verið fyrir hendi ef afköst greinanetsins sem fyrir er, eða afköst sem fyrirhugað er að byggja upp, nægja ekki til að taka við umferðinni sem búist er við á

⁽⁵⁸⁾ Sjá til dæmis ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2020) 8939 lokag. frá 16. desember 2020, mál SA.54684 – Þýskaland – High-capacity mobile infrastructure roll-out in Brandenburg (Stjtið. ESB C 60, 19.2.2021, bls. 2), ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2021) 1532 lokag. frá 10. mars 2021, mál SA.56426 – Þýskaland – High-performance mobile infrastructure roll-out in Lower Saxony (Stjtið. ESB C 144, 23.4.2021, bls. 2) og ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2021) 3565 lokag. frá 25. maí 2021, mál SA.59574 – Þýskaland – Deployment of high-performance mobile infrastructure in Germany (Stjtið. ESB C 410, 8.10.2021, bls. 1).

fastanetum og farnetum sem það þjónar, þegar litið er til þarfár endanotenda nú og á ókomnum árum. Eins og tækniþróun er nú komið má venjulega fullnægja aukinni eftirspurn með því að notast við greinanet sem byggist á notkun ljósleiðara eða annarrar tækni sem er sambærileg við ljósleiðaratækni þegar litið er til afkasta og áreiðanleika. Markaðsbrestur getur því verið fyrir hendi þar sem ekkert greinanet er eða greinanetið sem fyrir er, eða áformað er samkvæmt trúverðugum áætlunum, byggist ekki á notkun ljósleiðara eða annarrar tækni sem er sambærileg við ljósleiðaratækni þegar litið er til afkasta og áreiðanleika.

69. Óháð tækninni sem notuð er í greinanetinu sem fyrir er getur markaðsbrestur verið fyrir hendi ef þjónusta í því greinaneti er ófullnægjandi að teknu tilliti til verðs. Stjórnvöld í aðildarríki geta til dæmis lagt fram gögn því til sönnunar að skilyrði fyrir aðgangi að greinanetinu sem fyrir er geti staðið í vegi fyrir uppbyggingu nýrra eða fullkomnari fastaneta eða farneta sökum þess að sumar tegundir fyrirtækja sem sækjast eftir aðgangi fá ekki nægilega góða þjónustu⁽⁵⁹⁾, eða að heildsöluverð er hærra en það heildsöluverð sem innheimt er fyrir sömu þjónustu á öðrum svæðum í aðildarríkinu sem búa við meiri samkeppni en eru sambærileg að öðru leyti, og vandinn verði ekki leystur með sérhöggjöf um þennan atvinnurekstur⁽⁶⁰⁾.

5.2.2.4 Verkfæri til að meta nauðsyn á ríkisafskiptum

70. Til að meta hvort ríkisafskipta er þörf á tilteknu svæði verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að afla upplýsinga, með nákvæmri kortlagningu og opinberu samráði í samræmi við undirkafla 5.2.2.4.1 og 5.2.2.4.2, um afköst fastaneta, farneta eða greinaneta sem þegar eru starfrækt á svæðinu sem aðstoð verður beint til, eða áformuð eru þar samkvæmt trúverðugum áætlunum um uppbyggingu á viðmiðunartímabilinu.

71. Stjórnvöldum í aðildarríkjunum er að verulegu leyti í sjálfsvald sett hvernig þau afmarka svæðin sem aðstoð verður beint til. Þau eru engu að síður hvött til að hafa hliðsjón af efnahagslegum þáttum, staðháttum og félagslegum aðstæðum í því tilliti.

5.2.2.4.1 Nákvæm kortlagning og greining á stærð þjónustusvæðis og fjölda notenda sem þjónusta nær til

72. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að beita nákvæmri kortlagningu til að afmarka þau svæði sem lýst verða styrkhæf samkvæmt áformum um ríkisafskipti og byggja þá kortlagningu á hlutlægi lýsingu á afköstum netanna sem þegar eru starfrækt á tilteknu svæði, eða áformuð eru þar samkvæmt trúverðugum áætlunum um uppbyggingu.

73. Að því er varðar ríkisaðstoð sem veitt er til að styðja við uppbyggingu fastaneta eða farneta verður kortlagningin að fullnægja báðum eftirtöldum viðmiðum:

⁽⁵⁹⁾ Dæmi um slíkar aðstæður er þegar skipulag og gerð greinanetsins sem fyrir er samræmist ekki þörf endanotenda þegar litið er til afkasta eða umfangs kerfisins.

⁽⁶⁰⁾ Stjórnvöld í Króatíu kynntu til dæmis áform um ríkisafskipti á markaði landsins fyrir greinanet þar sem afkastageta var ekki næg með þeim afleiðingum að verðþrýstingur myndaðist neðar á markaði. Fyrirtækið sem starfrækti greinanetið sem þá var fyrir hendi vildi ekki ráðast í fjárfestingar til að auka afköst þess. Fjarskiptayfirvöldum landsins tókst ekki að finna lausn á vandanum og framkvæmdastjórnin samþykkti þess vegna áætlun um ríkisaðstoð til fjárfestingar í greinaneti sem byggðist á notkun ljósleiðara. Niðurstaða framkvæmdastjórnarinnar var að ráðandi staða eins fyrirtækis hefði skapað flöskuháls sem túlka yrði sem markaðsbrest. Ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2017) 3657 lokag. frá 6. júní 2017, mál SA.41065 – National Programme for broadband aggregation infrastructure – Króatía (Stjtið. ESB C 237, 21.7.2017, bls. 1). Sjá einnig ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2016)7005 lokag. frá 7. nóvember 2016, mál SA.37183 (2015/NN) – Frakkland – Plan France très haut débit (Stjtið. ESB C 68, 3.3.2017, bls. 1), en í því máli samþykkti framkvæmdastjórnin að ríkisaðstoð yrði veitt vegna uppbyggingar greinanets á grundvelli ljósleiðara á svæðum þar sem ekkert greinanet var fyrir svo og á svæðum þar sem greinanet var fyrir en afköst ekki nægileg til að fullnægja mætti áætlaðri þörf gegn hæfilegu gjaldi og með eðlilegum skilmálum.

- a) Afköstum verður að lýsa að minnsta kosti á grundvelli þess flutningshraða til notanda og, eftir atvikum, frá notanda ⁽⁶¹⁾ sem er eða verður aðgengilegur endanotendum við álagstímaskilyrði ⁽⁶²⁾. Taka ber tilhlýðilegt tillit til flöskuhálsa sem kynnu að geta rýrt þau afköst (til dæmis í greinanetinu).
- b) Kortlagningu verður að haga þannig að hún nái i), í þráðtengdum fastanetum, til staðfanga þeirra heimila/fyrirtækja sem kostur er á að veita þjónustu og ii), í aðgangsnétum sem bjóða þráðlausa tengingu um fastan nettengipunkt og í farnetum, til staðfanga þeirra heimila/fyrirtækja sem kostur er á að veita þjónustu eða staðfanga sem miðast við reiti sem eru ekki stærri en 100×100 metrar ⁽⁶³⁾.
74. Stjórnvöld í aðildarríkjunum geta tekið mið af æskilegustu aðferð við beitingu kortlagningaraðferðanna, sjá I. viðauka.
75. Þegar ríkisaðstoð er veitt til að styðja uppbyggingu greinaneta verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að kortleggja afköst greinaneta sem þegar eru starfrækt, eða áformuð eru samkvæmt trúverðugum áætlunum um uppbyggingu á viðmiðunartímabilinu. Þegar um er að ræða uppbyggingu bæði aðgangsnets og greinanets sem nauðsynlegt er að koma upp til að starfrækja megi aðgangsnetið er engin krafa gerð um að greinanet séu kortlögð sérstaklega.
76. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að birta opinberlega upplýsingar um aðferðirnar sem notaðar eru við kortlagningu svæðisins sem aðstoð verður beint til og viðmiðin sem lögð eru til grundvallar (t.d. nýtingarstuðul og sendisálag).
77. Æskilegt er að vinnan sé borin undir fjarskiptayfirvöld í landinu, sbr. undirkafla 5.2.4.6.
- 5.2.2.4.2 Opinbert samráð
78. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að efna til opinbers samráðs um helstu atriði fyrirhugaðra ríkisafskipta og um skrá um svæðin sem aðstoð verður beint til samkvæmt niðurstöðu kortlagningarinnar ⁽⁶⁴⁾. Þær upplýsingar verður að birta á vefsíðu sem er aðgengileg almenningi ⁽⁶⁵⁾ á svæðunum sem um ræðir og í landinu í heild.
79. Opinberu samráði verður að haga þannig að þeim sem eiga hagsmuna að gæta þjóðist að a) segja álit sitt á fyrirhuguðum ríkisafskiptum, tilhögun þeirra og helstu atriðum og b) koma á framfæri staðfestum upplýsingum um net sem þegar eru starfrækt á svæðinu sem aðstoð verður beint til, eða áformuð eru þar á viðmiðunartímabilinu samkvæmt trúverðugum áætlunum ⁽⁶⁶⁾.
80. Við ákvörðun viðmiðunartímabils verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að hafa hliðsjón af öllu því sem raunhæft er að ætla að geti haft áhrif á framkvæmdatíma nýja netsins (þ.e. tímanum sem val á framkvæmdaraðila tekur, hugsanlegum kærnum og áfrýjunarmálum, tímanum sem það tekur að fá lagnaleiðir samþykktar og útvega önnur leyfi, öðrum

⁽⁶¹⁾ Þegar ekki er unnt að álykta um hvort markaðsbrestur sé fyrir hendi eingöngu á grundvelli gagna um flutningshraða til notanda.

⁽⁶²⁾ Til að geta lýst afköstum netanna við álagstímaskilyrði geta stjórnvöldin sem annast ríkisafskiptin einnig látið kortlagninguna taka til annarra mælikvarða á afköst (og skoðað til að mynda gagnatöf, glataða pakka, pakkavillur, flökt eða tiltækileika þjónustunnar). Tilgangurinn getur verið sá að beita ríkisafskiptum á markvissari hátt til að bæta úr markaðsbrestum og tryggja að nægilega veruleg breyting náist fram.

⁽⁶³⁾ Það er talin góð aðferð að nota minni reiti (t.d. 20×20 m að stærð) til að tryggja skýra afmörkun svæðanna sem aðstoð verður beint til.

⁽⁶⁴⁾ Eftirtalдар upplýsingar skulu birtar: Skrá um svæðin sem aðstoð verður beint til samkvæmt niðurstöðu kortlagningarinnar, gildistími ráðstöfunar, fjárveiting, hvaðan opinberu fjármunirnir koma, viðmiðunartímabilið, aðstoðarhæfisskilyrði svo sem að því er varðar gæði veittrar þjónustu (flutningshraða til og frá notanda), við hvaða mörk gripið verður til afskipta, fyrirhugaðar kvaðir um heildsöluáðgang, og gjaldskrá eða aðferð við ákvörðun gjaldskrár. Í tengslum við opinbert samráð má einnig beina til fyrirtækjanna sem málið varðar spurningum um hvers kyns heildsöluáðgang þau telja æskilegt að þeim standi til boða í nýju ríkisstyrktu aðgangsneti.

⁽⁶⁵⁾ Beint samráð við birgja eða önnur hlutaðeigandi fyrirtæki fullnægir ekki skilyrðum um opinbert samráð, því að slíkt samráð verður að vera opið og gagnsætt öllum sem eiga hagsmuna að gæta til að tryggja réttarvissu.

⁽⁶⁶⁾ Niðurstöður opinbers samráðs gilda aðeins á viðmiðunartímabilinu sem er tilgreint í samráðsgögnunum. Ef ákveðið er að framlengja ráðstöfunina sem um ræðir eftir þann tíma krefst það þess að minnsta kosti að fram fari ný kortlagning og að ráðist sé í opinbert samráð að nýju.

skuldbindingum samkvæmt lögum í landinu, framboði á þjónustu jarðvinnuverktaka o.s.frv.). Ef fyrirhuguð uppbygging nets með ríkisstyrkjum (þar til starfræksla þess hefst) tekur lengri tíma en áætlað var er nauðsynlegt að láta fara fram nýja kortlagningu og ráðast í opinbert samráð að nýju.

81. Óháð því hvort stjórnvöld í aðildarríkinu hafa þegar safnað upplýsingum um fjárfestingaráform með kortlagningu verður opinbera samráðið alltaf að byggjast á niðurstöðum nýjustu kortlagningar af því tagi. Nauðsynlegt er að hafa þann hátt á til að draga sem mest úr hættunni á óeðlilega mikilli samkeppnisröskun gagnvart þeim fyrirtækjum sem þegar starfrækja net eða þjónustu á svæðunum sem aðstoð verður beint til, svo og þeim sem þegar hafa mótað trúverðugar áætlanir um fjárfestingar á viðmiðunartímabilinu.
82. Samráðstímabilið verður að vera að minnsta kosti 30 dagar. Að samráði loknu verða stjórnvöld í aðildarríkinu að hefja val á framkvæmdaraðila með samkeppnisútbóði, eða ráðast í framkvæmd verkefnisins ⁽⁶⁷⁾ þegar notast er við svonefnda beina fjárfestingu, áður en 1 ár er liðið. Ef samkeppnisútbóð er ekki hafið eða verkefnið ekki komið í framkvæmd, eftir því sem við á, innan þess tíma verður opinbert samráð að eiga sér stað að nýju áður en samkeppnisútbóð fer fram eða ráðist er í framkvæmd ríkisstyrkta verkefnisins.
83. Æskilegt er að einnig sé leitað álits fjarskiptayfirvalda landsins ⁽⁶⁸⁾.
- 5.2.2.4.3 Æskilegasta aðferð: mat á áformum um einkafjárfestingar sem lýst er í samráðsferlinu
84. Sú hætta er fyrir hendi að ef fyrirtæki lýsir í samráðsferlinu aðeins „áhuga“ á fjárfestingaráformum einkafyrirtækja á svæðinu sem aðstoð verður beint til verði það til þess að seinka uppbyggingu breiðbandsneta ef ekkert verður af einkafjárfestingunni en ríkisafskiptum hefur engu að síður verið slegið á frest.
85. Til að draga úr hættunni á að horfið sé frá ríkisafskiptum með vísan til fjárfestingaráforma sem ekkert verður úr geta stjórnvöld í aðildarríkjunum krafði hlutaðeigandi fyrirtæki um gögn því til staðfestingar að fjárfestingaráform þeirra séu trúverðug, innan tímamarka sem teljast hæfileg að teknu tilliti til upplýsinganna sem farið er fram á ⁽⁶⁹⁾. Þar getur til dæmis verið um að ræða ítarlega uppbyggingaráætlun með skilgreindum áföngum (t.d. fyrir hvert sex mánaða tímabil) sem staðfestir að framkvæmdinni muni ljúka á viðmiðunartímabilinu og að afköst netsins verði sambærileg því sem gert er ráð fyrir í fyrirhuguðu ríkisstyrktu neti.
86. Til að meta trúverðugleika yfirlýsinga um afköst og um stærð þjónustusvæðis og fjölda notenda sem þjónusta nær til geta stjórnvöld í aðildarríkjunum stuðst við sömu viðmið og notuð eru til að meta afköst netanna sem fyrir eru, eftir því sem það telst skynsamlegt og viðeigandi.
87. Við mat á trúverðugleika fjárfestingaráforma er einkum ástæða til að hafa eftirtalin viðmið til hliðsjónar:
- a) Hvort fyrirtækið hefur lagt fram viðskiptaáætlun fyrir verkefnið á grundvelli eðlilegra forsendna, til dæmis að því er varðar tímamörk, kostnað, staðsetningu heimila og fyrirtækja sem þjónustan á að beinast að, gæði veittrar þjónustu, tegund nets og tæknilausna sem notaðar verða, og nýtingarhlutfall.
 - b) Hvort fyrirtækið hefur lagt fram trúverðuga yfirlitsáætlun um verkefnið þar sem fullnægjandi tillit er tekið til helstu verkefnisáfanga, svo sem málsmæðferðar í stjórnsýslunni og leyfisveitinga (m.a. samþykktar lagnaleiða og útgáfu umhverfisleyfa

⁽⁶⁷⁾ Þetta á einnig við um staka úthlutun styrkja samkvæmt ríkisaðstoðaráætlun.

⁽⁶⁸⁾ Svipaðri tilhögun er lýst í 22. gr. tilskipunar (ESB) 2018/1972.

⁽⁶⁹⁾ Stjórnvöld í aðildarríkjunum geta flýtt fyrir öflun þessara gagna með því að óska eftir þeim þegar í tengslum við opinbera samráðið. Stjórnvöld í aðildarríkjunum geta einnig farið þá leið, í tengslum við mat á niðurstöðum opinbera samráðsins, að óska eftir ítarlegri upplýsingum ef tiltekna áætlanir fyrirtækja teljast vera lítið meira en „yfirlýsingar um áhuga“.

og öryggisreglna), jarðvinnu, verkloka, upphafs rekstrar og starfrækslu þjónustunnar sem veitt verður endanotendum.

- c) Hvort fyrirtækið er heppilegar stærðar að teknu tilliti til umfangs fjárfestingarinnar.
 - d) Hvort fyrirtækið hefur leyst sambærileg verkefni af hendi áður og þá með hvaða árangri.
 - e) Landhnit helstu mannvirkja í fyrirhuguðu neti (farnetssenda, aðgangspunkta fyrir netið o.s.frv.), eftir því sem nauðsynlegt og viðeigandi telst.
88. Ef stjórnvöld í aðildarríki telja framlögð fjárfestingaráform trúverðug geta þau boðið fyrirtækjunum sem eiga í hlut að undirrita samninga um tiltekna skuldbindingar, til að mynda þá skyldu að skila skýrslum um yfirlýsta áfanga verkefnisins.
89. Sú ábyrgð hvílir á fyrirtækjunum sem eiga í hlut að leggja fram nýtilegar upplýsingar í samræmi við reglur sem um slíkt gilda í sambandinu ⁽⁷⁰⁾ eða í landinu sem um ræðir.
90. Leita ber álits fjarskiptayfirvalda aðildarríkisins að því er varðar mat á trúverðugleika fjárfestingaráforma ⁽⁷¹⁾.
91. Senda ber öllum fyrirtækjum sem greint hafa frá fjárfestingaráformum sínum niðurstöður matsins og rökin fyrir þeim niðurstöðum.
- 5.2.2.4.4 Æskilegasta aðferð: eftirfylgd með því hvernig fjárfestingaráformum einkafyrirtækja vindur fram
92. Ef þannig stendur á að stjórnvöld aðildarríkis telja framlögð fjárfestingaráform einkafyrirtækja trúverðug og fyrirhuguð ríkisafskipti taka af þeim sökum ekki lengur til svæðisins sem um ræðir má gera fyrirtækjunum sem hafa lagt fram þau áform skylt að afhenda reglulegar skýrslur um framvindu vinnunnar við einstaka áfanga í uppbyggingu netsins og veitingu þjónustu.
93. Komi í ljós frávik frá framlagðri áætlun sem vekja grun um að verkefnið muni ekki komast til framkvæmda eða sé rökstuddur grunur um að ekki verði unnið að fjárfestingunni í samræmi við yfirlýsingu þess efnis má krefja fyrirtækið sem á í hlut um frekari upplýsingar því til staðfestingar að yfirlýst fjárfestingaráform séu enn trúverðug.
94. Hafi stjórnvöld í aðildarríkinu umtalsverðar efasemdir um að fjárfesting komist til framkvæmda í samræmi við yfirlýsingu um hana geta þau ákveðið, hvenær sem vera skal á viðmiðunartímabilinu, að auglýsa að nýju opinbert samráð um svæðin sem fjárfestingin tekur til með það fyrir augum að ganga úr skugga um hvort ríkisafskipti geti átt rétt á sér þar.
- 5.2.3 *Ríkisaðstoð sé heppilegt stjórnæki*
95. Stjórnvöld í aðildarríkinu verða að færa sönnur á að aðstoðin sé heppilegt stjórnæki til að vinna bug á markaðsbrestinum sem um ræðir og ná þeim markmiðum sem að er stefnt. Ríkisaðstoð er ekki heppilegt úrræði ef ná má sama árangri með öðrum ráðstöfunum sem valda minni röskun á markaði.
96. Ríkisaðstoð er ekki eina stjórnækið sem stjórnvöld í aðildarríkjunum geta nýtt sér til að auka fjárfestingar í uppbyggingu breiðbandsneta. Þau geta notað aðrar og minna raskandi aðferðir, svo sem stjórnsýsluákvæðanir og reglugerðir eða markaðstengd úrræði.
97. Aðstoð getur ekki talist heppilegt úrræði nema uppbygging fastaneta og farneta með ríkisstyrkjum leiði til þess að þjónusta batni umtalsvert frá því sem er í netunum sem fyrir eru. Ef fastanet og farnet eru byggð upp með ríkisstyrkjum verða þau því að hafa í för með

⁽⁷⁰⁾ Til dæmis í samræmi við ákvæði 29. gr. tilskipunar (ESB) 2018/1972.

⁽⁷¹⁾ Svipaðri tilhögun er lýst í 22. gr. tilskipunar (ESB) 2018/1972.

sér verulega breytingu. Slík breyting telst hafa orðið ef ríkisafskiptin leiða til þess að eftirtöldum skilyrðum er fullnægt: a) uppbygging fastanets eða farnets með ríkisstyrkjum felur í sér umtalsverða nýfjárfestingu ⁽⁷²⁾ og b) tilkoma ríkisstyrkta netsins leiðir til umtalsverðra endurbóta á þjónustu sem stendur til boða á markaðnum þegar litið er til aðgengis, afkasta, flutningshraða ⁽⁷³⁾ og samkeppni um breiðbandsþjónustu.

98. Bera verður afköst ríkisstyrkta netsins saman við hámarksafköst netsins eða netanna sem fyrir eru. Við mat á því hvort veruleg breyting næst fram þarf aðeins að líta til trúverðugra fjárfestingaráforma ef fjárfestingar samkvæmt þeim myndu leiða til þess, án þess að annað kæmi til, að afköst sambærileg við afköst fyrirhugaðs ríkisstyrkts nets næðust á viðmiðunartímabilinu á svæðinu sem aðstoð verður beint til.

5.2.3.1 Veruleg breyting – Fastanet

99. Að því er varðar ríkisaðstoð til að byggja upp fastanet er staðið þannig að mati á því hvort veruleg breyting muni nást fram að greint er milli svæða sem aðstoð verður beint til eftir því hvort ofurhröð fastanet eru þegar fyrir hendi eða ekki.

5.2.3.1.1 Hvít og grá svæði

100. Hvít svæði eru svæði þar sem ekkert ofurhratt fastanet er starfrækt eða áformað samkvæmt trúverðugum áætlunum um uppbyggingu á viðmiðunartímabilinu.

101. Grá svæði eru svæði þar sem aðeins eitt ofurhratt fastanet er starfrækt eða áformað samkvæmt trúverðugum áætlunum um uppbyggingu á viðmiðunartímabilinu.

102. Til að veruleg breyting teljist hafa náðst fram á hvítum og gráum svæðum verður árangurinn af afskiptum ríkisins að vera sá

- a) að flutningshraði til notanda þrefaldist að minnsta kosti frá því sem er í netinu sem er fyrir og
- b) að ráðist sé í verulegar fjárfestingar í nýjum búnaði sem leiðir til umtalsverðra endurbóta á þjónustu sem stendur til boða á markaðnum ⁽⁷⁴⁾.

5.2.3.1.2 Blönduð svæði (hvít og grá)

103. Meginreglan er sú að haga ber fyrirhuguðum ríkisafskiptum þannig að svæðið sem aðstoð verður beint til sé allt annað hvort hvítt eða grátt.

104. Ef hagkvæmnisástæður réttlæta ekki skiptingu í hvít og grá svæði geta stjórnvöld í aðildarríkjunum þó valið svæðin sem aðstoð verður beint til þannig að þau séu að hluta hvít og að hluta grá. Þegar þannig háttar til á slíkum svæðum að sumir endanotendur hafa þegar aðgang að einu ofurhröðu fastaneti (eða fyrirsjáanlegt er að svo verði á viðmiðunartímabilinu) verða stjórnvöld í aðildarríkinu að sjá til þess að ríkisafskiptin valdi ekki óeðlilega mikilli samkeppnisröskun gagnvart netinu sem er fyrir.

⁽⁷²⁾ Til dæmis má nefna að í fastanetum getur ekki talist réttlætanlegt að veita ríkisaðstoð vegna óverulegra fjárfestinga sem eingöngu snúast um endurnýjun á virkum búnaði netsins. Með svipuðum hætti gildir að enda þótt vissar tæknilausnir sem notaðar eru til að auka afköst koparþráða (t.d. vigrun) geti bætt tæknieiginleika neta sem þegar eru í notkun fylgir þeim ekki að sama skapi veruleg fjárfesting í nýjum netum, og því er ekki réttlætanlegt að styrkja slíkar framkvæmdir með ríkisaðstoð. Að því er varðar farnet kunna stjórnvöld í aðildarríkjunum að geta sýnt fram á, í vissum tilvikum, að fjárfesting í virkum búnaði sé mikilvæg og að stuðningur hins opinbera við fjárfestinguna sé réttlætanlegur að því tilskildu að hún sé ekki fölginn í lítills háttar endurbótum eingöngu, heldur sé hún ómissandi þáttur umfangsmikillar nýfjárfestingar í netinu, enda sé fullnægt öllum skilyrðum fyrir því að telja aðstöðina samrýmanlega innri markaðnum. Sjá til dæmis ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2021) 9538 frá 10. janúar 2022, mál SA.57216 – Spánn – Mobile coverage in rural areas in Galicia (Stjtið. ESB C 46, 28.1.2022, bls. 1).

⁽⁷³⁾ Netið sem styrkt er með opinberu fé verður að bjóða þjónustu á þeim hraða sem þörf er á til að fullnægja skilyrðinu um verulega breytingu. Auk hraðans sem nauðsynlegur er til að fullnægja skilyrðinu um verulega breytingu geta fyrirtæki sem selja þjónustu á neti sem styrkt er með opinberu fé þó einnig boðið samhliða aðra þjónustu sem samsvarar ekki þeim kröfum.

⁽⁷⁴⁾ Þetta á við til að mynda þegar heildarlengd ljósleiðara í nýja netinu eykst umtalsvert frá miðju netsins í átt að jöðrum þess, til dæmis i) með lagningu ljósleiðara að farnetssendum til að styðja uppbyggingu aðgangsneta sem bjóða þráðlausu tengingu um fastan nettengipunkt, ii) með lagningu ljósleiðara að skápum sem voru ekki áður tengdir við ljósleiðaranet, iii) með aukinni notkun ljósleiðara í kapalnetum.

105. Við þær aðstæður getur heppileg lausn verið fólgin í því að heimila takmarkaða uppbyggingu til viðbótar ofurhraða fastanetinu sem þjónar endanotendum á gráum hluta blandaða svæðisins. Þá er heimilt að fara með allt svæðið sem aðstoð verður beint til sem hvítt svæði í tengslum við mat á ríkisafskiptunum ef stjórnvöld í aðildarríkinu geta sýnt fram á að eftirtöldum skilyrðum sé fullnægt:
- a) Niðurstöður opinbers samráðs sýna að viðbótaruppbyggingin muni ekki valda óeðlilega mikilli samkeppnisröskun.
 - b) Viðbótaruppbyggingin takmarkast við 10% allra heimila og fyrirtækja á svæðinu sem aðstoð verður beint til.
 - c) Skilyrðum undirkafla 5.2.3.1.1 um verulega breytingu á hvítum svæðum er fullnægt og tilkoma ríkisstyrkta netsins tryggir að þjónusta batnar umtalsvert frá því sem er á gráa hluta blandaða svæðisins. Skilyrðum undirkafla 5.2.3.1.1 um verulega breytingu á gráum svæðum þarf ekki að vera fullnægt.
106. Framkvæmdastjórnin metur sérstaklega í hverju tilviki hvort ríkisafskipti á blönduðu svæði skuli teljast heppileg ráðstöfun.
- 5.2.3.1.3 Svört svæði
107. Svört svæði eru svæði þar sem að minnsta kosti tvö ofurhröð fastanet eru starfrækt eða áformuð samkvæmt trúverðugum áætlunum um uppbyggingu á viðmiðunartímabilinu.
108. Að því tilskildu að ríkisafskiptin fullnægi skilyrðunum sem sett eru í undirkafla 5.2.2.1 verður ríkisstyrkta netið að skila þeim árangri
- a) að flutningshraði til notanda þrefaldist að minnsta kosti frá því sem er í netinu sem er fyrir og
 - b) að flutningshraði sé að minnsta kosti 1 Gbps til notanda og að minnsta kosti 150 Mbps frá notanda og
 - c) að ráðist sé í verulegar fjárfestingar í nýjum búnaði sem leiðir til umtalsverðra endurbóta á þjónustu sem stendur til boða á markaðnum ⁽⁷⁵⁾.
- 5.2.3.2 Veruleg breyting – Farnet
109. Uppbygging farnets með ríkisstyrkjum verður að hafa í för með sér verulega breytingu, þegar litið er til aðgengis, afkasta, flutningshraða og samkeppni, sem er til þess fallin að ýta undir að ný þjónusta með nýjum eiginleikum sé tekin í notkun ⁽⁷⁶⁾.
110. Eins og bent er á í undirkafla 2.3.2 á upptaka hvers nýs IMT-staðals sér yfirleitt stað í áföngum. Milli hverra tveggja heilla IMT-staðla eru ávallt í notkun blönduð kerfi þar sem nýjasti staðallinn hefur verið tekinn upp að hluta og eru þá venjulega fullkomnari en kerfin sem voru notuð á undan þeim. Til dæmis var 4G LTE-fjarskiptakerfið fullkomnara en 4G á ýmsan hátt og sjálfstætt 5G-kerfi er fullkomnara en ósjálfstætt 5G. Með svipuðum hætti hafa bættir tæknieiginleikar fylgt sérhverjum nýjum IMT-staðli ⁽⁷⁷⁾. Farsímaþjónusta er hluti af öllum IMT-stöðlum, en aðeins nýjustu IMT-staðlarnir gera það kleift að bjóða fullkomna breiðbandsþjónustu á farneti, þar á meðal minni gagnatöf og meiri flutningsgetu.
111. Meiri flutningsgeta er ein forsenda þess að geta boðið bætta þjónustu og því þarf fleiri og breiðari tíðnisvið til að geta tekið upp nýja IMT-staðla. Þar eð tíðnisvið eru takmörkuð auðlind fer úthlutun þeirra í Evrópusambandinu til notkunar í farnetsþjónustu fram með uppboði eða annarri samkeppnisaðferð og tekið er gjald fyrir notkunina. Þegar úthlutun tíðnisviðs leiðir til þess að nýr IMT-staðall er tekinn upp má búast við að á farnetum sem nota þá tækni verði umtalsverðar endurbætur á þjónustunni sem stendur til boða umfram

⁽⁷⁵⁾ Sjá 68. nmgr.

⁽⁷⁶⁾ Undir það getur fallið að veita nýja þjónustu sem ekki hefði verið unnt að starfrækja ef ekki hefði komið til ríkisafskipta, til dæmis fyrir nettengd og sjálfkeyrandi ökutæki.

⁽⁷⁷⁾ Sbr. einnig 27. nmgr.

þjónustu á farnetunum sem fyrir voru. Fyrirtæki sem reka farnetsþjónustu eru ófús að taka á sig umtalsverðan kostnað fyrirfram til að öðlast réttinn til að nota tíðnisvið fyrir nýjan IMT-staðal nema þau geti vænst þess að nýja staðlinum fylgi fullkomnari tæknieiginleikar sem muni skila þeim arði af fjárfestingunni þegar fram í sækir. Með hliðsjón af því hefur framkvæmdastjórnin fallist á að ný virkni sem bætt er við 4G-net umfram eldri útgáfur þeirrar tækni geti talist veruleg breyting⁽⁷⁸⁾. Á sama hátt fylgja 5G-netum, einkum sjálfstæðum 5G-netum, yfirleitt nýir tæknieiginleikar á borð við mjög litla gagnatöf, afar áreiðanlega þjónustu og þann möguleika að geta tekið tiltekinn hluta netsins til ákveðinna nota eingöngu og tryggt þannig enn betur gæði þjónustunnar sem starfrækt er á þeim hluta netsins. Sá eiginleiki gerir það kleift að nýta 5G-net, einkum sjálfstæð 5G-net, til að starfrækja nýja þjónustu (til dæmis heilsufarsvöktun og neyðarþjónustu, rauntímastýringu framleiðsluvéla, snjallnet fyrir orkuver sem nýta endurnýjanlega orkugjafa, nettengd og sjálfkeyrandi ökutæki, nákvæma bilanaleit og hröð viðbrögð) og ná þannig fram verulegri breytingu frá því sem var í eldri farnetum. Gert er ráð fyrir að enn fullkomnari tæknieiginleikar muni fylgja næstu kynslóðum farneta (þar á meðal 6G) í framtíðinni.

5.2.3.3 Veruleg breyting – Greinanet

112. Ef greinanet er byggt upp með ríkisstyrkjum verður það að hafa í för með sér verulega breytingu frá því sem var í netunum sem fyrir voru. Slík breyting telst hafa orðið ef ríkisafskiptin leiða til þess að með ríkisstyrkta greinanetinu sé ráðist í umtalsverðar fjárfestingar í grunnvirkjum fyrir greinanet og þannig brugðist með fullnægjandi hætti við vaxandi þörf á fastanetum eða farnetum. Dæmi um það er þegar ríkisstyrkt greinanet hefur það fram yfir netin sem fyrir eru að byggjast á notkun ljósleiðara eða annarrar sambærilegrar tækni. Ef netin sem fyrir eru byggjast á notkun ljósleiðara eða annarrar sambærilega fullkominnar tækni getur veruleg breyting náðst fram með því, til dæmis, að auka umfang greinanetsins hæfilega mikið, að teknu tilliti til þróunar mála á svæðunum sem aðstoð verður beint til.
113. Ef afskipti ríkisins varða bæði greinanet og aðgangsnét (fastanet eða farnet) verður ákvörðun um umfang greinanetsins að taka mið af því að það geti annað þörf aðgangsneta.
114. Velja ber þær tæknilausnir sem teljast heppilegastar, í samræmi við regluna um tæknihlutleysi, að teknu tilliti til aðstöðna og þarfár á svæðunum sem aðstoð verður beint til, einkum þegar ekki eru tæknilegar eða fjárhagslegar forsendur til að koma upp netum sem byggjast á notkun ljósleiðara eða annarrar sambærilega fullkominnar tækni.

5.2.4 Aðstoð sé hóflega ákvörðuð

115. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að færa sönnur á að meðalhöfs sé gætt við veitingu aðstoðarinnar að teknu tilliti til vandans sem henni er ætlað að ráða bót á. Það þýðir, í meginatriðum, að þau verða að sýna fram að ekki væri unnt að ná fram sömu breytingu á háttsemi með minni aðstoð og minni samkeppnisröskun. Meðalhöfs telst hafa verið gætt ef ekki er veitt meiri aðstoð en nauðsynlegt getur talist og ráðstafanir eru gerðar til að draga sem mest úr hugsanlegri samkeppnisröskun, í samræmi við það sem mælt er fyrir um í þessum undirkafla.

5.2.4.1 Fyrirtæki sem hljóta á aðstoð valið með samkeppnisútbóði

116. Meðalhöfs telst hafa verið gætt við úthlutun ríkisaðstoðar ef ekki er veitt meiri aðstoð en nauðsynlegt er til að tryggja rekstur atvinnustarfseminnar sem stuðningurinn beinist að.
117. Með fyrirvara um gildandi ákvæði um opinber innkaup verður úthlutun aðstoðarinnar að byggjast á niðurstöðu opins samkeppnisútbóðs með gagnsæjum skilmálum sem tryggja

⁽⁷⁸⁾ Sjá til dæmis ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2020) 8939 lokag. frá 16. desember 2020, mál SA.54684 – Þýskaland – High-capacity mobile infrastructure roll-out in Brandenburg (Stjtið. ESB C 60, 19.2.2021, bls. 2).

- jafnræði milli fyrirtækja í samræmi við almennar reglur um opinber innkaup⁽⁷⁹⁾. Við veitingu aðstoðar verður einnig að virða regluna um hlutleysi að því er varðar tækniaðferðir, sbr. undirkafla 5.2.4.2.
118. Meðalhöfs telst hafa verið gætt við veitingu ríkisaðstoðar og fjárhæð hennar takmörkuð við það sem nauðsynlegt er ef úthlutunin byggist á niðurstöðu samkeppnisútboðs með þátttöku nægilega margra fyrirtækja. Ef þátttaka er ekki næg eða framkomin tilboð of fá verða stjórnvöld í aðildarríkinu að fela óháðum endurskoðanda að meta tilboðið sem varð hlutskarpast (þar á meðal kostnaðarútreikninga).
119. Aðstæður geta ráðið því hvaða útbøðstilhögun telst henta best. Þegar afskipti ríkisins varða verkefni sem byggjast á flókinni tækni geta stjórnvöld í aðildarríkinu farið þá leið að hefja viðræður við hugsanlega bjóðendur á samkeppnisgrundvelli, með það fyrir augum að tilhögun ríkisafskiptanna verði sem heppilegust.
120. Tryggja ber að hagfelldasta tilboðið⁽⁸⁰⁾ verði fyrir valinu. Til að svo megi verða skal byggja ákvörðun um úthlutun á málefnalegum og gagnsæjum viðmiðum um gæði tilboðs þar sem gætt er jafnræðis milli fyrirtækja og tilgreina skal fyrirfram hvaða vægi einstökum viðmiðum er gefið við mat á tilboðum.
121. Meðal viðmiða um gæði tilboðs geta meðal annars verið afköst og aðrir eiginleikar netsins (m.a. öryggi þess), útbreiðslusvæði, hversu framtíðarmiðuð tæknin er, áhrif fyrirhugaðrar rekstrarlausnar á samkeppni (m.a. heildsöluskilmálar, almennir viðskiptaskilmálar og gjaldskrá)⁽⁸¹⁾ og eignarhaldskostnaður⁽⁸²⁾.
122. Stjórnvöld í aðildarríkjunum geta tekið til athugunar að gefa tilboðum stig á grundvelli viðmiða sem lúta að loftslags- og umhverfisáhrifum⁽⁸³⁾, þ.e. annars vegar með hliðsjón af umhverfislutleysi, meðal annars kolefnisspori, og hins vegar áhrifum á helstu þætti náttúrulegra auðlinda, þ.e. loft, vatn, land og líffjölbreytni. Stjórnvöld geta einnig kveðið á um að bjóðandanum sem valinn verður sé skylt að ráðast í hæfilegar mótvægisáðgerðir ef í ljós kemur að umhverfisáhrif netsins verða neikvæð.
123. Ef aðstoð er úthlutað án samkeppnisútboðs og hún látin renna til opinberrar stofnunar sem annast uppbyggingu og rekstur breiðbandsnets á heildsölugrundvelli⁽⁸⁴⁾ annað hvort milliliðalaust eða fyrir tilstuðlan rekstrareiningar í eigu eða undir stjórn stofnunarinnar (svonefnd bein fjárfesting) verða stjórnvöld í aðildarríkinu að leggja fram með svipuðum hætti gögn sem sýna hvaða atriði réðu vali á neti og tæknilausn⁽⁸⁵⁾.

⁽⁷⁹⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/24/ESB frá 26. febrúar 2014 um opinber innkaup og um niðurfellingu á tilskipun 2004/18/EB (Stjtið. ESB L 94, 28.3.2014, bls. 65) og tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/23/ESB frá 26. febrúar 2014 um gerð sérleyfissamninga (Stjtið. ESB L 94, 28.3.2014, bls. 1).

⁽⁸⁰⁾ Í samræmi við almennar reglur um opinber útbøð.

⁽⁸¹⁾ Til dæmis ber að jafnaði að gefa tilboðum fleiri stig þegar uppbygging nets er með þeim hætti að unnt er að koma við hlutlausum aðgangi að fullu og öllu leyti.

⁽⁸²⁾ Eignarhaldskostnaður kemur til athugunar meðal annars hjá fyrirtækjum sem áforma eignafjárfestingar. Til eignarhaldskostnaðar telst upphaflegur fjárfestingarkostnaður svo og beinn og óbeinn kostnaður á lengra tímabili. Auðvelt er að ákvarða upphaflegan fjárfestingarkostnað, en fyrirtæki reyna í flestum tilvikum að áætla allan kostnað sem til getur fallið vegna umsýslu og viðhalds eignarinnar þar til notkunartíma hennar lýkur, og sá kostnaður getur haft veruleg áhrif á ákvörðun um fjárfestinguna.

⁽⁸³⁾ Til dæmis áhrifum orkunotkunar vegna fjárfestingarinnar eða áhrifum alls notkunartíma hennar og þannig beitingu reglunnar um að valda engu umtalsverðu tjóni eins og hún er sett fram í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2020/852 frá 18. júní 2020 um að koma á ramma til að greiða fyrir sjálfbærum fjárfestingum og um breytingu á reglugerð (ESB) 2019/2088 (Stjtið. ESB L 198, 22.6.2020, bls. 13).

⁽⁸⁴⁾ Heimila má fyrirtækinu sem hlýtur aðstoð að annast sölu smásöluaðgangs að netinu sem „skyldubirgir“ ef framboð þeirrar þjónustu er ekki tryggð á markaðnum. Sjá ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2019) 8069 lokag. frá 15. nóvember 2019, mál SA.54472 (2019/N) – Írland – National Broadband Plan (Stjtið. ESB C 7, 10.1.2020, bls. 1).

⁽⁸⁵⁾ Sjá ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2018) 6613 lokag. frá 12. október 2018, mál SA.49614 (2018/N) – Litháen – Development of Next Generation Access Infrastructure – RAIN 3 (Stjtið. ESB C 424, 23.11.2018, bls. 8), ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2016) 3931 lokag. frá 30. júní 2016, mál SA.41647 – Ítalía – Strategia Banda Ultralarga (Stjtið. ESB C 258, 15.7.2016, bls. 4) og ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2019) 6098 lokag. frá 20. ágúst 2019, mál SA.52224 – Austurríki – Broadband project in Carinthia (Stjtið. ESB C 381, 8.11.2019, bls. 7).

124. Ákvörðun um sérleyfi eða annan hliðstæðan gerning sem slík opinber stofnun eða rekstrareining á hennar vegum gefur út og hefur í för með sér að þriðja aðila er falið að annast hönnun, uppbyggingu eða rekstur netsins verður að byggjast á niðurstöðu opins samkeppnisútbóðs með gagnsæjum skilmálum sem tryggja jafnræði milli fyrirtækja. Útbóðið verður að fara fram í samræmi við almennar reglur um opinber innkaup, tryggja verður að hagfelldasta tilboðið verði fyrir valinu og skylt er að virða regluna um hlutleysi að því er varðar tækniaðferðir, með fyrirvara um gildandi ákvæði um opinber innkaup.
- 5.2.4.2 Hlutleysi gætt að því er varðar tækniaðferðir
125. Reglan um hlutleysi að því er varðar tækniaðferðir felur í sér að afskipti ríkisins mega ekki leiða til þess að ýtt sé undir eða unnið gegn notkun tiltekinnar tækniaðferðar, hvorki í tengslum við val á fyrirtækjum sem aðstoð verður beint til né við veitingu heildsölu-aðgangs. Ýmsar mismunandi tæknilausnir eru til og því má ekki haga útbóðinu með þeim hætti að ýtt sé undir eða unnið gegn tiltekinni tækni eða tegund netkerfis. Heimila skal bjóðendum að byggja framboð á þjónustunni sem skylt er að veita á hverri þeirri tækniaðferð eða samsetningu tæknilausna sem þeim þykir henta. Þetta gildir með þeim fyrirvara að stjórnvöldum í aðildarríkjunum er heimilt að kveða á um það áður en útbóð fer fram hvaða kröfum netin verða að fullnægja, m.a. að því er varðar orkusparnað, og gefa heppilegustu tæknilausninni eða blöndu tæknilausna stig með vísan til málefnalegra og gagnsærra viðmiða og þannig að gætt sé jafnræðis milli fyrirtækja í samræmi við ákvæði undirkafla 5.2.4.1. Þegar neti er komið upp með ríkisstyrkjum verður að gera öllum fyrirtækjum sem sækjast eftir aðgangi kleift að öðlast aðgang að netinu með sanngjörnum skilmálum og þannig að jafnræðis sé gætt, óháð því hvaða tækniaðferð er notuð.
- 5.2.4.3 Notkun grunnvirkja sem fyrir eru
126. Notkun grunnvirkja sem fyrir eru er einn mikilvægasti þátturinn sem stuðlað getur að því að halda niðri kostnaði við uppbyggingu nýs breiðbandsnets og takmarka umhverfisáhrif þess.
127. Fyrirtæki sem hyggja á þátttöku í samkeppnisútbóði skulu hvött til að nýta sér hvers kyns grunnvirki sem fyrir eru. Fyrirtækin skulu einnig hvött til að láta í té ítarlegar upplýsingar um grunnvirki sem þegar eru í notkun á svæðinu sem afskipti ríkisins taka til og eru í þeirra eigu eða undir þeirra stjórn⁽⁸⁶⁾. Slíkar upplýsingar ber að leggja fram nægilega snemma til að hafa megi hliðsjón af þeim við tilboðsgerð. Þegar réttlætanlegt þykir, að teknu tilliti til atriða á borð við stærð svæðisins sem afskipti ríkisins taka til, hversu aðgengilegar upplýsingarnar eru og hversu mikill tími er til stefnu, skulu stjórnvöld í aðildarríkjunum gera það að skilyrði fyrir þátttöku í útbóðinu að ofangreindar upplýsingar séu afhentar⁽⁸⁷⁾. Eftirtalið skal einkum koma fram: a) staðsetning og lega grunnvirkjanna, b) tegund grunnvirkja og hvernig þau eru notuð sem stendur, c) tengiliður og d) skilmálar og skilyrði sem ráða notkun grunnvirkjanna, ef þær upplýsingar liggja fyrir⁽⁸⁸⁾.
128. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að gera aðgengilegar allar upplýsingar sem þau hafa undir höndum⁽⁸⁹⁾ um grunnvirki sem þegar eru í notkun og nota mætti til að byggja upp breiðbandsnet á svæðinu sem afskipti ríkisins taka til. Stjórnvöld í aðildarríkjunum eru

⁽⁸⁶⁾ Grunnvirki sem þeim er heimilt að veita þriðja aðila aðgang að.

⁽⁸⁷⁾ Sjá ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar í máli SA.40720 (2016/N) National Broadband Scheme for the UK for 2016–2020 (Stjtið. ESB C 323, 2.9.2016, bls. 2), 115. og 116. forsendu, en í því máli gerðu stjórnvöld í Bretlandi öllum þátttakendum í útbóðinu skylt að undirrita siðareglur. Í siðareglunum var kveðið á um i) hversu ítarlegar upplýsingar skyldu lagðar fram, ii) fyrir hvaða tíma upplýsingunum skyldi skilað, iii) hvaða ákvæði um þagnarskyldu heimilt væri að setja í samninga og iv) að skylt væri að heimila öðrum bjóðendum að byggja tilboð sín á notkun grunnvirkjanna. Þessu fylgdi að bjóðendum sem ekki virtu ákvæði siðareglanna var óheimilt að taka þátt í útbóðinu.

⁽⁸⁸⁾ Þetta á einkum við þegar slíkir skilmálar hafa þegar verið gefnir út vegna kvaða sem fjarskiptayfirvöld eða önnur stjórnvöld sem fara með málaflokkinn hafa lagt á í samræmi við ákvæði tilskipunar (ESB) 2018/1972, þegar kveðið hefur verið á um aðgang í eldri ákvörðun á sviði ríkisaðstoðar og þegar fyrirtæki hefur auglýst heildsöluaðgang á markaði.

⁽⁸⁹⁾ Takmarka má aðgang að þessum upplýsingum í samræmi við almennar reglur sem um slíkt gilda. Til dæmis er heimilt að takmarka aðgang að upplýsingum um grunnvirki samkvæmt tilskipun 2014/61/ESB af ástæðum sem varða öryggi og vernd neta, þjóðaröryggi, lýðheilsu og almannaheill, trúnað eða viðskiptaleyndarmál.

hvött til að nýta sér miðlægu upplýsingaþjónustuna sem komið var á fót í samræmi við 2. mgr. 4. gr. tilskipunar 2014/61/ESB.

5.2.4.4 Heildsöluaðgangur

129. Þegar ríkisaðstoð er veitt verður jafnan að kveða á um greiðan heildsöluaðgang þriðju aðila að netunum sem komið er upp með opinberu fê. Þetta er mikilvægt einkum vegna þess að heildsöluaðgangur gerir fyrirtækjum öðrum en bjóðandanum sem samið er við kleift að bjóða þjónustu í samkeppni við hann og eykur þannig úrval og samkeppni á svæðunum sem ráðstöfunin tekur til. Með heildsöluaðgangi er einnig komið í veg fyrir að þjónustufyrirtæki öðlist einokunarstöðu á vissum svæðum. Heildsöluaðgangur stuðlar að samkeppni á svæðinu sem aðstoð er beint til og stuðlar þannig einnig að frekari þróun markaðar á því svæði til lengri tíma lítið. Sá aðgangur er ekki háður því að markaðsgreining hafi farið fram áður í skilningi III. kafla tilskipunar (ESB) 2018/1972. Þegar aðgangskvaðir eru lagðar á ríkisstyrkt net skal engu að síður taka mið af því hvaða tegundir aðgangskvaða hafa verið lagðar á samkvæmt sérköggjöf. Með því að fyrirtækin sem hljóta aðstoð nota ekki aðeins eigin fjármuni heldur einnig opinbera fjármuni til að koma netinu upp er rétt að gera þeim skylt að bjóða fjölbreyttari heildsöluaðgang en fjarskiptayfirvöld krefjast af fyrirtækjum sem teljast hafa umtalsverð markaðsítök. Sá heildsöluaðgangur skal veittur svo snemma sem við verður komið og áður en hafið er að veita þjónustuna sem um ræðir, og hafi fyrirtækið sem starfrækir netið einnig í hyggju að veita smásöluþjónustu skal heildsöluaðgangur veittur að minnsta kosti 6 mánuðum áður en sala þeirrar smásöluþjónustu hefst.

130. Fyrirtækjum verður að bjóðast greiður aðgangur að ríkisstyrkta netinu með sanngjörnum skilmálum og þannig að jafnræðis sé gætt. Þetta getur falið í sér að endurnýja verði grunnvirknin sem fyrir eru og auka afköst þeirra, eftir því sem þörf er á, og koma upp nægilega miklum nýjum grunnvirkjum í sama tilgangi (til dæmis rörum sem geta tekið við lögnum fyrir nægilega mörg net og þjónað netum með mismunandi uppbyggingu) ⁽⁹⁰⁾.

131. Stjórnvöld aðildarríkjanna verða að tilgreina skilmála og gjaldskrár heildsöluaðgangs í útboðsgögnunum og birta þær upplýsingar á vefsetri sem hefur að geyma ítarlegar upplýsingar um ríkisaðstoð á lands- eða svæðisvísi. Aðgang almennings að vefsetrinu má ekki takmarka með neinum hætti, til að mynda með kröfu um notendaskráningu.

132. Til að tryggja greiðan heildsöluaðgang og gera fyrirtækinu sem sækist eftir aðgangi kleift að starfrækja þjónustu sína verður einnig að veita aðgang að þeim hlutum netsins sem voru ekki byggðir upp með opinberu fjárframlagi eða á vegum fyrirtækisins sem hlýtur aðstoð ⁽⁹¹⁾.

5.2.4.4.1 Heildsöluskilmálar

133. Veita ber greiðan heildsöluaðgang um að minnsta kosti 10 ára skeið að öllum virkum nethlutum, að undanskildum opnum sýndaraðgangi (e. *virtual unbundled local access*, VULA).

134. Veita skal opin sýndaraðgang jafnlengi og sem samsvarar áætluðum notkunartíma grunnvirkjanna sem notuð hefðu verið ef sýndaraðgangur hefði ekki boðist ⁽⁹²⁾.

⁽⁹⁰⁾ Eftirtalið er meðal þess sem þar getur verið um að ræða, eftir því hvers eðlis ríkisafskiptin eru: nægilega víð rör, nægilega margir ótengdir ljósþræðir, tegund og uppfærslustig staura og mastra, tegund og stærð götuskápa til að koma við hlutlausum aðgangi að öllu leyti, o.s.frv. Sjá ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2016) 3208 lokag. frá 26. maí 2016, mál SA.40720 (2016/N) – Bretland – Broadband Delivery UK (Stjtið. ESB C 323, 2.9.2016, bls. 2) og ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2019) 8069 lokag. frá 15. nóvember 2019, mál SA.54472 (2019/N) – Írland – National Broadband Plan (Stjtið. ESB C 7, 10.1.2020, bls. 1).

⁽⁹¹⁾ Greiður aðgangur merkir til dæmis að veittur er fullnægjandi heildsöluaðgangur að virkum búnaði jafnvel þótt opinber fjármögnun hafi aðeins tekið til grunnvirkja.

⁽⁹²⁾ Í þessu tilviki kemur opin sýndaraðgangur í stað hlutlauss aðgangs að nýjum grunnvirkjum og því gilda um hann sömu reglur og um ný grunnvirki.

135. Veita skal aðgang að nýjum grunnvirkjum (svo sem rörum, staurum, skápum og ótengdum ljósþráðum) jafnlengi og sem samsvarar áætluðum notkunartíma nethlutans sem um ræðir ⁽⁹³⁾. Ef ríkisaðstoð er veitt vegna uppbyggingar nýrra grunnvirkja verður umfang þeirra að vera nægilegt til að fullnægja þörfum fyrirtækja sem sækjast eftir aðgangi nú og á ókomnum árum ⁽⁹⁴⁾. Þetta ákvæði bætist við kvaðir fjarskiptayfirvalda í landinu og er sett með fyrirvara um þær.
136. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að leita álits fjarskiptayfirvalda á þeirri tegund heildsöluaðgangs sem boðin verður, skilmálum og gjaldskrá. Fjarskiptayfirvöld eru hvött til að leiðbeina um þetta í samræmi við umfjöllunina í undirkafla 5.2.4.6.
137. Sömu aðgangsskilyrði verða að gilda um allt ríkisstyrkta netið, þar á meðal þá hluta þess sem nýta grunnvirki sem þegar voru fyrir hendi. Tryggja verður að aðgangskvaðir séu virtar þótt breyting verði á eignarhaldi, stjórnun eða rekstri ríkisstyrkta netsins.
138. Fyrirtækið sem hlýtur aðstoð og fyrirtæki sem hljóta aðgang að ríkisstyrkta netinu geta nýtt eigin fjármuni til að stækka netin sem þau starfrækja inn á nærliggjandi svæði, þ.e. út fyrir svæðið sem aðstoð er beint til. Fyrirtæki sem sækist eftir aðgangi getur byggt slíka stækkun á aðgangsheimildinni sem leiðir af kvöðunum um heildsöluaðgang. Ef fyrirtækið sem sækist eftir aðgangi tengist ekki fyrirtækinu sem hlýtur aðstoð eru engar hömlur settar á slíka stækkun inn á nærliggjandi svæði. Fyrirtæki sem sækist eftir aðgangi telst ekki tengjast fyrirtækinu sem hlýtur aðstoð ef það tilheyrir ekki sömu samsteypu og hvorugt fyrirtækið á hlut í hinu. Heimila má stækkun á vegum fyrirtækisins sem hlýtur aðstoð að því tilskildu að allir eftirtaldir fyrirvarar séu látnir gilda:
- a) Þegar opinbert samráð fer fram (sjá undirkafla 5.2.2.4.2) verða stjórnvöld að taka fram að heimilt sé að stækka netið síðar með einkaframtaki og láta fylgja nýtilegar upplýsingar um til hvaða svæðis slík stækkun gæti tekið.
 - b) Óheimilt er að ráðast í stækkun inn á aðliggjandi svæði fyrr en 2 árum eftir að starfræksla ríkisstyrkta netsins hefst ef aðrar hvorar eftirtalinna aðstæðna eiga við:
 - i) Fyrirtæki sem taka þátt í opinbera samráðinu sýna fram á að fyrirhuguð stækkun gæti náð til aðliggjandi svæðis þar sem þegar eru starfrækt að minnsta kosti tvö sjálfstæð net með flutningshraða sem er sambærilegur því sem býðst á netinu sem komið er upp með opinberum fjárstuðningi.
 - ii) Á aðliggjandi svæði er starfrækt að minnsta kosti eitt net með flutningshraða sem er sambærilegur við það sem býðst á netinu sem komið er upp með opinberum fjárstuðningi og starfræksla þess hófst minna en 5 árum fyrr en starfræksla ríkisstyrkta netsins ⁽⁹⁵⁾.
139. Ef niðurstöður opinbera samráðsins bera þess vott að hætta sé á verulegri samkeppnisröskun af öðru tagi ber að leggja bann við stækkun netsins á vegum fyrirtækisins sem hlýtur aðstoð.

5.2.4.4.2 Tegundir heildsöluaðgangs

⁽⁹³⁾ Sjá ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2019) 8069 lokag. frá 15. nóvember 2019, mál SA.54472 (2019/N) – Írland – National Broadband Plan (Stjtið. ESB C 7, 10.1.2020, bls. 1). Ef viðtakandi aðstoðarinnar ræðst í endurbætur eða endurnýjun grunnvirkja sem byggð voru upp með opinberum fjárstuðningi áður en áætlaður notkunartími þeirra er liðinn er honum skylt að veita aðgang að nýju grunnvirkjunum allan þann tíma sem gert var ráð fyrir slíkum aðgangi að upphaflegu grunnvirkjunum.

⁽⁹⁴⁾ Til dæmis, en þó með fyrirvara um eiginleika netsins sem um ræðir, skulu ný ljósleiðararör geta tekið við að minnsta kosti þremur sjálfstæðum ljósleiðaraköplum sem hver um sig rúma nokkra ljósleiðara og geta því þjónað nokkrum fyrirtækjum. Ef takmarkað rými er í grunnvirkjunum sem fyrir eru og því ekki unnt að taka við þremur sjálfstæðum ljósleiðaraköplum skal fyrirtækið sem starfrækir ríkisstyrkta netið heimila fyrirtækjum sem sækjast eftir aðgangi að nýta að minnsta kosti 50% flutningsgetunnar (einkum á ótengdum ljósþráðum) samkvæmt reglunni „fyrstir koma, fyrstir fá“.

⁽⁹⁵⁾ Þessar reglur gilda einnig um tengingar við ríkisstyrkt greinanet og þegar ríkisstyrkt farnet er síðar notað til að bjóða þráðlausu tengingu um fastan nettengipunkt á svæðum þar sem þegar er starfrækt fastanet.

5.2.4.4.2.1 Fastanet á hvítum svæðum

140. Í ríkisstyrkta netinu verður að bjóðast að minnsta kosti bitastraumsaðgangur, óvirkur aðgangur að ljósleiðara og aðgangur að grunnvirkjum á borð við götuskápa, staura, möstur og rör.
141. Að auki verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að tryggja að í ríkisstyrkta netinu bjóðist, að minnsta kosti, annað hvort hlutlaus aðgangur (e. *physical unbundling*) eða opinn sýndaraðgangur (VULA). Til þess að notast megi við opinn sýndaraðgang sem heildsöluaðgang verður hann að hljóta samþykki fjarskiptayfirvalda eða annars stjórnvalds sem fer með málaflokkinn fyrirfram.

5.2.4.4.2.2 Fastanet á gráum og svörtum svæðum

142. Í ríkisstyrkta netinu verður að bjóðast að minnsta kosti a) heildsöluaðgangur af því tagi sem um getur í 140. mgr. og b) hlutlaus aðgangur.
143. Stjórnvöld í aðildarríkjunum kunna að líta svo á að ekki sé heppilegt að kveða á um hlutlausan aðgang, heldur aðeins opinn sýndaraðgang. Þau verða þá að gefa til kynna í opinbera samráðinu þá fyrirætlan sína að veita undanþágu frá þeirri skyldu að bjóða hlutlausan aðgang og tilgreina ástæður sínar fyrir þeirri ákvörðun. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að færa sönnur á að þótt opinn sýndaraðgangur komi í stað hlutlauss aðgangs sé ekki hætt við að samkeppni raskist um of með vísan til niðurstaðna opinbers samráðs og að teknu tilliti til aðstæðna á markaðnum og svæðinu sem um ræðir ⁽⁹⁶⁾. Framkvæmdastjórnin metur á þeim grundvelli hvort veitt aðstoð getur talist í samræmi við meðalhóf þótt aðeins sé veittur opinn sýndaraðgangur en ekki hlutlaus aðgangur.

5.2.4.4.2.3 Farnet

144. Tryggja verður hæfilegt framboð heildsöluaðgangs í ríkisstyrkta netinu, að teknu tilliti til aðstæðna á markaðnum, til að tryggja fyrirtækjum greiðan aðgang að því neti. Þetta merkir að selja verður heildsöluaðgang að minnsta kosti að reikihjónustu, staurum, möstrum og rörum. Þá verður að tryggja heildsöluaðgang í ríkisstyrkta netinu að fullkomnari eiginleikum farneta ⁽⁹⁷⁾ á borð við 5G og framtíðarkynslóðir farneta, um leið og þeir eru komnir í notkun ⁽⁹⁸⁾.

5.2.4.4.2.4 Greinanet

145. Í ríkisstyrkta netinu verður að bjóðast að minnsta kosti ein tegund virkrar þjónustu, aðgangur að staurum, möstrum og rörum og óvirkur aðgangur að ljósleiðara.
146. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að sjá til þess að næg grunnvirki séu fyrir hendi (t.d. rör sem geta tekið við öllum þeim ljósleiðurum sem á þarf að halda til að fullnægja þörf allra fyrirtækja sem sækjast eftir aðgangi) ef það er nauðsynlegt til að tryggja fyrirtækjum greiðan aðgang með sanngjörnum skilmálum og þannig að jafnræðis sé gætt.

5.2.4.4.3 Heildsöluaðgangur á grundvelli raunhæfrar eftirspurnar

147. Stjórnvöldum í aðildarríkjunum er heimilt að víkja frá skilyrðunum sem sett eru í undirkafla 5.2.4.4.2 og veita tilteknar tegundir heildsöluaðgangs eingöngu til að bregðast við raunhæfri eftirspurn af hálfu fyrirtækis sem sækist eftir aðgangi, ef þannig stendur á að

⁽⁹⁶⁾ Aðstæðurnar sem hér er vísað til geta verið fyrirframálagðar kvaðir á fjarskiptamarkaði, rekstrarhættir fyrirtækjanna sem starfrækja net á markaðnum sem um ræðir (hvort þau selja eingöngu heildsöluaðgang eða selja breiðbandsþjónustu sem kerfisrekendur), umfang ríkisstyrkta verkefnisins, hvernig hlutlausum aðgangi er háttað í aðildarríkinu sem um ræðir o.s.frv.

⁽⁹⁷⁾ Til dæmis svokölluð MORAN-tækni (Multi-Operator Radio Access Networks), svokölluð MOCN-tækni (Multi-Operator Core Networks) og netsneiðing (e. *network slicing*).

⁽⁹⁸⁾ Í tengslum við úthlutun aðstoðar verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að fullvissa sig um að unnt sé að tryggja slíkan aðgang gegnum fjarskiptamöstur, að teknu tilliti til þess hvernig markaðurinn er uppbyggður og hvernig líklegt er að hann þróist.

almenn sala slíks aðgangs myndi auka fjárfestingarkostnað óhóflega mikið án þess að hafa í för með sér verulegan ávinning í mynd aukinnar samkeppni.

148. Til þess að framkvæmdastjórnin geti fallist á slíka undanþágu verða stjórnvöld í aðildarríkinu að rökstyðja hana með vísan til sérstakra aðstæðna í ríkisaðstoðarmálinu sem um ræðir. Sá rökstuðningur verður að byggjast á traustum og málefnalegum viðmiðum, svo sem að því er varðar strjálbýli svæðanna sem um ræðir, stærð svæðisins sem aðstoð verður beint til eða stærðar fyrirtækjanna sem áformað er að veita aðstoð⁽⁹⁹⁾. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að færa sönnur á það, að því er varðar sérhverja tegund heildsöluaðgangs sem ekki verður boðin, að sala á slíkum aðgangi myndi auka kostnað ríkisins af afskiptunum óhóflega mikið, með vísan til ítarlegra og traustra útreikninga.
149. Eftirspurn fyrirtækis sem sækist eftir aðgangi telst raunhæf ef a) fyrirtækið leggur fram rekstraráætlun sem réttlætir uppbyggingu ríkisstyrkta netsins í þeim tilgangi að veita aðganginn sem sóst er eftir og b) ekkert annað fyrirtæki býður þegar sambærilegan aðgang á sama landsvæði á verði sem samsvarar því sem tíðkast á þéttbýlli svæðum⁽¹⁰⁰⁾.
150. Ef beiðni um aðgang telst raunhæf verður fyrirtækið sem hlýtur aðstoð að bera kostnaðaraukann sem fylgir því að verða við beiðninni.
- 5.2.4.4.4 Gjaldskrá heildsöluaðgangs
151. Þegar heildsölugjaldskrá er gefin út verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að fullvissa sig um að eitt af eftirtöldum samanburðarviðmiðum og verðlagningarsjónarmiðum hafi verið lagt til grundvallar við ákvörðun sérhvers liðar í gjaldskránni:
- a) Meðaltal útgefinna gjaldskráa á sambærilegum svæðum í aðildarríkinu þar sem meiri samkeppni ríkir.
 - b) Gjaldskrá sem fjarskiptayfirvöld hafa þegar gefið út eða samþykkt fyrir þá markaði og þá þjónustu sem um ræðir.
 - c) Mat á raunkostnaði eða aðferð sem kveðið er á um samkvæmt sérköggjöf.
152. Leita ber álits fjarskiptayfirvalda á framboði á heildsöluaðgangi og skilmálum heildsöluaðgangs, þar á meðal gjaldskrá og ágreiningi sem upp kann að koma, í samræmi við ákvæði undirkafla 5.2.4.6.
- 5.2.4.4.5 Endurgreiðsla ofgreiddrar aðstoðar
153. Þegar ráðist er í ríkisafskipti til að styðja uppbyggingu fastaneta og farneta er aðstoðarfjárhæðin oft ákveðin fyrirfram með það í huga að fjármögnunarhalla grunnvirkjanna eins og hann er talinn munu verða á notkunartíma þeirra.
154. Sökum þess að útgjöld og tekjur ókominna ára eru yfirleitt háðar óvissu skulu stjórnvöld í aðildarríkjunum hafa náði eftirlit með sérhverju ríkisstyrktu verkefni⁽¹⁰¹⁾ allan notkunartíma grunnvirkjanna sem aðstoðin rennur til og setja reglur um endurgreiðslu

⁽⁹⁹⁾ Sjá til dæmis ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2011) 7285 lokag. frá 19. október 2011, mál N 330/2010 – Frakkland – Programme national « Très Haut Débit » – Volet B (Stjtið. ESB C 364, 14.12.2011, bls. 2) og ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2012) 8223 lokag. frá 20. nóvember 2012, mál SA.33671 (2012/N) – Bretland – National Broadband scheme for the UK – Broadband Delivery UK (Stjtið. ESB C 16, 19.1.2013, bls. 2).

⁽¹⁰⁰⁾ Framkvæmdastjórnin getur fallist á önnur skilyrði í mati sínu á því hvort ráðstöfunin samræmist meðalhófi að teknu tilliti til annarra aðstæðna í málinu og heildarmats á ráðstöfuninni og áhrifum hennar. Sjá til dæmis ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2011) 7285 lokag. frá 19. október 2011, mál N 330/2010 – Frakkland – Programme national « Très Haut Débit » – Volet B (Stjtið. ESB C 364, 14.12.2011, bls. 2) og ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2012) 8223 lokag. frá 20. nóvember 2012, mál SA.33671 (2012/N) – Bretland – National Broadband scheme for the UK – Broadband Delivery UK (Stjtið. ESB C 16, 19.1.2013, bls. 2). Ef skilyrðunum er fullnægt ber að veita aðgang í samræmi við þann frest sem almennt tíðkast á markaðnum sem um ræðir. Ef ágreiningur vaknar skal stjórnvaldið sem annast úthlutun aðstoðar leita ráða hjá fjarskiptayfirvöldum landsins eða öðru stjórnvaldi sem fer með málaflokkinn.

⁽¹⁰¹⁾ Þetta gildir einnig um staka úthlutun styrkja samkvæmt ríkisaðstoðaráætlun.

- ofgreiddrar aðstoðar. Slíkar reglur gera kleift að taka fullnægjandi tillit til upplýsinga sem ekki voru tiltækar fyrirtækinu sem hlýtur aðstoð þegar upphafleg rekstraráætlun var lögð fram í tengslum við umsókn um ríkisaðstoð. Eftirtalið eru dæmi um atriði sem geta haft áhrif á arðsemi verkefnis og erfitt eða ógerlegt getur verið að ákvarða fyrirfram með nægilegri nákvæmni: a) raunkostnaður við uppbyggingu netsins, b) rauntekjur af kjarnastarfsemi. c) raunhlutfall notenda sem tengjast netinu, d) rauntekjur af starfsemi annarri en kjarnastarfsemi ⁽¹⁰²⁾.
155. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að setja reglur um endurgreiðslu ofgreiddrar aðstoðar og láta þær gilda allan notkunartíma grunnvirkjanna sem aðstoð rennur til ef aðstoð vegna verkefnisins nemur hærri fjárhæð en 10 milljónum evra. Fjalla ber um reglurnar á skýran og greinargóðan hátt í gögnunum sem tekin eru saman vegna samkeppnisútboðsins.
156. Reglur um endurgreiðslu ofgreiddrar aðstoðar eru ekki nauðsynlegar ef verkefnið er unnið á grundvelli beinnar fjárfestingar þar sem opinber aðili byggir upp og starfrækir net í opinberri eigu í þeim tilgangi einum að bjóða heildsöluaðgang með sanngjörnum skilmálum og þannig að jafnræðis sé gætt ⁽¹⁰³⁾.
157. Margir þættir, jákvæðir og neikvæðir, geta haft áhrif á rekstraráætlun fyrirtækisins sem hlýtur aðstoð og því verður að haga reglum um endurgreiðslu ofgreiddrar aðstoðar með þeim hætti að fullnægjandi jafnvægi sé milli tveggja markmiða: a) reglurnar verða að gera stjórnvöldum í aðildarríkinu kleift að endurheimta fjármuni sem eru umfram hæfilega áætlaðan hagnað ⁽¹⁰⁴⁾ og b) reglurnar mega ekki grafa undan þeim hvata sem fyrirtæki hafa til að taka þátt í samkeppnisútboði ⁽¹⁰⁵⁾ og stefna að hagkvæmni (skilvirkni) í uppbyggingu netsins. Til að sem best jafnvægi náist milli þessara tveggja markmiða er æskilegt að skilgreind séu viðmið um hvernig stuðla megi að aukinni skilvirkni ⁽¹⁰⁶⁾.
158. Hagnaðarauki sem heimilaður er í hvatningarskyni má ekki nema hærri hlutfalli af hæfilega áætluðum hagnaði en 30%. Stjórnvöld í aðildarríkjunum skulu ekki krefjast endurgreiðslu á hagnaði innan þeirra marka (þ.e. sem nemur hæfilega áætluðum hagnaði að viðbættum hagnaðarauka ⁽¹⁰⁷⁾). Öllum hagnaði umfram það verður að skipta milli fyrirtækisins sem hlýtur aðstoð og stjórnvalda í aðildarríkinu á grundvelli aðstoðarhlutfallsins sem er niðurstaða samkeppnisútboðsins ⁽¹⁰⁸⁾.
159. Við setningu reglna um endurgreiðslu ofgreiddrar aðstoðar verður einnig að taka tillit til hagnaðar af annarri starfsemi sem starfrækt er á ríkisstyrkta netinu. Hafi fyrirtæki til að

⁽¹⁰²⁾ Reglur um endurgreiðslu ofgreiddrar aðstoðar geta til dæmis komið að gagni við að endurheimta hagnað sem er meiri en eðlilegt þótti að gera ráð fyrir, til að mynda vegna þess i) að nýtingarhlutfall breiðbandsþjónustunnar er hærri en spáð hafði verið með þeim afleiðingum að hagnaður eykst og fjármögnunarahalli minnkar og ii) að tekjur af annarri starfsemi en breiðbandsþjónustu reynast hærri en spáð var með þeim afleiðingum að hagnaður eykst og fjármögnunarahallinn minnkar (til dæmis tekjur af nýjum tegundum heildsöluaðgangs). Sjá ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2016) 3208 lokag. frá 26. maí 2016, mál SA.40720 (2016/N) – Bretland – Broadband Delivery UK (Stjtið. ESB C 323, 2.9.2016, bls. 2).

⁽¹⁰³⁾ Reglur um endurgreiðslu ofgreiddrar aðstoðar geta verið nauðsynlegar í öðrum tilvikum, svo sem þegar eignarhald hins opinbera er með öðrum hætti. Sjá til dæmis ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2016) 3208 lokag. frá 26. maí 2016, mál SA.40720 (2016/N) – Bretland – Broadband Delivery UK (Stjtið. ESB C 323, 2.9.2016, bls. 2).

⁽¹⁰⁴⁾ Hóflega áætlaðan hagnað ber að skilja sem það arðsemishlutfall sem dæmigert fyrirtæki myndi telja nauðsynlegt, að teknu tilliti til þeirrar áhættu sem einkennir starfsemi á sviði breiðbands og þjónustunnar sem fyrirhugað er að bjóða. Vegið meðaltal fjármagnskostnaðar („WACC“) er algeng aðferð til að áætla hvert arðsemishlutfallið þarf að vera.

⁽¹⁰⁵⁾ Þátttaka fyrirtækja í samkeppnisútboði ræðst af mati þeirra á því hvort búast megi við hagnaði eða tapi. Tap getur orðið til dæmis ef bjóðandi hefur áætlað framtíðartekjur af rekstri breiðbandsþjónustu of hátt eða ef hann verður fyrir óvæntum útgjöldum. Þar eð fyrirtæki sem hljóta aðstoð geta ekki fengið bætur fyrir óvænt tap frá stjórnvaldinu sem annast úthlutun aðstoðar geta strangar reglur um endurgreiðslu hagnaðar aukið heildaráhættuna í augum fjárfesta og dregið úr áhuga þeirra á þátttöku í samkeppnisútboðinu.

⁽¹⁰⁶⁾ Þó að skilvirkni aukist má það ekki bitna á gæðum veittrar þjónustu.

⁽¹⁰⁷⁾ Ef hæfilega áætlaður hagnaður er 10% verður mesti heimili hagnaðarauki 3%.

⁽¹⁰⁸⁾ Ef hæfilega áætlaður hagnaður er 10% og notaður er mesti heimili hagnaðarauki eða 3% skulu stjórnvöld í aðildarríkinu þannig ekki endurheimta neinn hagnað nema hann fari yfir 13%. Ef raunhagnaður er 20% og aðstoðarhlutfallið 70% skiptist munurinn á 13% og 20% hagnaði þannig: 70% renna til aðildarríkisins og 30% til fyrirtækisins sem fjárfesti í breiðbandsverkefninu.

mynda verið stofnað í þeim sérstaka tilgangi að byggja upp eða starfrækja ríkisstyrkta netið og selji hluthafi fyrirtækisins eign sína í því að hluta eða að öllu leyti áður en 7 ár eru liðin frá því að uppbyggingu netsins lauk eða áður en 10 ár eru liðin frá því að aðstoðinni var úthlutað verða stjórnvöld í aðildarríkinu að krefjast endurgreiðslu á fjárhæð sem samsvarar mismuninum á söluverðinu og verðinu sem hefði skilað hluthafanum hæfilega áætluðum hagnaði ⁽¹⁰⁹⁾.

5.2.4.5 Aðskilnaður í bókhaldi

160. Til þess að tryggt sé að aðstoð sé hóflega ákvörðuð og leiði hvorki til þess að of miklar greiðslur séu inntar af hendi né til víxlniðurgreiðslu annarrar starfsemi verður fyrirtækið sem hlýtur aðstoð að viðhafa aðskilnað í bókhaldi með þeim hætti að skýrt komi fram bæði kostnaður við uppbyggingu og starfrækslu netsins og tekjur af rekstri þess.

5.2.4.6 Hlutverk fjarskiptayfirvalda, samkeppnisýfirvalda, þekkingarmiðstöðva og tengslanets-skrifstofa breiðbandsþekkingar

161. Fjarskiptayfirvöld gegna einkar mikilvægu hlutverki þegar að því kemur að ákveða tilhögun ríkisafskipta sem gripið er til í þeim tilgangi að styðja uppbyggingu breiðbandsneta. Fjarskiptayfirvöld hafa yfir að búa tæknilegri kunnáttu og sérþekkingu í krafti þess hlutverks sem þau sinna samkvæmt sérlöggjöf og þau eru best til þess fallin að veita stjórnvöldum lið þegar ákvörðun er tekin um tilhögun ríkisafskipta.

162. Stjórnvöld í aðildarríkjunum eru hvött til að hafa náið samstarf við fjarskiptayfirvöld um tilhögun og framkvæmd ríkisafskipta og eftirlit með þeim, einkum en ekki eingöngu eftirtalin atriði: a) afmörkun svæðanna sem aðstoð verður beint til (kortlagningu og opinbert samráð), b) mat á því hvort skilyrðum um verulega breytingu er fullnægt og c) reglur um úrlausn deilumála, meðal annars ágreinings sem lýtur að einhverjum ofangreindra atriða.

163. Með hliðsjón af þeirri sérþekkingu sem fjarskiptayfirvöld búa yfir á markaði hvers lands verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að leita ráðgjafar hjá þeim um málefni sem þau eru best til fallin að fjalla um, þ.e.: a) mismunandi tegundir heildsöluaðgangs, skilmála og gjaldskrá (undirk. 5.2.4.4) og b) mannvirki sem fyrir eru og felld hafa verið undir fyrirframálagaðar kvaðir (undirk. 5.2.4.3). Ef fjarskiptayfirvöldum aðildarríkis hafa verið fengnar nauðsynlegar heimildir til að sýsla um ríkisafskipti vegna uppbyggingar breiðbandsneta er ætlast til að stjórnvöld í aðildarríkinu sendi þeim ítarlega lýsingu á aðstoðarráðstöfuninni eigi síðar en 2 mánuðum áður en tilkynning um þær er birt til að þeim gefist hæfilega langur tími til að taka saman umsögn.

164. Fjarskiptayfirvöldum er heimilt, í samræmi við æskilegustu aðferð og með fyrirvara um valdheimildir fjarskiptayfirvalda samkvæmt gildandi réttarreglum, að gefa út leiðbeiningar fyrir héraðs- og sveitarstjórnir um það, meðal annars, hvernig standa skuli að markaðsgreiningu, hvernig mismunandi tegundir heildsöluaðgangs skuli skilgreindar og hvernig gjaldskrár skuli hagað. Við gerð slíkra leiðbeininga ber að taka mið af gildandi réttarreglum og ráðleggingum sem framkvæmdastjórnin hefur gefið út ⁽¹¹⁰⁾.

165. Auk þess að afla umsagnar fjarskiptayfirvalda geta stjórnvöld aðildarríkjanna leitað álits samkeppnisýfirvalda, til dæmis í þeim tilgangi að fá ráðgjöf um hvernig tryggja megi fyrirtækjum jafna samkeppnisstöðu og komast hjá því að óeðlilega stór hluti opinberra

⁽¹⁰⁹⁾ Sé hluthafi til að mynda eigandi 40% allra hluta í fyrirtækinu sem hlaut aðstoð og sé X hreint núvirði fyrirtækisins, reiknað með því að nota hæfilega áætlaðan hagnað sem afvöxtunarstuðul, og selji hluthafinn eign sína fyrir heildarfjárhæðina Y, verða stjórnvöld í aðildarríkinu að krefjast endurgreiðslu fjárhæðar sem nemur $Y - 40\% \cdot X$ frá þeim hluthafa.

⁽¹¹⁰⁾ Með því móti má auka gagnsæi, létta af héraðs- og sveitarstjórnnum álagi vegna stjórnsýslustarfa og komast hjá því að fjarskiptayfirvöld þurfi að greina sérhvert ríkisaðstoðarmál sérstaklega.

fjárframlaga renni til, og styrki þannig markaðsstöðu, eins fyrirtækis (sem þegar kann að vera ráðandi á markaðnum) ⁽¹¹¹⁾.

166. Stjórnvöld í aðildarríkjunum geta sett á fót þekkingarmiðstöðvar á borð við tengslanetsskrifstofur breiðbandsþekkingar sem geta aðstoðað stjórnvöld við útfærslu ríkisafskipta sem gripið er til í þeim tilgangi að styðja uppbyggingu breiðbandsneta ⁽¹¹²⁾.

5.2.5 *Gagnsæi, skýrslugerð og eftirfylgd aðstoðarinnar*

167. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að hlíta fyrirmælum 7. kafla um gagnsæi, skýrslugerð og eftirfylgd.

5.3 **Neikvæð áhrif á samkeppni og milliríkjaviðskipti**

168. Aðstoð sem er veitt til að styðja uppbyggingu fastaneta og farneta getur haft neikvæðar afleiðingar á þann hátt að fram komi markaðsröskun og áhrif á viðskipti milli aðildarríkjanna.

169. Framkvæmdastjórnin metur hversu mikið samkeppni og milliríkjaviðskipti muni raskast þegar litið er til áhrifa á keppinauta og hugsanlegra ruðningsáhrifa gagnvart einkafjárfestingum. Stuðningur hins opinbera getur einnig orðið þjónustuveitendum í einstökum byggðum hvati til að nýta þjónustuna sem býðst á ríkisstyrkta netinu fremur en þá sem starfrækt er á markaðsforsendum. Ef aðstæður eru með þeim hætti að fyrirtækið sem hlýtur aðstoð er að öllum líkindum þegar ráðandi á markaðnum eða getur orðið það vegna fjárfestingar hins opinbera er sömuleiðis hætt við að aðstoðin veiki samkeppnisaðhaldið sem keppinautar fyrirtækisins veita því. Jafnvel þótt röskun af völdum einnar aðstoðaráætlunar geti talist lítil getur veruleg röskun komið fram þegar nokkrar slíkar áætlanir eru starfræktar samhliða.

5.4 **Metið hvort jákvæð áhrif aðstoðar vega þyngra en neikvæð áhrif hennar á samkeppni og milliríkjaviðskipti**

170. Framkvæmdastjórnin metur hvort telst vega þyngra, jákvæð áhrif fyrirhugaðrar aðstoðar á atvinnustarfseminu sem stutt er við eða þegar framkomin og hugsanleg neikvæð áhrif hennar á samkeppni og viðskiptaskilyrði. Til þess að ríkisaðstoð geti talist samrýmanleg reglum innri markaðarins verða jákvæð áhrif hennar að vega þyngra en hin neikvæðu.

171. Framkvæmdastjórnin metur fyrst jákvæð áhrif aðstoðarinnar á atvinnustarfseminu sem stutt er við, að því meðtöldu hvort hún telst stuðla að opinberum markmiðum á sviði stafrænnar tækni. Stjórnvöld í aðildarríkinu verða að sýna fram á það, með staðleysugreiningu, að ráðstöfunin muni leiða til betri niðurstöðu en orðið hefði ef engin aðstoð hefði verið veitt. Eins og fjallað er um í undirkafla 5.2.1 geta jákvæð áhrif meðal annars verið þau að markmiðin með ríkisafskiptunum náist, til dæmis að nýtt net bætist við á markaðnum með aukinni flutningsgetu og hraða og lægra verði og meira úrvali fyrir endanotendur, jafnframt auknum gæðum og nýsköpun. Slík breyting myndi einnig auðvelda endanotendum aðgang að ýmiss konar þjónustu á vefnum og að öllum líkindum leiða til aukinnar eftirspurnar. Þannig væri jafnframt unnið að því að gera stafrænan innri markað Evrópusambandsins að veruleika til hagsbóta fyrir hagkerfi sambandsins í heild.

⁽¹¹¹⁾ Sjá til dæmis umsögn frönsku samkeppnisstofnunarinnar nr. 12-A-02 frá 17. janúar 2012 sem gefin var út að beiðni nefndar öldungadeildarinnar um efnahagsmál, sjálfbæra þróun og landsskipulag og varðar reglur um afskipti héraðs- og sveitarstjórna af uppbyggingu ofurhraðra neta [Avis No 12-A-02 du 17 janvier 2012 de l'Autorité de la concurrence relatif à une demande d'avis de la commission de l'économie, du développement durable et de l'aménagement du territoire du Sénat concernant le cadre d'intervention des collectivités territoriales en matière de déploiement des réseaux à très haut débit].

⁽¹¹²⁾ Sjá til dæmis ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar K(2008) 6705 frá 5. nóvember 2008, mál N 237/08 – Þýskaland – Broadband support in Niedersachsen (Stjtið. ESB C 18, 24.1.2009, bls. 1), ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2012) 8223 lokag. frá 20. nóvember 2012, mál SA.33671 (2012/N) – Bretland – National Broadband scheme for the UK – Broadband Delivery UK (Stjtið. ESB C 16, 19.1.2013, bls. 2) og ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2016) 3208 lokag. frá 26. maí 2016, mál SA.40720 (2016/N) – Bretland – Broadband Delivery UK (Stjtið. ESB C 323, 2.9.2016, bls. 2).

172. Þar sem við á kann framkvæmdastjórnin einnig að hafa hliðsjón af öðrum jákvæðum áhrifum sem fylgt geta ríkisaðstoð, til að mynda orkusparnaði í rekstri neta, eða markmiðum Græns samfélagssáttmála Evrópu.
173. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða í öðru lagi að sýna fram á að neikvæð áhrif aðstoðarinnar séu ekki meiri en nauðsynlegt getur talist. Þegar hugað er að tilhögun aðstoðarráðstöfunar með tilliti til þess hvort aðstoðin er nauðsynleg, heppileg og hóflega ákvörðuð (undirkaflar 5.2.2, 5.2.3 og 5.2.4) skulu stjórnvöld í aðildarríkjunum meðal annars líta til umfangs verkefna, aðstoðarfjárhæða bæði við hverja úthlutun og samanlagt, aðstæðna fyrirtækjanna sem hljóta aðstoð (til dæmis hvort þau hafa veruleg markaðsítök) og aðstæðna á svæðunum sem aðstoð verður beint til (til dæmis hversu mörg fullkomin net eru starfrækt á tilteknu svæði eða áformuð þar samkvæmt trúverðugum áætlunum um uppbyggingu). Til þess að gera kleift að meta líkleg neikvæð áhrif aðstoðar eru stjórnvöld í aðildarríkjunum hvött til að láta framkvæmdastjórninni í té hvers kyns áhrifamat sem þau hafa undir höndum, auk eftiráamats sem farið hefur fram á svipuðum aðstoðaráætlunum sem áður voru í gildi.
- 6. MAT Á ÞVÍ HVORT RÁÐSTAFANIR TIL AÐ TRYGGJA HÁTT NÝTINGARHLUTFALL SAMRÆMAST REGLUM INNRI MARKADARINS**
174. Breiðbandsnet er forsenda þess að notendur geti gerst áskrifendur að breiðbandsþjónustu. Aðstæður eru þó stundum með þeim hætti að ekki nægir að byggja upp breiðbandsnet til að þörf endanotenda sé fullnægt (sbr. einkum umfjöllun í 53. og 61. mgr.) og ávinningur komi fram fyrir þjóðfélagið í heild.
175. Ástæðan getur verið sú að endanotendur hafi tiltölulega litla tilhneigingu til að gerast áskrifendur að breiðbandsþjónustu. Ástæðurnar fyrir því geta síðan verið margvíslegar, meðal annars a) að hár kostnaður fæli endanotendur almennt eða suma hópa endanotenda sem standa höllum fæti frá því að gerast áskrifendur að breiðbandsþjónustu og b) að fáir geri sér grein fyrir kostunum sem fylgja áskrift að breiðbandsþjónustu.
176. Ýmsar ráðstafanir sem gerðar eru til að örva eftirspurn, til dæmis útgáfa inneignarmiða, hafa þann tilgang að minnka kostnað endanotenda og geta komið að gagni við að bæta úr tilteknum markaðsbrestum sem lýsa sér í lágu nýtingarhlutfalli breiðbandsþjónustu. Mikil útbreiðsla nettenginga á viðráðanlegu verði skapar jákvæð úthrif vegna þeirra möguleika sem myndast til aukins hagvaxtar og nýsköpunar í öllum greinum atvinnulífsins. Ef aðstæður eru með þeim hætti að ógerlegt hefur reynst að tryggja aðgang að fullnægjandi breiðbandsþjónustu á viðráðanlegu verði, til dæmis vegna hás smásöluverðs, getur ríkisaðstoð komið að gagni við að bæta úr þeim markaðsbresti. Í slíkum tilvikum getur ríkisaðstoð haft jákvæð áhrif.
177. Inneignarmiðar teljast ekki aðstoð við endanotendur, þar á meðal einstaka neytendur, ef þeir hafa ekki með höndum atvinnustarfsemi sem fellur undir ákvæði 1. mgr. 107. gr. sáttmálans. Slíkir miðar geta hins vegar talist aðstoð við endanotendur ef þeir hafa með höndum atvinnustarfsemi sem fellur undir ákvæði 1. mgr. 107. gr. sáttmálans. Sú aðstoð myndi þó í flestum tilvikum falla undir ákvæði reglugerðar um minniháttaraðstoð ⁽¹¹³⁾ með vísan til þess hversu litlar fjárhæðir eru í húfi.
178. Dómstóll Evrópusambandsins hefur í dómaframkvæmd sinni staðfest að þótt fjárhagslegur ávinningur sé ætlaður endanotendum, þar á meðal einstökum neytendum, sem hafa ekki með höndum atvinnustarfsemi geti engu að síður verið fylgið í honum fjárhagslegt hagræði fyrir tiltekin fyrirtæki og hann geti þá talist ríkisaðstoð í skilningi 1. mgr. 107. gr. sáttmálans ⁽¹¹⁴⁾.

⁽¹¹³⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1407/2013 frá 18. desember 2013 um beitingu 107. og 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins gagnvart minniháttaraðstoð (Stjtið. ESB L 352, 24.12.2013, bls. 1).

⁽¹¹⁴⁾ Dómur frá 4. mars 2009, *italska ríkið gegn framkvæmdastjórn*, T-424/05, EU:C:2009:49, 108. mgr., og dómur frá 28. júlí 2011, *Mediaset gegn framkvæmdastjórn*, C-403/10 P, EU:C:2011:533, 81. mgr.

179. Inneignarmiðar geta því haft í sér fölgna aðstoð við fyrirtæki sem starfa á sviði rafrænna fjarskipta á þann hátt að þeim gefist færi til að bæta eða auka þjónustuframboð sitt á breiðbandsnetunum sem fyrir eru og styrkja þannig stöðu sína á markaðnum á kostnað annarra fyrirtækja í greininni. Fyrirtæki sem njóta slíks hagræðis sæta eftirliti með ríkisaðstoð ef ávinningurinn sem þeim hlotnast er umfram það sem telst minniháttaraðstoð.
180. Óheimilt er að nota kerfi inneignarmiða á svæðum þar sem ekkert net er starfrækt sem borið getur styrkhæfa þjónustu.

6.1 Félagslegir inneignarmiðar

181. Félagslegir inneignarmiðar hafa þann tilgang að gera tilteknum hópum neytenda kleift að kaupa breiðbandsþjónustu eða viðhalda áskrift að henni. Slíkir styrkir geta talist samrýmanlegir reglum innri markaðarins með vísan til a-liðar 2. mgr. 107. gr. sáttmálans sem „aðstoð af félagslegum toga sem veitt er einstökum neytendum enda sé hún veitt án mismununar með tilliti til uppruna [vörunnar]“.
182. Til þess að félagslegir inneignarmiðar verði taldir samrýmanlegir reglum innri markaðarins með vísan til a-liðar 2. mgr. 107. gr. sáttmálans verður að binda úthlutun þeirra við tiltekna hóp einstakra neytenda sem búa við efnahag sem réttlætir félagslegar bætur (til dæmis lágtækjuþjölskyldur, háskólanema, skólanemendur o.s.frv.)⁽¹¹⁵⁾. Í þeim tilgangi verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að skilgreina, með vísan til málefnaþega viðmiða, hvaða hóp neytenda kerfi félagsþega inneignarmiða er ætlað að styrkja⁽¹¹⁶⁾.
183. Styrkhæfur kostnaður getur verið mánaðarlegt áskriftargjald, fastur⁽¹¹⁷⁾ uppsetningar-kostnaður og kaupverð endabúnaðar sem neytandinn þarf á að halda til að geta tengst breiðbandsþjónustunni. Kostnaður við innanhússlagnir og lagningu ljósleiðara stutta vegalengd í einkahúsnæði neytanda eða í húsnæði í opinberri eigu nálægt einkahúsnæði neytanda getur einnig verið styrkhæfur að því marki sem hann er nauðsynlegur til að unnt sé að veita þjónustuna og aðeins til kominn vegna hennar.
184. Félagsþega inneignarmiða má nota til að kaupa áskrift að nýrri breiðbandsþjónustu eða til að halda áfram eldri áskrift („styrkhæf þjónusta“).
185. Ákvæðinu um að forðast beri mismunun með tilliti til uppruna vörunnar (sjá 181. mgr.) er fullnægt með því að hlíta reglunni um tæknihlutleysi. Neytendur verða að geta notað félagsþega inneignarmiða til að kaupa styrkhæfa breiðbandsþjónustu frá hverju því fyrirtæki sem getur boðið hana, óháð því hvaða tæknilausn er notuð til að veita þá þjónustu. Kerfum félagsþega inneignarmiða verður að haga þannig að allir hugsanlegir þjónustuveitendur standi jöfnum fæti og að úrval þjónustuveitenda sem neytendum stendur til boða sé sem allra mest. Til að svo megi verða ber stjórnvöldum í aðildarríkinu að birta á vefnum skrá um öll fyrirtæki sem bjóða styrkhæfa þjónustu eða nota aðra jafngilda aðferð til að tryggja að framkvæmd ríkisafskiptanna sé opin og gagnsæ og að gætt sé jafnræðis milli fyrirtækja. Neytendur verða að geta nálgast slíkar upplýsingar um öll fyrirtæki sem geta boðið styrkhæfa þjónustu. Öll fyrirtæki sem teljast geta boðið styrkhæfa þjónustu með vísan til málefnaþega og gagnsærra viðmiða (til dæmis þeirra að þau geti fullnægt lágmarksáskilnaði um hvernig standa beri að slíkri þjónustu) verða að geta fengið því framgengt, að framlagðri beiðni, að nafn fyrirtækisins komi fram í ofangreindri skrá á vefnum eða á öðrum þeim stað sem stjórnvöld í aðildarríkinu hafa ákveðið að nota. Í skránni (eða á öðrum stað sem ákveðið hefur verið að nota) geta einnig komið fram aðrar upplýsingar sem komið geta neytendum að gagni, svo sem hvaða tegundir þjónustu standa til boða hjá hverju fyrirtæki.

⁽¹¹⁵⁾ Sjá eftirtaldir ákvarðanir framkvæmdastjórnarinnar: C(2020) 8441 lokag. frá 4. desember 2020, mál SA.57357 (2020/N) – Grikkland – Broadband voucher scheme for students (Stjtið. ESB C 41, 5.2.2021, bls. 4), C(2020) 5269 lokag. frá 4. ágúst 2020, mál SA.57495 (2020/N) – Ítalía – Broadband vouchers for certain categories of families (Stjtið. ESB C 326, 2.10.2020, bls. 9).

⁽¹¹⁶⁾ Útfærsla ræðst af reglunum sem settar eru í hverju landi. Kerfi félagsþega inneignarmiða getur til dæmis byggst á því að greiðslur renni beint til neytanda eða beint til þjónustufyrirtækisins sem neytandinn hefur kosið að skipta við.

⁽¹¹⁷⁾ Fastur kostnaður er sá kostnaður sem allir neytendur þurfa að greiða óháð einstaklingsbundnum aðstæðum.

186. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að láta fara fram opinbert samráð um helstu atriði kerfisins. Samráðstímabilið verður að vera að minnsta kosti 30 dagar.
187. Stjórnvöld í aðildarríkjunum geta bætt við enn frekari varnarákvæðum til að koma í veg fyrir misnotkun félagslegra inneignarmiða af hálfu neytenda, þjónustufyrirtækja eða annarra sem njóta góðs af kerfinu. Ef niðurgreiðslurnar taka aðeins til áskriftar að nýrri styrkhæfni þjónustu getur til dæmis reynst nauðsynlegt í vissum tilvikum að bæta við varnarákvæðum til að tryggja að félagslegir inneignarmiðar verði ekki notaðir til kaupa á breiðbandsþjónustu á heimilum þar sem annar heimilismaður er þegar áskrifandi að styrkhæfni þjónustu.
188. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða jafnframt að hlíta fyrir mælum 7. kafla um gagnsæi, skýrslugerð og eftirfylgd.

6.2 Almennir inneignarmiðar fyrir nettengingu

189. Almennir inneignarmiðar fyrir nettengingu eru ætlaðir breiðari hópum endanotenda (til dæmis neytendum eða tilteknum hópum fyrirtækja, svo sem litlum og meðalstórum fyrirtækjum) og hafa þann tilgang að hvetja slíka neytendur til að nýta sér breiðbandsþjónustu sem stuðlar að þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi. Slíkar ráðstafanir geta talist samrýmanlegar reglum innri markaðarins með vísan til c-liðar 3. mgr. 107. gr. sáttmálans.
190. Ráðstafanirnar verða metnar samrýmanlegar innri markaðnum ef þær stuðla að þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi (fyrra skilyrði) án þess að spilla viðskiptaskilyrðum um of og í bága við sameiginlega hagsmuni (síðara skilyrði).

6.2.1 Fyrra skilyrði: greitt sé fyrir þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi

191. Framkvæmdastjórnin lítur svo á að ef kerfi almennra inneignarmiða stuðla í raun að aukinni notkun tiltekinnar breiðbandsþjónustu geti þau greitt fyrir þróun margvíslegrar atvinnustarfsemi með því að bæta nettengingar og auka aðgang að breiðbandsþjónustu ef fyrir hendi er markaðsbrestur sem stendur í vegi fyrir aukinni notkun slíkrar þjónustu ⁽¹¹⁸⁾.
192. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að færa sönnur á að reglur um almenna inneignarmiða hafi hvetjandi áhrif.
193. Almennir inneignarmiðar mega ekki fela í sér meiri niðurgreiðslu en sem nemur 50% af styrkhæfum kostnaði ⁽¹¹⁹⁾. Styrkhæfur kostnaður getur verið mánaðarlegt áskriftargjald, fastur uppsetningarkostnaður og kaupverð endabúnaðar sem endanotandi þarf á að halda til að geta tengst breiðbandsþjónustunni. Kostnaður við innanhússlagningar og lagningu ljósleiðara stutta vegalengd í einkahúsnæði endanotanda eða í húsnæði í opinberri eigu nálægt einkahúsnæði endanotanda getur einnig verið styrkhæfur að því marki sem hann er nauðsynlegur til að unnt sé að veita þjónustuna og aðeins til kominn vegna hennar.

6.2.2 Síðara skilyrði: aðstoðin spilli ekki viðskiptaskilyrðum um of og í bága við sameiginlega hagsmuni

194. Aðstæðurnar, sem eru tilefni ríkisaðstoðar, verða að vera þannig vaxnar að aðstoðin geti komið til leiðar verulegum umbótum sem ekki yrði náð fram fyrir tilstuðlan markaðsaflanna einna, þ.e. að nauðsynlegt sé að veita aðstoð til að bæta úr markaðsbresti sem stendur í vegi fyrir aukinni notkun breiðbandsþjónustunnar sem um ræðir. Kerfi almennra inneignarmiða eru til að mynda ekki heppilegt stjórntæki ef þau miðast ekki að því að fullnægja þörf endanotenda með því að auka notkun (til dæmis ef miðarnir eru misnotaðir til að styðja uppbyggingu í stað þess að örva eftirspurn) eða ef reglan um

⁽¹¹⁸⁾ Útfærsla ræðst af reglunum sem settar eru í hverju landi. Kerfi almennra inneignarmiða getur til dæmis byggst á því að greiðslur renni beint til endanotanda eða beint til þjónustufyrirtækisins sem endanotandinn hefur kosið að skipta við.

⁽¹¹⁹⁾ Sjá ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2021) 9549 lokag. frá 15. desember 2021, mál SA.57496 (2021/N) – Ítalía – Broadband vouchers for SMEs (Stjtíð. ESB C 33, 21.1.2022, bls. 1).

tæknihlutleysi er ekki virt. Í slíkum tilvikum myndi aðstoð sem er fólgin í útgáfu inneignarmiða spilla viðskiptaskilyrðum um of og í bága við sameiginlega hagsmuni, og því eru ekki líkur á að hún yrði lýst samrýmanleg innri markaðnum.

195. Almenna inneignarmiða má ekki nota til að niðurgreiða notkun eldri þjónustu, heldur aðeins til kaupa á nýrri þjónustu eða uppfærðri útgáfu eldri þjónustu. Þegar reglurnar heimila að miðarnir séu notaðir til kaupa á uppfærðri útgáfu eldri þjónustu verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að færa sönnur á að reglurnar raski samkeppni ekki um of á smásölu- og heildsölustigi, til dæmis að þær muni ekki hafa í för með sér óhóflegan hagnaðarauka hjá sumum fyrirtækjum og um leið bitna um of á rekstri annarra fyrirtækja.
196. Almennir inneignarmiðar fyrir nettengingu verða að vera tæknihlutlausir. Endanotendur verða að geta notað almenna inneignarmiða til að kaupa styrkhæfa breiðbandsþjónustu frá hverju því fyrirtæki sem getur boðið hana, óháð því hvaða tæknilausn er notuð til að veita þá þjónustu. Kerfum almennra inneignarmiða verður að haga þannig að allir hugsanlegir þjónustuveitendur standi jöfnum fæti og að úrval þjónustuveitenda sem endanotendum stendur til boða sé sem allra mest. Til að svo megi verða ber stjórnvöldum í aðildarríkinu að birta á vefnum skrá um öll fyrirtæki sem bjóða styrkhæfa þjónustu eða nota aðra jafngilda aðferð til að tryggja að framkvæmd ríkisafskiptanna sé opin og gagnsæ og að gætt sé jafnræðis milli fyrirtækja. Endanotendur verða að geta nálgast slíkar upplýsingar um öll fyrirtæki sem geta boðið styrkhæfa þjónustu. Öll fyrirtæki sem teljast geta boðið styrkhæfa breiðbandsþjónustu með vísan til málefnalegra og gagnsærra viðmiða (til dæmis þeirra að þau geti fullnægt lágmarksáskilnaði um hvernig standa beri að slíkri þjónustu) verða að geta fengið því framgengt, að framlagðri beiðni, að nafn fyrirtækisins komi fram í ofangreindri skrá á vefnum eða á öðrum þeim stað sem stjórnvöld í aðildarríkinu hafa ákveðið að nota. Í skránni (eða á öðrum stað sem ákveðið hefur verið að nota) má einnig láta koma fram aðrar upplýsingar sem geta verið gagnlegar endanotendum, svo sem hvaða tegundir þjónustu standa til boða hjá hverju fyrirtæki.
197. Til að markaðsröskun verði sem minnst verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að láta fara fram markaðsgreiningu til að komast að því hvaða þjónustuveitendur eru starfandi á svæðinu og safna upplýsingum til að geta reiknað út markaðshlutdeild þeirra. Markaðsgreiningin verður að leiða í ljós hvort kerfi almennra inneignarmiða gæti fært sumum þjónustuveitendum óhóflega mikið hagræði á kostnað annarra fyrirtækja og hugsanlega orðið til þess að styrkja ráðandi stöðu þeirra á markaði (á svæðinu sem um ræðir). Markaðsgreiningin verður einnig að leiða í ljós hversu mikil þörf er á því í raun að koma á kerfi almennra inneignarmiða með því að bera saman aðstæður á svæðinu eða svæðunum sem fyrirhuguð afskipti beinast að og aðstæður á öðrum svæðum í aðildarríkinu eða Evrópusambandinu. Við mat á þörfinni fyrir kerfi inneignarmiða og ákvörðun um það má jafnframt skoða hvernig áskrift endanotenda að breiðbandi hefur þróast.
198. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að láta fara fram opinbert samráð um helstu atriði kerfisins. Samráðstímabilið verður að vera að minnsta kosti 30 dagar.
199. Ef fyrirtæki sem selur breiðbandsþjónustu er kerfisrekandi með markaðshlutdeild yfir 25% er það skilyrði fyrir því að þjónusta þess teljist styrkhæf að það bjóði til sölu, á heildsölumarkaðnum sem um ræðir, heildsöluaðgang sem gerir hverju því fyrirtæki sem sækist eftir aðgangi kleift að bjóða opinn aðgang að styrkhæfri þjónustu með gagnsæjum skilmálum og þannig að jafnræðis sé gætt. Heildsölugjaldskrá skal ákveðin í samræmi við reglurnar sem fram koma í undirkafla 5.2.4.4.4.
200. Til að hamlandi áhrif á samkeppni verði sem minnst skal gildistími kerfis almennra inneignarmiða fyrir nettengingu að jafnaði ekki vera lengri en 3 ár⁽¹²⁰⁾. Gildistími inneignarmiða sem úthlutað er til einstakra endanotenda má ekki vera lengri en 2 ár.

⁽¹²⁰⁾ Þegar aðstæður eru með mjög óvenjulegum hætti og fullnægjandi rök standa til er heimilt, með fyrirvara um mat framkvæmdastjórnarinnar, að framlengja gildistíma kerfis almennra inneignarmiða fyrir nettengingu að því tilskildu að það raski ekki viðskiptaskilyrðum um of og í bága við sameiginlega hagsmuni.

201. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða jafnframt að hlíta fyrirmælum 7. kafla um gagnsæi, skýrslugerð og eftirfylgd.

7. GAGNSÆI, SKÝRSLUGERÐ OG EFTIRFYLGD

7.1 Gagnsæi

202. Stjórnvöld aðildarríkjanna verða að birta eftirfarandi upplýsingar í einingu framkvæmdastjórnarinnar fyrir gagnsæi við úthlutun ríkisaðstoðar⁽¹²¹⁾ eða á vefsetri sem hefur að geyma ítarlegar upplýsingar um ríkisaðstoð á lands- eða svæðisvísu:

- a) óstyttta útgáfu ákvörðunar um að samþykkja aðstoðaráætlunina eða staka úthlutun aðstoðar, ásamt ákvæðum um framfylgd hennar, eða slóð að henni á vefnum.
- b) upplýsingar um öll tilvik þar sem stök úthlutun aðstoðar nemur hærri fjárhæð en EUR 100.000, sbr. ákvæði II. viðauka.

203. Frestur til að birta upplýsingar samkvæmt b-lið 202. mgr. er sex mánuðir frá því að ákvörðun um aðstoð var tekin. Þegar um ræðir aðstoð sem er fölginn í skattvildun er fresturinn þó 1 ár frá skilafresti skattframtals⁽¹²²⁾.

204. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að haga skipulagi vefsetra með ítarlegum upplýsingum um ríkisaðstoð, sbr. 202. mgr., með þeim hætti að auðvelt sé að nálgast upplýsingarnar. Að því er varðar aðstoð sem er ólöglegt en er síðar metin samrýmanleg innri markaðnum er frestur aðildarríkjanna til að birta upplýsingarnar 6 mánuðir frá dagsetningu ákvörðunar framkvæmdastjórnarinnar um að lýsa aðstoðina samrýmanlega innri markaðnum.

205. Til að tók séu á að framfylgja ríkisaðstoðarreglum sáttmálans verða upplýsingarnar að vera aðgengilegar um 10 ára skeið hið minnsta frá deginum sem ákvörðun um aðstoð er tekin. Upplýsingarnar skulu birtar á töflureiknissniði sem er ekki háð einkaleyfi og gerir það kleift að leita í gögnunum, kalla þau fram, hlaða þau niður og dreifa þeim á netinu með auðveldum hætti, til dæmis CSV- eða XML-sniði. Aðgang almennings að vefsetrinu má ekki takmarka með neinum hætti, til að mynda með kröfu um notendaskráningu.

206. Slóðir sem vísa á vefsetur með upplýsingum um ríkisaðstoð sem veitt er í tilteknu landi eða á tilteknu svæði, sbr. 202. mgr., verða birtar á vefsetri framkvæmdastjórnarinnar.

7.2 Skýrsla

207. Samkvæmt ákvæðum reglugerðar ráðsins (ESB) 2015/1589⁽¹²³⁾ og reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 794/2004⁽¹²⁴⁾ er stjórnvöldum í aðildarríkjunum skylt að senda framkvæmdastjórninni skýrslu á ári hverju með upplýsingum um allar aðstoðarráðstafanir sem samþykktar hafa verið í samræmi við þessar leiðbeinandi reglur.

208. Auk árlegra skýrslna samkvæmt 207. mgr. verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að senda framkvæmdastjórninni skýrslu á tveggja ára fresti með helstu upplýsingum um aðstoðarráðstafanir sem samþykktar hafa verið í samræmi við þessar leiðbeinandi reglur, sbr. ákvæði III. viðauka.

⁽¹²¹⁾ Sjá „State Aid Transparency Public Search“ á eftirfarandi vefsetri:
<https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>.

⁽¹²²⁾ Ef hvergi er formlega áskilið að árleg tilkynning sé send um endurnýjun aðstoðar telst 31. desember árið sem aðstoð er veitt fyrir vera dagsetning ákvörðunar um að veita aðstoðina með tilliti til skráningar.

⁽¹²³⁾ Reglugerð ráðsins (ESB) 2015/1589 frá 13. júlí 2015 um ítarlegar reglur um beitingu 108. gr. sáttmálans um starfsemi Evrópusambandsins (Stjtið. ESB L 248, 24.9.2015, bls. 9).

⁽¹²⁴⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 794/2004 frá 21. apríl 2004 um framkvæmd reglugerðar ráðsins (ESB) 2015/1589 um ítarlegar reglur um beitingu 108. gr. sáttmálans um starfsemi Evrópusambandsins (Stjtið. ESB L 140, 30.4.2004, bls. 1).

7.3 Eftirfylgd

209. Stjórnvöld aðildarríkjanna skulu taka saman og varðveita ítarleg gögn um allar aðstoðarráðstafanir. Þar á meðal verða að vera allar upplýsingar sem nauðsynlegt er að hafa undir höndum til að ganga úr skugga um að fullnægt hafi verið öllum skilyrðum fyrir því að telja aðstoð samrýmanlega innri markaðnum. Varðveita ber gögnin í 10 ár frá því að aðstoð er úthlutað og láta framkvæmdastjórninni þau í té þegar þess er farið á leit.

8. ÁÆTLUN UM EFTIRÁMAT

210. Til að tryggja enn frekar að samkeppni og milliríkjaviðskipti raskist sem minnst getur framkvæmdastjórnin krafist þess að fram fari eftirámat á tilkynningarskyldum aðstoðaráætlunum til að ganga megi úr skugga um a) að fullnægt hafi verið forsendum og skilyrðum sem lágu því til grundvallar að áætlunin var talin samrýmanleg innri markaðnum, b) hvort aðstoðarráðstöfunin hefur skilað viðhlítandi árangri þegar lítið er til markmiðanna sem henni voru sett, c) hvaða áhrif aðstoðaráætlunin hefur haft á markaði og samkeppni og að markaðsstarfsemi sé ekki raskað um of á gildistíma áætlunarinnar í bága við hagsmuni Evrópusambandsríkjanna ⁽¹²⁵⁾.
211. Áskilið verður að eftirámat fari fram á aðstoðaráætlunum sem njóta mikilla fjárveitinga eða fela í sér nýnæmi, svo og þegar vænta má verulegra breytinga á markaðsaðstæðum, tækniaðferðum eða gildandi reglum. Hvað sem öðrum atriðum líður verður eftirámat krafist vegna ráðstafana sem þannig háttar til um að heildarfjárhæð úthlutaðrar ríkisaðstoðar eða bókfærðra útgjalda er 150 milljónir evra tiltekið ár eða 750 milljónir evra á heildargildistíma ráðstöfunarinnar. Heildargildistími ráðstöfunar er samlagður gildistími aðstoðaráætlunar og eldri áætlana sem komið var á fót í svipuðum tilgangi og á svipuðu landsvæði, frá gildistökudegi þessara leiðbeinandi reglna að telja. Með hliðsjón af markmiðum slíks mats, og til að íþyngja ekki um of stjórnvöldum aðildarríkjanna og þeim sem sinna umsýslu lítilla aðstoðarverkefna, skal krafan um eftirámat aðeins gilda þegar heildargildistími aðstoðaráætlunar er að minnsta kosti þrjú ár frá gildistökudegi þessara leiðbeinandi reglna að telja.
212. Falla má frá áskilnaði um eftirámat þegar um ræðir aðstoðaráætlun sem tekur beint við af eldri áætlun sem komið var á fót í svipuðum tilgangi og á svipuðu landsvæði, að því tilskildu að mat hafi farið fram á þeirri áætlun, að lokamatsskýrsla hafi verið gefin út í samræmi við matsáætlun sem hlaut samþykki framkvæmdastjórnarinnar, og að sú skýrsla hafi engar neikvæðar niðurstöður að geyma. Ef lokamatsskýrsla aðstoðaráætlunar samræmist ekki samþykktri matsáætlun skal stöðva framkvæmd áætlunarinnar án tafar.
213. Matið fer fram með það að markmiði að ganga úr skugga um að fullnægt hafi verið forsendum og skilyrðum sem lágu því til grundvallar að aðstoðaráætlunin var talin samrýmanleg reglum innri markaðarins, einkum þeim að ráðstöfunin hafi verið nauðsynleg og hafi skilað viðhlítandi árangri að teknu tilliti til almennra og sértækra markmiða sem henni voru sett. Matið verður einnig að taka til áhrifa aðstoðaráætlunarinnar á samkeppni og milliríkjaviðskipti.
214. Að því er varðar aðstoðaráætlanir sem falla undir ákvæði um mat samkvæmt 211. mgr. verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að leggja fram drög að matsáætlun sem verða felld inn í mat framkvæmdastjórnarinnar á áætluninni. Tilkynning um matsáætlunina skal send:
- a) samtímis tilkynningu um aðstoðaráætlunina ef fjárveiting til úthlutunar ríkisaðstoðar samkvæmt áætluninni er umfram 150 milljónir ára tiltekið ár eða 750 milljónir evra á heildargildistíma áætlunarinnar,

⁽¹²⁵⁾ Sjá til dæmis ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2012) 8223 lokag. frá 20. nóvember 2012, mál SA.33671 (2012/N) – Bretland – National Broadband scheme for the UK – Broadband Delivery UK (Stjtið. ESB C 16, 19.1.2013, bls. 2).

- b) áður en 30 virkir dagar eru liðnir frá því að gerð er umtalsverð breyting sem leiðir til þess að fjárveiting vegna áætlunarinnar verður umfram 150 milljónir evra tiltekið ár eða 750 milljónir evra á heildargildistíma áætlunarinnar eða,
- c) eigi hvorki við ákvæði liðar a) eða b), áður en 30 virkir dagar eru liðnir frá því að skráð eru í opinbert bókhald útgjöld samkvæmt áætluninni umfram 150 milljónir evra tiltekið ár.
215. Drög að matsáætlun verða að fylgja sameiginlegum grunnreglum um aðferðir við framkvæmd mats sem framkvæmdastjórnin gerir grein fyrir ⁽¹²⁶⁾. Stjórnvöld aðildarríkjanna verða að birta matsáætlunina eins og framkvæmdastjórnin hefur samþykkt hana.
216. Eftirámatið skal vera í höndum sérfræðings sem er óháður stjórnvaldinu sem annast úthlutun aðstoðar og fara fram í samræmi við matsáætlunina. Í tengslum við hvert mat skal gefa út að minnsta kosti eina framvinduskýrslu og eina lokamatsskýrslu. Stjórnvöld aðildarríkjanna verða að birta báðar skýrslurnar.
217. Lokamatsskýrslan skal berast framkvæmdastjórninni nægilega snemma til að hún hafi ráðrúm til að meta hvers kyns áform um framlengingu ráðstöfunarinnar, og eigi síðar en níu mánuðum áður en gildistími hennar rennur út. Styttu má þann frest að því er varðar áætlunir sem ekki verður skylt að meta fyrir en á síðustu tveimur árum framkvæmdatímans. Í ákvörðun sem tekin er um samþykkt aðstoðaráætlunarinnar verður tilgreint nákvæmlega hversu viðtækt matið á að vera hverju sinni og hvernig því skal hagað. Í tilkynningu um aðstoðaráætlun sem komið er á fót síðar í svipuðum tilgangi verður að gera grein fyrir því hvernig tekið hefur verið tillit til niðurstaðna matsins.
- 9. LOKAÁKVÆÐI**
218. Ákvæði þessara leiðbeinandi reglna koma til beitingar af hálfu framkvæmdastjórnarinnar daginn eftir að þær birtast í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.
219. Ákvæðum þessara leiðbeinandi reglna verður beitt gagnvart aðstoð sem kemur til ákvörðunar hjá framkvæmdastjórninni eftir að reglurnar hafa verið birtar í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*, jafnvel þótt aðstoðin hafi verið tilkynnt fyrir þann dag.
220. Í samræmi við auglýsingu framkvæmdastjórnarinnar um hvaða reglum skuli fylgt við mat á ólögmætri ríkisaðstoð ⁽¹²⁷⁾ verða ákvarðanir framkvæmdastjórnarinnar um ólögmæta aðstoð teknar í samræmi við reglurnar sem voru í gildi þegar aðstoðin var veitt. Samkvæmt því verður ákvörðun byggð á þessum leiðbeinandi reglum ef ólögmæt aðstoð er veitt eftir að þær eru birtar.
221. Með vísan til 1. mgr. 108. gr. sáttmálans leggur framkvæmdastjórnin til að stjórnvöld í aðildarríkjunum geri eftirfarandi viðeigandi ráðstafanir:
- a) Stjórnvöld í aðildarríkjunum breyti gildandi aðstoðaráætlunum sínum til samræmis við undirkafla 7.1 í þessum leiðbeinandi reglum, eftir því sem þörf er á, áður en 12 mánuðir eru liðnir frá birtingu þeirra í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.
- b) Stjórnvöld í aðildarríkjunum gefi til kynna skýrt og fyrirvaralaust samþykki sitt við þeim viðeigandi ráðstöfunum (að breytingum meðtöldum) sem lagðar eru til í a-lið áður en 2 mánuðir eru liðnir frá birtingardegi þessara leiðbeinandi reglna í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*. Berist ekki svar áður en þessi 2 mánaða frestur er liðinn verður litið svo á að stjórnvöld hlutaðeigandi aðildarríkis séu móttfallin ráðstöfununum sem hér eru lagðar til.

⁽¹²⁶⁾ Vinnuskjal framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins, „Sameiginlegar aðferðir við mat á ríkisaðstoð“, SWD(2014) 179 lokag. frá 28.5.2014, eða annað skjal sem kemur í stað þess.

⁽¹²⁷⁾ Stjtið. ESB C 119, 22.5.2002, bls. 22.

I. VIÐAUKI

KORTLAGNING FASTANETA OG FARNETA – ÆSKILEGUSTU AÐFERDIR, SBR. UNDIRKAFLA 5.2.2.4.1 Í ÞESSUM LEIÐBEINANDI REGLUM

1. GILDISSVIÐ

Þessi viðauki hefur að geyma lýsingu á þeim aðferðum sem æskilegast er að nota við kortlagningu sem fram fer til stuðnings ákvörðunum um veitingu ríkisaðstoðar vegna uppbyggingar fastaneta og farneta.

Tilgangurinn er að aðstoða stjórnvöld í aðildarríkjunum við að koma sér upp gagnsæjum aðferðum til að taka saman og meta upplýsingar um framboð á aðgangsneta og afköst þeirra.

Lagðar eru til grundvallar, með viðbótum með tilliti til ríkisaðstoðar, aðferðir sem þróaðar hafa verið í samræmi við 22. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/1972⁽¹⁾ og leiðbeinandi reglur Evrópuþóps eftirlitsaðila á sviði rafrænna fjarskipta (BEREC) um framkvæmd kortlagningar fjarskiptaneta.⁽²⁾

Í viðaukanum er lýst æskilegustu aðferðum að því er varðar eftirtalin atriði sem lúta að fastanetum annars vegar og farnetum og þráðlausum fastanetum hins vegar:

- Viðmið vegna kortlagningar á afköstum netanna.
- Upplýsingar sem stjórnvöldum er heimilt að afla til að ganga úr skugga um að framlagðar upplýsingar séu réttar.
- Viðbótarupplýsingar um grunnvirki og búnað sem stjórnvöldum er heimilt að óska eftir frá fjarskiptafyrirtækjum við tiltekna aðstæður, þegar þörf er á slíku til að ítarleg úttekt geti farið fram.⁽³⁾

2. KORTLAGNING FASTANETA

2.1. VIÐMIÐ VEGNA KORTLAGNINGAR Á AFKÖSTUM FASTANETA

Samkvæmt ákvæðum a-liðar 73. mgr. þessara leiðbeinandi reglna er stjórnvöldum í aðildarríkjunum skylt að meta afköst netanna að minnsta kosti á grundvelli þess flutningshraða til og frá notanda sem er eða verður aðgengilegur endanotendum við álagstímaskilyrði.

Hugtakið álagstímaskilyrði, sbr. skilgreiningu k-liðar 19. mgr. þessara leiðbeinandi reglna, ber að skilja sem þau skilyrði sem eru fyrir hendi þegar að minnsta kosti 10% notenda⁽⁴⁾ nýta sér samtímis tilgreindan hámarkshraða⁽⁵⁾ sem hver þeirra er áskrifandi að hjá þjónustuveitanda, hvort sem er til eða frá notanda, og svara til venjubundinnar skilgreiningar á yfirbókunarhlutfalli (e. *oversubscription ratio*)⁽⁶⁾.

2.2. UPPLÝSINGAR SEM AFLAD ER VEGNA SANNNÓFUNAR

Til að draga úr hættunni á tækifærishegðun fyrirtækja og tryggja að fullnægjandi upplýsingar hafi verið lagðar fram, að samræmi sé í þeim upplýsingum og treysta megí að þær séu réttar, og með það fyrir augum að forðast tafir á að þjónusta geti hafist á svæðinu sem um ræðir, er stjórnvöldum sem annast kortlagninguna heimilt, í sannprófunarskyni, að krefja fyrirtæki um nánari upplýsingar um netin sem þau starfrækja.

⁽¹⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/1972 frá 11. desember 2018 um setningu evrópskra reglna um rafræn fjarskipti (Stjóð. ESB L 321, 17.12.2018, bls. 36).

⁽²⁾ BoR (20) 42 og skyldar reglur BoR (21) 82.

⁽³⁾ Slík upplýsingaöflun getur eftir atvikum fallið undir ákvæði landslaga um trúnaðarmeðferð.

⁽⁴⁾ Þ.e. bæði notendur sem þegar eru tengdir kerfinu og notendur sem gætu tengst því.

⁽⁵⁾ Hér er átt við hámarksgagnaflutningshraða samkvæmt áskriftarsamningi endanotenda.

⁽⁶⁾ Sömu grunnvirki geta skilað endanotendum mismunandi afköstum eftir því hversu margir notendur nýta sér samtímis fjölrásatengingu sem er flöskuháls í kerfinu og eftir því hver tilgreindur hámarkshraði þeirra er. Afköstin ráðast af því hversu margir notendur eru virkir samtímis (en sá fjöldi er mestur við álagstímaskilyrði). Slíkur „tölfræðilegur fjölrásaávinningur“ (e. *statistical multiplexing gain*) (a.m.k. 10%, þ.e. hlutfall virkra notenda er 1:10) krefst þess einnig að fjarskiptafyrirtæki notist við nægilega nákvæm líkön af umferðardreifingu í kerfinu.

Óska má eftir því við fyrirtækin að þau láti í té tæmandi lýsingu á aðferðunum sem þau nota við útreikning á áætluðum afköstum þar sem eftirtalið komi fram, meðal annars:

- a) Hvaða tækni er notuð í aðgangnetinu (FTTH, FTTB, ADSL, VDSL, VDSL með vigrun, DOCSIS.x o.s.frv.), og þá sé lútin fylgja heildarforskrift staðalsins sem um ræðir.
- b) Hvernig netið er uppbyggt (til dæmis hvort notað er P2P eða einhver útfærsla af P2MP), þar á meðal einfölduð skýringarmynd sem sýnir legu kapla og ljósleiðara (til dæmis nettré í hlutlausu gígabitahæfu ljósneti (GPON)).
- c) Hvaða flöskuhálastengingar eru fyrir hendi í netinu, en þar er átt við þá hluta netsins þar sem tölfraðilegur fjölrásaávinningur er meiri en annars staðar, að meðtöldum skýrum upplýsingum um annað hvort: i) yfirbókunarhlutfallið sem notað er þegar afkasta slíkrar tengingar er ákveðin (t.d. í greinanetinu) eða ii) undirbúningsvinnu sem fram fór til að ákveða nauðsynleg afköst slíkra flöskuhálastenginga. Stjórnvaldinu sem fer með þennan málaflokk er jafnan heimilt, hvað sem öðru líður, að fara fram á tölfraðilegar upplýsingar um hraðann sem endanotandi getur vænst (t.d. má gefa upp meðalhraða, dæmigerðan hraða eða líkurnar á að tilgreindur hraði náist hjá endanotanda á hverjum tíma, ásamt upplýsingum um forsendur notendalíkansins).

2.3. UPPLÝSINGAR SEM AFLAÐ ER VEGNA ÍTARLEGRAR SANNPÓFUNAR

Stjórnvöldum er heimilt að krefja fyrirtæki um nánari upplýsingar um einstaka hluta netsins og staðsetningu þeirra til að fram geti farið ítarleg sannprófun, t.d. á aðferðunum sem notaðar eru til að reikna uppgefin afköst.

Þannig er heimilt að fara þess á leit við fyrirtæki að þau láti í té nánari upplýsingar um aðgangshluta fastanetsins þar sem eftirtalið komi fram, meðal annars:

- a) Staðsetningar götuskápa og línulengd frá götuskápi að heimili notanda.
- b) Skýrar upplýsingar um útreikninga að baki afluppgjöri tenginga (t.d. hvernig móttökustyrkur merkis er settur í samband við bitatíðni, hvaða skekkjumörk eru notuð í afluppgjöri o.s.frv.). Stjórnvöldum er heimilt að fara þess á leit við fjarskiptafyrirtæki að þau láti í té öll afluppgjör sem lögð eru til grundvallar þegar netþjónustan er hönnuð og afkastageta ákveðin, ásamt upplýsingum um helstu breytur, þar á meðal lýsingu á aðferðunum sem fyrirtækið leggur til grundvallar við útreikning á afluppgjöri og röksemdum fyrir því að nota þær aðferðir.

3. KORTLAGNING FARNETA OG ÞRÁÐLAUSRA FASTANETA

3.1. VIÐMÍÐ VEGNA KORTLAGNINGAR Á AFKÖSTUM FARNETA OG ÞRÁÐLAUSRA FASTANETA

Að því er þessa kortlagningaraðferð varðar skulu stjórnvöld í hverju aðildarríki fara þess á leit við fyrirtæki að þau fylgi eftirfarandi viðmiðum við útreikning á afköstum einstakra neta:

- a) Tekið sé mið af bestu starfsvenjum í greininni⁽⁷⁾ að því er varðar öll helstu áhrif á útbreiðslu útsends þráðlauss merkis⁽⁸⁾.
- b) Útreikningar miðist við 95% líkur⁽⁹⁾ á að ná uppgefnunum afköstum við jaðar þjónustuhólfs, en að öðrum kosti 95% líkur á að ná uppgefnunum afköstum í sérhverjum netpunkti, að teknu tilliti til hugsanlegs breytileika útbreiðsluskilyrða vegna ýmissa ófyrirsjáanlegra áhrifa og hugsanlegs breytileika milli punkta á svæðinu sem um ræðir (á grundvelli staðfanga eða uppskiptingar í reiti sem eru ekki stærri en 100×100 metrar).

⁽⁷⁾ Með orðunum bestu starfsvenjum í greininni er átt við breytur við líkanagerð, lausnir, skipulag og skekkjumörk sem algengt er að nota við skipulagningu þráðlausra fjarskiptakerfa og rekstur þeirra í viðskiptaskyni og taldar yrðu nægilega vðeigandi og réttar ef sérfræðingar á þessu sviði væru fengnir til að sannreyna aðferðirnar.

⁽⁸⁾ Til að mynda trufanir vegna landslags og bygginga sem líta þarf til þegar móttökustyrkur merkis er áætlaður.

⁽⁹⁾ Þegar talað er um líkur „við jaðar þjónustuhólfs“ er átt við líkurnar á því að lágmarksafköstum sé náð við ysta jaðar þjónustusvæðisins (þ.e. í mestu uppgefinni útbreiðslufjarlægð á svæðinu sem um ræðir). Til grundvallar útreikningum verður að leggja raunhæft hermilíkan af útbreiðslunni, afluppgjör og nægilega víð skekkjumörk.

- c) Gert sé ráð fyrir að álagstímaskilyrði séu sem hér segir:
- i) Nafnágag í þjónustuhólfi⁽¹⁰⁾ sé að minnsta kosti 50%, og hærra ef raunágag á álagstímum mælist til muna hærra en það.
 - ii) Í þráðlausum fastanetum er æskilegt að miða það álag í þjónustuhólfi sem notað er í útreikningum við álagstímaskilyrði, eins og þau eru áætluð samkvæmt raunhæfum forsendum⁽¹¹⁾.
- d) Gefin séu upp afköst á hvern endanotanda og á grundvelli loftneta utandyra. Ef margir endanotendur eru um hvert móttökulofnet skal miða við að heildarafkastageta skiptist jafnt milli endanotenda⁽¹²⁾.
- e) Gefin séu upp afköst að því er varðar hverja tæknilausn og hverja tíðni sem notuð er þegar notast er við mismunandi tæknilausnir⁽¹³⁾ og fleiri en eina tíðni⁽¹⁴⁾ á sama útbreiðslusvæði, að teknu tilliti til þeirrar bandbreiddar sem aðgengileg er í raun á hverri tíðni. Ef notuð er tíðni sem er ekki háð rekstrarleyfi skal það tekið skýrt fram.

Þegar fjarskiptafyrirtæki senda stjórnvaldi upplýsingar skulu einkum eftirtalin atriði höfð í huga:

- a) Hvaða tegund⁽¹⁵⁾ greinanets er notuð og afkastageta allra senda í netinu⁽¹⁶⁾.
- b) Fjöldi heimila/fyrirtækja sem nýta þjónustu, og fjöldi heimila/fyrirtækja sem kostur er á að veita þjónustu, í hverju reiknuðu reitaneti þráðlausra fastaneta.

3.2. UPPLÝSINGAR SEM AFLAÐ ER VEGNA SANNNRÓFUNAR

Til að draga úr hættunni á tækifærishegðun fyrirtækja og tryggja að fullnægjandi upplýsingar hafi verið lagðar fram, að samræmi sé í þeim upplýsingum og treysta megi að þær séu réttar, og með það fyrir augum að forðast tafir á að þjónusta geti hafist á svæðinu sem um ræðir, er stjórnvöldum sem annast kortlagninguna heimilt að krefja fyrirtæki um nánari upplýsingar til sannrófunar á fyrirbyggjandi gögnum.

Stjórnvöldum er heimilt að krefja fyrirtæki um tæmandi lýsingu á aðferðunum sem þau nota við útreikning á mörkum útbreiðslusvæða sinna þar sem eftirtalið komi fram, meðal annars:

- a) Útbreiðslulíkön og helstu breytur sem notaðar eru í útbreiðsluhermingu.
- b) Almennar upplýsingar um einstaka hluta netsins, einkum loftnet (t.d. sendiafl, MIMO og hvar loftnet eru staðsett).
- c) Helstu upplýsingar um afluppgjör (til dæmis vörpun milli móttökuafls og bitahraða, hvaða skekkjumörk eru notuð í uppgjörinu o.s.frv.). Fyrirtækjum ber að láta í té öll afluppgjör sem notuð eru þegar netþjónusta er hönnuð og afkastageta ákveðin, ásamt upplýsingum um helstu breytur, svo og lýsingu á því hvernig staðið var að gerð uppgjörins og hvaða forsendur voru lagðar til grundvallar.
- d) Hvar farnetsstöðvar er að finna.

⁽¹⁰⁾ Með orðunum „álag í þjónustuhólfi“ er átt við það meðalhluftfall af afkastagetu sendis sem endanotendur nýta sér að því er varðar tiltekna þjónustu.

⁽¹¹⁾ Ef ekki er notast við áætluð álagstímaskilyrði skal í þráðlausum fastanetum miða við 90% álag í þjónustuhólfi. Ástæðan fyrir því að miðað er við meira álag í þráðlausum fastanetum (en í farnetum) er sú að gera má ráð fyrir öðru notkunarmynstri þar sem leiðir til meiri samkeppni um sameiginlega afkastagetu sendisins sem um ræðir.

⁽¹²⁾ Í þráðlausum fastanetum getur háttáð þannig til þegar íbúar í fjölbýlishúsi nýta loftnet á þaki hússins sameiginlega.

⁽¹³⁾ Tæknilausnir eru m.a. þessar: 3G UMTS og HSPA. 4G LTE eða LTE-Advanced. 5G, annað hvort 3GPP Release 15 New Radio (NR) non-standalone („sjálfstætt“, þ.e. með 4G-stofnneti) eða NR standalone („sjálfstætt“, þ.e. með eigin 5G-stofnneti) og frekari þróun þeirrar tækni (þar á meðal 3GPP Release 16). Æskilegt er að aflað sé upplýsinga um þær tæknilausnir byggðar á 3GPP sem í notkun eru (að minnsta kosti upplýsinga um hvaða útgáfur af 3GPP eru í notkun).

⁽¹⁴⁾ Tilgangurinn er að greina á milli tíðnisviða undir 6 GHz annars vegar og á millimetrabylgju hins vegar, með vísan til þess að þau eru oft notuð fyrir ólíkar tegundir þjónustu.

⁽¹⁵⁾ Hvort notaður er ljósleiðari, Ethernet í koparþráðum, þráðlaus tæknilausn o.s.frv.

⁽¹⁶⁾ Ef ljósleiðaratenging er notuð getur það að jafnaði talist fullnægjandi.

- e) Upplýsingar um eiginleika greinanetsins.

3.3. UPPLÝSINGAR SEM AFLAÐ ER VEGNA ÍTARLEGRAR SANNPÓFUNAR

Stjórnvöldum er heimilt að krefja fyrirtæki um nánari upplýsingar um einstaka hluta netsins og staðsetningu þeirra til að ítarleg sannprófun geti farið fram, t.d. á aðferðunum sem notaðar eru til að reikna út uppgæfin afköst. Þannig er heimilt að fara þess á leit við fyrirtæki að þau láti í té nánari upplýsingar um netin sem þau starfrækja þar sem eftirtalið komi fram, meðal annars:

- a) Fjöldi senda í hverri farnetsstöð.
- b) Hæð sendanna frá jörðu.
- c) Fjöldi reita við hverja farnetsstöð.
- d) Tæknilausn sem notuð er í sendum, þar á meðal MIMO-flokkur og nýtanleg bandbreidd á hverri rás.

II. VÍÐAUKI

**UPPLÝSINGAR SEM STJÓRNVÖLDUM Í ADILDARRÍKJUNUM BER AÐ BIRTA SAMKVÆMT ÁKVÆÐUM B-LÍÐAR
202. MGR. ÞESSARA LEIÐBEINANDI REGLNA**

Upplýsingar um staka úthlutun aðstoðar, sbr. b-lið 202. mgr. þessara leiðbeinandi reglna, verða að taka til eftirtalinna atriða⁽¹⁾:

- a) Hvaða fyrirtæki hljóta aðstoð samkvæmt ákvörðun um staka úthlutun aðstoðar.
 - i) Heiti.
 - ii) Auðkenni fyrirtækisins sem hlýtur aðstoð.
- b) Fyrirtækjaflokkur fyrirtækisins sem hlýtur aðstoð á þeim tíma sem sótt er um:
 - i) Lítið eða meðalstórt fyrirtæki.
 - ii) Stórt fyrirtæki.
- c) Starfssvæði fyrirtækisins sem hlýtur aðstoð (NUTS II eða viðeigandi undirflokkur).
- d) Helsta atvinnugrein eða atvinnustarfsemi sem er grundvöllur aðstoðarveitingar til fyrirtækisins sem hlýtur aðstoð, samkvæmt NACE-flokkun (þriggja tölustafa kóði)⁽²⁾.
- e) Eiginleg fjárhæð aðstoðarinnar í gjaldmiðli landsins. Þegar veitt aðstoð er fölginn í skatthagræði má tilgreina hversu mikil aðstoð var veitt í hverju tilviki á eftirfarandi talnabilum (í milljónum evra)⁽³⁾:
 - [0,1–0,5],
 - [0,5–1],
 - [1–2],
 - [2–5],
 - [5–10],
 - [10–30],
 - [30–60],
 - [60–100],
 - [100–250],
 - [250 og hærri].

⁽¹⁾ Undanskilja má viðskiptaleyndarmál og aðrar trúnaðarupplýsingar þegar fullnægjandi rök þykja standa til og með fyrirvara um samþykki framkvæmdastjórnarinnar [Orðsending framkvæmdastjórnarinnar um þagnarskyldu í tengslum við ákvarðanir um ríkisaðstoð, C(2003) 4582 (Stjtið. ESB C 297, 9.12.2003, bls. 6)].

⁽²⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1893/2006 frá 20. desember 2006 um stofnun atvinnugreina-flokkunar Evrópubandalaganna (NACE, 2. endursk.) og um breytingu á reglugerð ráðsins (EBE) nr. 3037/90 sem og tilteknum EB-reglugerðum um sérstök hagskýrslusvið (Stjtið. ESB L 393, 30.12.2006, bls. 1).

⁽³⁾ Fjárhæðin, sem tilgreina skal, er mesti skattfrádráttur sem heimilt er að reikna en ekki sú fjárhæð sem dregin er frá í raun á hverju ári (þegar aðstoð er veitt sem skattafsláttur skal þannig tilgreina mesta heimila skattafslátt fremur en veittan afslátt, enda getur sú fjárhæð ráðist af skattskyldum tekjum eins og þær eru hverju sinni og verið breytileg milli ára).

- f) Nafnfjárhæð aðstoðarinnar, ef hún er önnur en eiginleg aðstoðarfjárhæð, í gjaldmiðli landsins⁽⁴⁾.
- g) Aðstoðargerningur⁽⁵⁾:
 - i) Styrkur/vaxtaniðurgreiðsla/niðurfelling láns.
 - ii) Lán/endurgreiðsluskýlt framlag/styrkur með ákvæði um endurgreiðslu.
 - iii) Ábyrgð.
 - iv) Skatthagræði eða skattundanþága.
 - v) Áhættufjármögnun.
 - vi) Annað (vinsamlega tilgreinið hvað).
 - vii) Dagur sem aðstoð er úthlutað og birtingardagur.
 - viii) Tilgangur aðstoðar.
- h) Heiti stofnunar eða stofnana sem annast úthlutun aðstoðar.
- i) Heiti umboðsaðila, eftir því sem við á, og heiti fjármálamilliliða sem boðin hefur verið þátttaka.

⁽⁴⁾ Vergt styrkígildi, eða fjárfestingarfjárhæð eftir því sem við á. Þegar um ræðir rekstraraðstoð má tilgreina árlega fjárhæð fyrir hvert fyrirtæki sem hlýtur aðstoð. Þegar um ræðir skattívilnanir má tilgreina þessa fjárhæð á tilteknum bilum, sbr. stafl. e) í þessum viðauka. Fjárhæðin, sem tilgreina skal, er mesti skattfrádráttur sem heimilt er að reikna en ekki sú fjárhæð sem dregin er frá í raun á hverju ári (þegar aðstoð er veitt sem skattafsláttur skal þannig tilgreina mesta heimila skattafslátt fremur en veittan afslátt, enda getur sú fjárhæð ráðist af skattskyldum tekjum eins og þær eru hverju sinni og verið breytileg milli ára).

⁽⁵⁾ Ef aðstoðargerningar eru fleiri en einn ber að tilgreina aðstoðarfjárhæð sem úthlutað er samkvæmt hverjum gerningi fyrir sig.

III. VIÐAUKI

UPPLÝSINGAR SEM STJÓRNVÖLDUM Í ADILDARRÍKJUNUM BER AÐ BIRTA SAMKVÆMT ÁKVÆÐUM 208. MGR. ÞESSARA LEIÐBEINANDI REGLNA

Í skýrslunni sem um getur í 208. mgr. þessara leiðbeinandi reglna verða að koma fram, að því er varðar hvert verkefni sem unnið er að samkvæmt aðstoðarráðstöfun sem samþykkt hefur verið á grundvelli þessara leiðbeinandi reglna, allar eftirtaldar upplýsingar:

- a) Heiti fyrirtækisins (eða fyrirtækjanna) sem hlýtur aðstoð.
- b) Heildarkostnaður (eða áætlaður heildarkostnaður) verkefnisins og meðalkostnaður á hvert heimili/fyrirtæki sem kostur er á að veita þjónustu.
- c) Fjárhæð veittrar aðstoðar og fjármunir sem varið er til aðstoðar.
- d) Aðstoðarhlutfall.
- e) Uppruni opinberra fjármuna sem nýttir eru í verkefninu.
- f) Útbreiðsluhlutfall og fjöldi notenda sem geta nýtt sér þjónustuna, fyrir og eftir ríkisafskiptin.
- g) Að því er varðar sérstaklega þau verkefni sem ráðist er í til að greiða fyrir uppbyggingu breiðbandsneta:
 - i) Hvaða dag netið var tekið í notkun.
 - ii) Hvaða tæknilausn er notuð í netinu sem komið var upp með opinberu fjárframlagi.
 - iii) Hver flutningshraði þjónustunnar er, bæði til og frá notanda.
 - iv) Hvers konar heildsöluaðgangur býðst, þar á meðal hvaða skilmálar eru settir fyrir aðgangi og hvaða gjaldskrá eða verðlagningaraðferð er notuð.
 - v) Óskir um heildsöluaðgang sem bornar eru fram á grundvelli raunhæfrar eftirspurnar, sé um slíkt að ræða, og hvernig brugðist hefur verið við slíkum óskum.
 - vi) Hversu mörg fyrirtæki hafa sóst eftir heildsöluaðgangi og hversu margir þjónustuveitendur nýta sér slíkan aðgang.
 - vii) Gjaldskrá smásöluaðgangs fyrir og eftir að ráðstöfunin komst í framkvæmd.
 - viii) Fjöldi heimila/fyrirtækja sem kostur er á að veita þjónustu í kerfinu sem komið er upp með opinberu fjárframlagi.
 - ix) Nýtingarhlutföll.
- h) Að því er varðar sérstaklega þau verkefni sem komið er á fót til að ýta undir nýtingu breiðbandsþjónustu, svo sem kerfi inneignarmiða:
 - i) Gildistími ráðstöfunarinnar.
 - ii) Verðmæti inneignarmiða.
 - iii) Hvaða tegund áskriftar eða þjónustu telst styrkhæf, en undir það fellur einnig búnaður sem afhentur er viðskiptavinum svo og innanhússlagnir og tengikaplar sem lagðir eru í húsnæði í einkaeigu.
 - iv) Nýtingarhlutfall fyrir og eftir að ráðstöfunin kemst í framkvæmd og fjöldi endanotenda sem hafa notið góðs af ráðstöfuninni (eftir flokkum, t.d. einstakir endanotendur eða lítil og meðalstór fyrirtæki, og eftir tegund áskriftar eða þjónustu sem notendum stendur til boða).
 - v) Hversu mörg þjónustufyrirtæki sem veita breiðbandsþjónustu geta nýtt sér ráðstöfunina.
 - vi) Hversu mörg þjónustufyrirtæki sem veita breiðbandsþjónustu hafa í raun nýtt sér ráðstöfunina.
 - vii) Hvernig markaðsstaða einstakra fjarskiptafyrirtækja hefur breyst, eftir tegund áskriftar eða þjónustu sem notendum stendur til boða, að teknu tilliti til þess búnaðar og þeirra tæknilausna sem fyrirtækin notast við (FTTH, FTTC, DOCSIS, FWA o.s.frv.).
 - viii) Gjaldskrá heildsölu- og smásöluaðgangs fyrir og eftir að ráðstöfunin komst í framkvæmd.

IV. VIDAUKI

DÆMIGERÐAR RÁÐSTAFANIR TIL STUÐNINGS BREIÐBANDSUPPBYGGINGU

Við úrvinnslu mála hjá framkvæmdastjórninni hefur komið í ljós að í stuðningi sínum við breiðbands-uppbyggingu nota stjórnvöld sumra aðildarríkja fjármögnunarleiðir sem verða að jafnaði að teljast ríkisaðstoð í skilningi 1. mgr. 107. gr. sáttmálans. Eftirfarandi lýsing á dæmigerðum ríkisafskiptum er birt hér til skýringar og er ekki tæmandi, enda geta stjórnvöld þróað aðrar leiðir til styðja breiðbands-uppbyggingu eða vikið frá tilhöguninni sem lýst er í eftirfarandi efnisgreinum.

1. Uppbótarfjármögnun: Þegar uppbótarfjármögnun⁽¹⁾ er notuð styðja stjórnvöld í aðildarríkjunum⁽²⁾ uppbyggingu fastaneta eða farneta með því að greiða breiðbandsfjárfestum⁽³⁾ beina fjárstyrki eða með því að niðurgreiða kostnað þeirra vegna hönnunar, uppbyggingar, umsýslu og rekstrar neta í atvinnuskyni, að teknu tilliti til tekna þeirra af starfseminni og hæfilega áætlaðs hagnaðar. Í tengslum við uppbótarfjármögnun er miðað við að hæfilega áætlaður hagnaður sé sú arðsemi eiginfjár sem fjárfestir myndi telja nauðsynlega, að teknu tilliti til áhættu sem einkennir starfsemi á sviði breiðbands og þjónustunnar sem fyrirhugað er að bjóða. Vegið meðaltal fjármagnskostnaðar (WACC) er algeng aðferð til að áætla hver arðsemi eiginfjár þarf að vera. Ákvarðanir stjórnvalda í aðildarríkjunum um hæfilega áætlaðan hagnað eru að jafnaði tengdar viðmiðum sem ætlað er að tryggja nægilega hvata til fjárfestingar og varða einkum gæði veittrar þjónustu og aukna rekstrarhagkvæmni. Ábati af aukinni rekstrarhagkvæmni er ákveðinn þannig að hann skiptist með tilhlýðilegum hætti milli hlutaðeigandi breiðbandsfjárfestis annars vegar og aðildarríkisins eða endanotenda hins vegar. Þegar uppbótarfjármögnun er notuð eru kerfin sem byggð eru upp oftast að fullu í eigu fyrirtækisins sem hlýtur aðstoð, en það fyrirtæki ber þá áhættuna sem tengist framkvæmdunum og því að nægilega margir viðskiptavinir finnist.
2. Stuðningur í fríðu: Stjórnvöld í aðildarríkjunum styðja uppbyggingu fastaneta eða farneta með því að heimila rekstraraðilum breiðbandsneta afnot af grunnvirkjum, bæði þeim sem fyrir eru og nýuppbyggðum. Stuðningurinn tekur á sig ýmsar myndir, en algengast er að stjórnvöld geri hlutlaus grunnvirki breiðbands aðgengileg með því að annast jarðvinnu (t.d. uppgröft gatna), lagningu röra eða ótengdra ljósþráða („svartleiðara“) eða með því að veita aðgang að grunnvirkjum sem fyrir eru (til dæmis rörum, staurum og möstrum).
3. Beinar fjárfestingar: Stjórnvöld í aðildarríkjunum koma upp fastaneti eða farneti og annast rekstur þess beint með því að fela hann annað hvort deild innan stjórnkerfis hins opinbera eða rekstrareiningu undir stjórn eða í eigu opinbers aðila⁽⁴⁾. Ríkisstyrkt net eru oft starfrækt eingöngu sem heildsölunet sem öllum fyrirtækjum sem selja breiðbandsþjónustu í smásölu stendur til boða að nýta sér á jafnræðisgrundvelli.
4. Sérleyfissamningar: Stjórnvöld í aðildarríkjunum standa undir kostnaði við uppbyggingu fastanets eða farnets fyrir breiðbandsþjónustu og halda því í opinberri eigu, en starfræksla þess er boðin út í samkeppnisútboði og fjarskiptafyrirtæki falið að annast rekstur þess í viðskiptaskyni á grundvelli þess útboðs. Fyrirtæki sem annast rekstur breiðbandsneta getur starfrækt netið með þeim hætti að annað hvort sé veitt eingöngu heildsölupjónusta eða bæði heildsölu- og smásölupjónusta.

⁽¹⁾ Hugtakið „uppbótarfjármögnun“ (e. *gap funding*) vísar yfirleitt til þess að bættur sé upp munurinn á fjárfestingarkostnaði og áætluðum hagnaði.

⁽²⁾ Undir það hugtak falla öll opinber stjórnvöld.

⁽³⁾ Hugtakið „fjárfestar“ vísar til fyrirtækja og rekstraraðila breiðbandskerfa sem leggja fjármuni til uppbyggingar grunnvirkja fyrir breiðbandsþjónustu.

⁽⁴⁾ Ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2011) 7285 lokag. frá 19. október 2011, mál N 330/2010 – Frakkland – Programme national «Très Haut Débit» - Volet B (Stjtið. ESB C 364, 14.12.2011, bls. 2), sem hafði að geyma umfjöllun um ýmsar leiðir sem hið opinbera getur farið, þar á meðal að „collectivités territoriales“ [sveitarstjórnir, héraðsstjórnir o.s.frv.; aths. þýðanda] geta nýtt rekstrarfyrirkomulagið „régie“ til að reka eigin breiðbandsþjónustu.

ESB-STOFNANIR

FRAMKVÆMDASTJÓRNIN

Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja

2023/EES/61/02

(mál M.11134 – NOVOFLEET/SHAREHOLDERS OF ANDAMUR/ROAD)

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 23. ágúst 2023 tilkynning um fyrirhugaðan samruna í samræmi við 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾.

Tilkynningin varðar eftirfarandi fyrirtæki:

- Novofleet Verwaltungsgesellschaft mbH („Novofleet“, Þýskalandi), sem tilheyrir DKV Mobility Group (Þýskalandi)
- Fondalmanzora Investment, S.L.U. („Fondalmanzora“, Spáni)
- 1994 Andamur, S.L.U. („1994 Andamur“, Spáni)
- Participaciones Almanzora, S.L.U. („Almanzora“, Spáni)
- Miras y Cazorla, S.L.U. („Miras“, Spáni)
- Road Solution Pro, S.L. („Road“, Spáni)
- Novofleet og Fondalmanzora, 1994 Andamur, Almanzora og Miras (einu nafni „hluthafar Andamur“) ná í sameiningu yfirráðum, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. og 4. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, yfir Road í heild.

Samruninn á sér stað með kaupum á hlutabréfum.

2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:

- **Novofleet**, hluti af DKV Mobility samstæðunni, fæst við sölu á eldsneytiskortum fyrir hefðbundið eldsneyti og rafhleðslukortum fyrir rafknúin ökutæki. DKV Mobility Group býður einnig upp á lausnir fyrir tollgreiðslur, samgöngulausnir (þ.e. bílastæði, leigubjónustu, viðgerð á ökutækjum, nýskapandi stafrænar lausnir o. fl.) auk þess að annast þjónustu til að endurgreiða virðisaukaskatt og annan skatt.
- **Hluthafar Andamur** hafa sameiginleg yfirráð yfir GP Límite Andamur, S.L., spænsku fjölskyldufyrirtæki sem annast samþætta flutningaþjónustu. Þeir eru fjárfestingarfyrirtæki og eina starfsemi þeirra tengist kaupum, eignarhaldi, afhendingu og sölu á eignarhlutum eða hagsmunum í öðrum fyrirtækjum.
- **Road** er fyrirtæki sem var stofnað 2022 og samanstendur af eftirfarandi rekstrareiningum: i) útgáfa á peningalausum og kreditkortalausum eldsneytisinn eignarkortum sem viðskiptavinir geta notað, ii) leigu- og stýringarþjónusta á tollgreiðslutækjum og iii) að annast endurgreiðsluþjónustu á virðisaukaskatti og öðrum eldsneytistengdum skatti í tengslum við tiltekna starfsemi.

3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að hin fyrirhuguðu viðskipti sem hafa verið tilkynnt geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.

Hafa ber í huga að mál þetta kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinnna mála sem varða samruna, samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.

4. Þriðju aðilar sem eiga hagsmuna að gæta eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu starfsemi.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB C 306, 30.8.2023. Eftirfarandi tilvísun skal ávallt tekin sérstaklega fram:

M.11134 – NOVOFLEET/SHAREHOLDERS OF ANDAMUR/ROAD

Unnt er að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir með tölvupósti, símbrefi eða í pósti. Vinsamlegast notið eftirfarandi samskiptaleiðir:

Netfang: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Bréfasími: +32 22964301

Póstáritun:

European Commission

Directorate-General for Competition

Merger Registry

1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 og EES-viðbætur nr. 9, 22.2.2007, bls. 62 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja
(mál M.11193 – BAOSTEEL/SAUDI ARAMCO/PIF/JV)

2023/EES/61/03

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 16. ágúst 2023 tilkynning um fyrirhugaðan samruna í samræmi við 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾.

Tilkynningin varðar eftirfarandi fyrirtæki:

- Baoshan Iron & Steel Co., Ltd. („Baosteel“, Kína), fyrirtæki sem er skráð og stofnað samkvæmt lögum Alþýðulýðveldisins Kína og skráð í kauphöllina í Shanghai (600019)
- Saudi Arabian Oil Company („Saudi Aramco“, Sáði-Arabíu), hlutafélag sem sett var á laggirnar með konungstílskipun nr. M/8 konungsríkisins Sáði-Arabíu
- Public Investment Fund („PIF“, Riyadh, Sáði-Arabíu), ríkisfjárfestingarsjóður Sáði-Arabíu, sem var settur á laggirnar 1971 og sem er stýrt af lögum um opinbera fjárfestingarsjóði sem voru gefin út samkvæmt konungstílskipun nr. M/92 dagsett 12/08/1440H
- Nýstofnað sameiginlegt félag sem annast samþætta stálplötuframleiðslu („JV Company“, Sáði-Arabíu)

Baosteel, Saudi Aramco og PIF öðlast sameiginleg yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. og 4. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, yfir JV (hinu sameiginlega fyrirtæki).

Samruninn á sér stað með hlutabréfakaupum í nýstofnuðu fyrirtæki sem er fyrirtæki um sameiginlegt verkefni.

2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:

- Baosteel fæst einkum við framleiðslu á járn og stáli, vinnslu og dreifingu, upplýsingatækni, kolefnisiðnað og fjármálastarfsemi.
- Saudi Aramco er hlutafélag starfar einkum við leit, rannsóknir á, borun og vinnslu á kolvatnsefnum auk framleiðslu, finnvinnslu og markaðssetningar á þeim efnum.
- PIF er ríkisfjárfestingarsjóður með beinar og óbeinar fjárfestingar í fjölmörgum greinum í Sáði-Arabíu og um allan heim, m.a. á sviðum matvæla og landbúnaðar, orkumála, fjármálastarfsemi, framleiðslu, fasteigna, flutningastarfsemi og stafræna geirans.

3. Starfsemi sameiginlega félagsins mun felast í framleiðslu og dreifingu á frauðjárn og þungum stálplötum til þriðju aðila og til Saudi Aramco, PIF og dótturfyrirtækja þeirra samkvæmt sölusamningum til langs tíma, einkum í konungsríkinu Sáði-Arabíu, aðildarríkjum Samstarfsráðs Persaflóaríkja og á Mið-Austurlöndum og Norður-Afríku.

4. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að hin fyrirhuguðu viðskipti sem hafa verið tilkynnt geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.

Hafa ber í huga að mál þetta kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna mála sem varða samruna, samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.

5. Þriðju aðilar sem eiga hagsmuna að gæta eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu starfsemi.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB C 303, 28.8.2023. Eftirfarandi tilvísun skal ávallt tekin sérstaklega fram:

M.11193 – BAOSTEEL/SAUDI ARAMCO/PIF/JV

Unnt er að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir með tölvupósti, símbréfi eða í pósti. Vinsamlegast notið eftirfarandi samskiptaleiðir:

Netfang: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Bréfasími: +32 22964301

Póstáritun:

European Commission

Directorate-General for Competition

Merger Registry

1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 og EES-viðbætur nr. 9, 22.2.2007, bls. 62 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja**2023/EES/61/04****(mál M.11196 – CVC/WORXINVEST/SD WORX)****Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð**

1. Framkvæmdastjórninni barst 21. ágúst 2023 tilkynning um fyrirhugaðan samruna í samræmi við 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾.

Tilkynningin varðar eftirfarandi fyrirtæki:

- CVC Capital Partners SICAV-FIS S.A. („CVC“, Lúxemborg)
- WorxInvest (Belgíu)
- SD Worx NV („SD Worx“, Belgíu), sem er að fullu í eigu og stjórnað af WorxInvest

CVC og WorxInvest öðlast sameiginleg yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. og 4. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, yfir SD Worx.

Samruninn á sér stað með kaupum á hlutabréfum.

2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:

- CVC: annast ráðgjöf og stýringu fjárfestingarsjóða og á hagsmuni í fjölmörgum félögum með starfsemi í ýmsum atvinnuvegum um allan heim, einkum í Evrópu, Bandaríkjunum og á Asíu-Kyrrahafssvæðinu.
- WorxInvest: fjárfestir í framtakssjóðum og litlum og meðalstórum fyrirtækjum, peningamarkaðsgerningum og fasteignum.
- SD Worx: annast lausnir og þjónustu á sviði mannauðsstjórnunar og launþjónustu.

3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að hin fyrirhuguðu viðskipti sem hafa verið tilkynnt geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.

Hafa ber í huga að mál þetta kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna mála sem varða samruna, samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.

4. Þriðju aðilar sem eiga hagsmuna að gæta eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu starfsemi.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB C 305, 29.8.2023. Eftirfarandi tilvísun skal ávallt tekin sérstaklega fram:

M.11196 – CVC/WORXINVEST/SD WORX

Unnt er að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir með tölvupósti, símbréfi eða í pósti. Vinsamlegast notið eftirfarandi samskiptaleiðir:

Netfang: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Bréfasími: +32 22964301

Póstáritun:

European Commission

Directorate-General for Competition

Merger Registry

1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 og EES-viðbætur nr. 9, 22.2.2007, bls. 62 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja
(mál M.11214 – MUBADALA CAPITAL/FORTRESS MANAGEMENT/FIG)

2023/EES/61/05

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 24. ágúst 2023 tilkynning um fyrirhugaðan samruna í samræmi við 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾.

Tilkynningin varðar eftirfarandi fyrirtæki:

- Mubadala Capital LLC („Mubadala Capital“, Sáði-Arabíu), sem lýtur yfirráðum Mubadala Investment Company PJSC (Sáði-Arabíu)
- FIG Buyer GP („Fortress Management“, Bandaríkjunum), nýstofnuð eining sem er alfarið í eigu meðlima í núverandi stjórnendateymi Fortress Investment Group LLC
- Fortress Investment Group LLC („FIG“, Bandaríkjunum)

Mubadala Capital og Fortress Management öðlast sameiginleg yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, yfir FIG í heild.

Samruninn á sér stað með kaupum á eignarhlutum og samlagshlutafélagasamningi.

2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:

- Mubadala Capital er dótturfélag MIC sem annast eignarstýringu.
- Fortress Management er í eigu meðlima í núverandi stjórnendateymi FIG.
- FIG er fyrirtæki sem annast fjölbreytta fjárfestingastýringu.

3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að hin fyrirhuguðu viðskipti sem hafa verið tilkynnt geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.

Hafa ber í huga að mál þetta kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna mála sem varða samruna, samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.

4. Þriðju aðilar sem eiga hagsmuna að gæta eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu starfsemi.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB C 307, 31.8.2023. Eftirfarandi tilvísun skal ávallt tekin sérstaklega fram:

M.11214 – MUBADALA CAPITAL/FORTRESS MANAGEMENT/FIG

Unnt er að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir með tölvupósti, símbréfi eða í pósti. Vinsamlegast notið eftirfarandi samskiptaleiðir:

Netfang: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Bréfasími: +32 22964301

Póstáritun:
European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 og EES-viðbætur nr. 9, 22.2.2007, bls. 62 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja

2023/EES/61/06

(mál M.11229 – MFE-MEDIAFOREUROPE/PROSIEBENSAT1)

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 24. ágúst 2023 tilkynning um fyrirhugaðan samruna í samræmi við 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾.

Tilkynningin varðar eftirfarandi fyrirtæki:

- MFE-MEDIAFOREUROPE N.V. („MFE“, Niðurlöndum), sem lýtur yfirráðum Fininvest S.p.A. (Ítalíu)
- ProSiebenSat.1 Media SE („P7S1“, Þýskalandi)

MFE öðlast yfirráð sér í lagi, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, yfir P7S1 í heild.

Samruninn á sér stað með kaupum á hlutabréfum.

2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:

- MFE er fjölþjóðleg fjölmiðlahópur sem starfrækir gjaldfrjálsar sjónvarpsstöðvar á ítölsku og spænsku, útvarpsstöðvar og áskriftarsjónvarpsþjónustu og fæst við starfsemi í tengslum við hljóð- og myndefni, þar á meðal sölu auglýsinga á ýmsum dreifingarmiðlum.
- P7S1 er stórt stafrænt fjölmiðlafyrirtæki sem fæst við afþreyingu, stefnumót og myndbönd, verslun og áhættuþætti, einkum í þýskumælandi löndum.

3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að hin fyrirhuguðu viðskipti sem hafa verið tilkynnt geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.

Hafa ber í huga að mál þetta kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna mála sem varða samruna, samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.

4. Þriðju aðilar sem eiga hagsmuna að gæta eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu starfsemi.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB C 307, 31.8.2023. Eftirfarandi tilvísun skal ávallt tekin sérstaklega fram:

M.11229 – MFE-MEDIAFOREUROPE/PROSIEBENSAT1

Unnt er að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir með tölvupósti, símbréfi eða í pósti. Vinsamlegast notið eftirfarandi samskiptaleiðir:

Netfang: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Bréfasími: +32 22964301

Póstáritun:

European Commission

Directorate-General for Competition

Merger Registry

1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 og EES-viðbætur nr. 9, 22.2.2007, bls. 62 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja
(mál M.11117 – APOLLO/PLATINUM FALCON/UNIVAR)

2023/EES/61/07

Framkvæmdastjórnin ákvað 5. júní 2023 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32023M11117. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja
(mál M.11145 – SCANIA/SENNDER/JV)

2023/EES/61/08

Framkvæmdastjórnin ákvað 18. ágúst 2023 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32023M11145. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

⁽¹⁾ Stjótið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 og EES-viðbæti nr. 9, 22.2.2007, bls. 62.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja
(mál M.11154 – LUBEA/GEL/ESTEVE HEALTHCARE)

2023/EES/61/09

Framkvæmdastjórnin ákvað 26. júní 2023 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32023M11154. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja
(mál M.11170 – VERITAS/EIM/PATIENT SQUARE/SYNEOS HEALTH)

2023/EES/61/10

Framkvæmdastjórnin ákvað 14. ágúst 2023 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32023M11170. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

⁽¹⁾ Stjótið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 og EES-viðbæti nr. 9, 22.2.2007, bls. 62.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja
(mál M.11190 – CORAL REEF/MHI/EQUITY INMEUBLES)

2023/EES/61/11

Framkvæmdastjórnin ákvað 18. ágúst 2023 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32023M11190. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja
(mál M.11203 – PAI PARTNERS/ECF)

2023/EES/61/12

Framkvæmdastjórnin ákvað 21. ágúst 2023 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32023M11203. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

⁽¹⁾ Stjótið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 og EES-viðbæti nr. 9, 22.2.2007, bls. 62.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja**2023/EES/61/13****(mál M.11205 – INPEX CORPORATION/ENEL GREEN POWER/
ENEL GREEN POWER AUSTRALIA)**

Framkvæmdastjórnin ákvað 16. ágúst 2023 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32023M11205. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja**2023/EES/61/14****(mál M.11215 – PAI PARTNERS/HG/AZETS)**

Framkvæmdastjórnin ákvað 16. ágúst 2023 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32023M11215. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

⁽¹⁾ Stjótið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 og EES-viðbæti nr. 9, 22.2.2007, bls. 62.

Tilkynning um ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar frá 15. maí 2023**2023/EES/61/15**

**þar sem lýst er yfir að samruni fyrirtækja samræmist innri
markaðinum og framkvæmd EES-samningsins**

(mál M.10646 – MICROSOFT/ACTIVISION BLIZZARD)

(Tilkynnt með skjalnúmeri C(2023) 3139)

Hinn 15. maí 2023 samþykkti framkvæmdastjórnin ákvörðun í samrunamáli samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 frá 20. janúar 2004 um eftirlit með samfylkingum fyrirtækja ⁽¹⁾, einkum 2. mgr. 8. gr. reglugerðarinnar. Ákvörðunina í heild sinni, að trúnaðarupplýsingum slepptum, er að finna á vefsetri aðalskrifstofu samkeppnismála á eftirfarandi slóð: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=2

⁽¹⁾ Stjóttö. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

**Auglýsing framkvæmdastjórnarinnar um endurgreiðsluvexti í tengslum við endurheimtu 2023/EES/61/16
ríkisaðstoðar og viðmiðunar- og afreiknivexti sem gilda frá 1. september 2023**

*(Birt í samræmi við ákvæði 10. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar
(EB) nr. 794/2004 frá 21. apríl 2004) ⁽¹⁾*

Grunnvextir eru reiknaðir í samræmi við orðsendingu framkvæmdastjórnarinnar um endurskoðun aðferðar við útreikning viðmiðunar- og afreiknivaxta ([Stjtið. ESB C 14, 19.1.2008, bls. 6](#)). Þá verður að bæta við grunnvextina viðeigandi álagi eins og fram kemur í orðsendingunni og fer það eftir beitingu viðmiðunarvaxtanna. Að því er afreiknivextina varðar merkir þetta að hækka verður grunnvextina sem nemur 100 grunnpunktum. Í reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 271/2008 frá 30. janúar 2008 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 794/2004 er kveðið á um að endurkröfuvextir skuli einnig ákveðnir með því að bæta 100 grunnpunktum við grunnvextina, nema kveðið sé á um annað í sérstakri ákvörðun.

Vextir sem hafa breyst eru feitletraðir.

Fyrri tafla birtist í [Stjtið. ESB C 254, 19.7.2023, bls. 4](#) og EES-viðbæti nr. 56, 3.8.2023, bls. 12.

Frá	Til	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL
1.9.2023	–	3,64	3,64	2,73	3,64	7,43	3,64	4,17	3,64	3,64
1.8.2023	31.8.2023	3,64	3,64	2,73	3,64	7,43	3,64	3,54	3,64	3,64
1.7.2023	31.7.2023	3,64	3,64	2,15	3,64	7,43	3,64	3,54	3,64	3,64
1.6.2023	30.6.2023	3,64	3,64	2,15	3,64	7,43	3,64	3,54	3,64	3,64
1.5.2023	31.5.2023	3,06	3,06	1,80	3,06	7,43	3,06	3,54	3,06	3,06
1.4.2023	30.4.2023	3,06	3,06	1,51	3,06	7,43	3,06	3,54	3,06	3,06
1.3.2023	31.3.2023	3,06	3,06	1,10	3,06	7,43	3,06	2,92	3,06	3,06
1.2.2023	28.2.2023	2,56	2,56	0,79	2,56	7,43	2,56	2,92	2,56	2,56
1.1.2023	31.1.2023	2,56	2,56	0,36	2,56	7,43	2,56	2,92	2,56	2,56

Frá	Til	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU
1.9.2023	–	3,64	3,64	3,64	3,64	15,10	3,64	3,64	3,64	3,64
1.8.2023	31.8.2023	3,64	3,64	3,64	3,64	15,10	3,64	3,64	3,64	3,64
1.7.2023	31.7.2023	3,64	3,64	3,64	3,64	15,10	3,64	3,64	3,64	3,64
1.6.2023	30.6.2023	3,64	3,64	3,64	3,64	15,10	3,64	3,64	3,64	3,64
1.5.2023	31.5.2023	3,06	3,06	3,06	3,06	15,10	3,06	3,06	3,06	3,06
1.4.2023	30.4.2023	3,06	3,06	3,06	3,06	15,10	3,06	3,06	3,06	3,06
1.3.2023	31.3.2023	3,06	3,06	3,06	3,06	15,10	3,06	3,06	3,06	3,06
1.2.2023	28.2.2023	2,56	2,56	2,56	2,56	15,10	2,56	2,56	2,56	2,56
1.1.2023	31.1.2023	2,56	2,56	2,56	2,56	15,10	2,56	2,56	2,56	2,04

Frá	Til	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
1.9.2023	–	3,64	3,64	3,64	7,62	3,64	7,05	3,82	3,64	3,64	5,09
1.8.2023	31.8.2023	3,64	3,64	3,64	7,62	3,64	7,05	3,82	3,64	3,64	4,24
1.7.2023	31.7.2023	3,64	3,64	3,64	7,62	3,64	8,31	3,82	3,64	3,64	4,24
1.6.2023	30.6.2023	3,64	3,64	3,64	7,62	3,64	8,31	3,21	3,64	3,64	4,24
1.5.2023	31.5.2023	3,06	3,06	3,06	7,62	3,06	8,31	3,21	3,06	3,06	4,24
1.4.2023	30.4.2023	3,06	3,06	3,06	7,62	3,06	8,31	3,21	3,06	3,06	3,52
1.3.2023	31.3.2023	3,06	3,06	3,06	7,62	3,06	8,31	2,96	3,06	3,06	3,52
1.2.2023	28.2.2023	2,56	2,56	2,56	7,62	2,56	8,31	2,44	2,56	2,56	2,77
1.1.2023	31.1.2023	2,56	2,56	2,56	7,62	2,56	8,31	2,44	2,56	2,56	2,77

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 140, 30.4. 2004, bls. 1, og EES-viðbætur nr. 35, 19.6.2008, bls. 265.

Upplýsingar um staðla sem varða EFTA-ríkin í samræmi við: Framkvæmdarákvörðun 2023/EES/61/17 framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2023/1646 frá 17. ágúst 2023 um breytingu á framkvæmdarákvörðun (ESB) að því er varðar samhæfða staðla um öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum

I. VIÐAUKI (birtur)

Nr.	Tilvísun staðals
1.	EN 81-21:2022 Öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum - Lyftur til fólks- og vöruflutninga - Hluti 21: Nýjar fólkslyftur og fólks- og vörulyftur í eldri byggingar
2.	EN 81-28:2022 Öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum - Lyftur til fólks- og vöruflutninga - Hluti 28: Fjartengdir hnappar til neyðarhringingar í fólks- og vörulyftum
3.	EN 81-58:2022 Öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum - Skoðun og prófanir - Hluti 58: Eldþolsprófanir á lyftuhurðum
4.	EN 81-70:2021+ A1:2022 Öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum - Sérstök notkun á farþegalyftum og farþega- og vörulyftum - Hluti 70: Aðgengi fólks, þ.m.t. fatlaðs fólks, að lyftum
5.	EN 81-77:2022 Öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum - Sérstök notkun á farþegalyftum og farþega- og vörulyftum - Hluti 77: Lyftur til nota þar sem hætt er við jarðskjálftavirkni

II. VIÐAUKI (birtur með takmörkun)

III. VIÐAUKI (afturkallaður)

Nr.	Tilvísun staðals	Dags. afturköllunar
1.	EN 81-21:2009+ A1:2012 Öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum – Lyftur til fólks- og vöruflutninga – Hluti 21: Nýjar fólkslyftur og fólks- og vörulyftur í eldri byggingar	21.2.2025
2.	EN 81-28:2003 Öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum - Lyftur til fólks- og vöruflutninga - 28. hluti: Fjartengdir neyðarhnappar í farþegalyftum og farþega- og vörulyftum	21.2.2025
3.	EN 81-58:2003 Öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum - Skoðun og prófanir - 58. hluti: Eldþolsprófanir á lyftuhurðum	21.2.2025
4.	EN 81-70:2003, EN 81-70:2003/A1:2004 Öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum - 70. hluti: Sérstök notkun á farþegalyftum og farþega- og vörulyftum - Aðgengi fólks, þ.m.t. fatlaðs fólks, að lyftum	21.2.2025
5.	EN 81-77:2013 Öryggisreglur um smíði og ísetningu á lyftum - Sérstök notkun á farþegalyftum og farþega- og vörulyftum - Hluti 77: Lyftur til nota þar sem hætt er við jarðskjálftavirkni	21.2.2025

Ákvörðunina í heild er að finna í [Stjtið. ESB L 206, 21.8.2023, bls. 70](#)